

Raport z realizacji  
„Powiatowego Programu Ochrony Środowiska  
dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2013-2016  
z perspektywą na lata 2017 – 2020” za rok 2016  
oraz  
„Powiatowego Programu Ochrony Środowiska  
dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2017-2020  
z perspektywą do roku 2024” za rok 2017



**Zamawiający:**

Powiat Myśliborski  
ul. Spokojna 13  
74-300 Myślibórz

**Wykonawca:**

Green Key Joanna Masiota - Tomaszewska  
ul. Nowy Świat 10a/15  
60-583 Poznań  
www.greenkey.pl

**Raport z realizacji**

„Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu  
Myśliborskiego na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017 – 2020”

za rok 2016

oraz

„Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu  
Myśliborskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”

za rok 2017

**Właściciel Firmy**

mgr Joanna Masiota - Tomaszewska

**Autor opracowania:**

mgr Andrzej Karkowski – Specjalista ds. ochrony środowiska

mgr Kamil Nabagło – Specjalista ds. ochrony środowiska

Lipiec, 2018 r.

## SPIS TREŚCI

<b>1. WSTĘP.....</b>	<b>8</b>
<b>2. OPIS REALIZOWANYCH ZADAŃ W RAMACH POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017 – 2020.....</b>	<b>10</b>
2.1. PRIORYTET I. POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ORAZ WZROST WYKORZYSTANIA ENERGII Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ .....	10
2.1.1. Cel operacyjny I. Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych .....	10
2.1.2. Cel operacyjny II. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.....	27
2.2. PRIORYTET II. OSIĄGNIĘCIE I UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD POWIERZCHNIOWYCH ORAZ OCHRONA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH .....	29
2.2.1. Cel operacyjny I. Poprawa jakości wód, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych.....	29
2.2.2. Cel operacyjny II. Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych.....	39
2.2.3. Cel operacyjny III. Zapewnienie dobrej jakości wód użytkowych i racjonalne ich wykorzystanie .....	45
2.2.4. Cel operacyjny IV. Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek.....	50
2.3. PRIORYTET III. STWORZENIE SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI, ZGODNEGO Z ZASADĄ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU .....	50
2.3.1. Cel operacyjny I. Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnie z wymogami Krajowego Programu Gospodarki Odpadami.....	50
2.3.2. Cel operacyjny II. Prawidłowa gospodarka odpadami komunalnymi.....	56
2.3.3. Cel operacyjny III. Prawidłowa gospodarka odpadami niebezpiecznymi.....	57
2.4. PRIORYTET IV. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I ZRÓWNOWAŻONE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH.....	60
2.4.1. Cel operacyjny I. Poglębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych .....	60
2.4.2. Cel operacyjny II. Stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody.....	61
2.4.3. Cel operacyjny III. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej poprzez zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu ekosystemów i siedlisk oraz populacji gatunków zagrożonych.....	62
2.4.4. Cel operacyjny IV. Ochrona różnorodności leśnej .....	63
2.4.5. Cel operacyjny V. Wdrożenie zasad turystyki zrównoważonej na obszarach chronionych oraz promocja przyrodniczych walorów turystycznych .....	73
2.5. PRIORYTET V. POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO POPRZEZ OBNIŻENIE NATĘŻENIA HAŁASU DO POZIOMU OBOWIĄZUJĄCYCH STANDARDÓW.....	74
2.5.1. Cel operacyjny I. Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas.....	74
2.5.2. Cel operacyjny II. Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców .....	74
2.6. PRIORYTET VI. OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI.....	76
2.6.1. Cel operacyjny I. Ochrona mieszkańców przed negatywnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.....	76
2.6.2. Cel operacyjny II. Monitoring pól elektromagnetycznych .....	78
2.7. PRIORYTET VII. MINIMALIZACJA SKUTKÓW WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII PRZEMYSŁOWYCH ORAZ OGRANICZENIE RYZYKA ICH WYSTĄPIENIA .....	78
2.7.1. Cel operacyjny I. Zmniejszenie zagrożenia i minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii .....	78
2.7.2. Cel operacyjny II. Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych...	81
2.7.3. Cel operacyjny III. Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych.....	82
2.8. PRIORYTET VIII. ZRÓWNOWAŻONA GOSPODARKA ZASOBAMI NATURALNYMI .....	83

2.8.1.	<i>Cel operacyjny I. Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego</i> .....	83
2.9.	<b>PRIORYTET IX. OCHRONA GLEB PRZED NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ REKULTYWACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH</b> .....	88
2.9.1.	<i>Cel operacyjny I. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa i innych rodzajów działalności gospodarczej</i> .....	88
2.9.2.	<i>Cel operacyjny II. Inwentaryzacja i rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych</i> .....	91
2.10.	<b>PRIORYTET X. WZROST ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW</b> ...	92
2.10.1.	<i>Cel operacyjny I. Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców</i> .....	92
2.10.2.	<i>Cel operacyjny II. Tworzenie proekologicznych wzorców zachowań, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, w odniesieniu do pozostałych komponentów</i> .....	93
2.10.3.	<i>Cel operacyjny III. Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem</i> .....	97
<b>3.</b>	<b>OPIS REALIZOWANYCH ZADAŃ W RAMACH POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2024</b> .....	<b>97</b>
3.1.	<b>OBSZAR INTERWENCJI: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA</b> .....	97
3.1.1.	<i>Cel: Poprawa jakości powietrza w strefie zachodnio-pomorskiej poprzez stałą redukcję emisji pyłów, gazów do wymaganych standardów</i> .....	97
3.1.1.1.	<i>Kierunek interwencji: zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej poprzez realizację założeń programu ochrony powietrza, ze szczególnym zwróceniem uwagi na przekroczenia standardów dobowych dla pyłu PM 10</i> .....	97
3.1.1.2.	<i>Kierunek interwencji: zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej</i> .....	100
3.1.1.3.	<i>Kierunek interwencji: zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji punktowej</i> .....	100
3.2.	<b>OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIA HAŁASEM</b> .....	101
3.2.1.	<i>Cel: Zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska</i> .....	101
3.2.1.1.	<i>Kierunek interwencji: zmniejszenie emisji hałasu komunikacyjnego</i> .....	101
3.2.1.2.	<i>Kierunek interwencji: zmniejszenie emisji hałasu przemysłowego:</i> .....	103
3.3.	<b>OBSZAR INTERWENCJI: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE</b> .....	103
3.3.1.	<i>Cel: Ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi</i> .....	103
3.3.1.1.	<i>Kierunek interwencji: ograniczanie zagrożenia polami elektromagnetycznymi</i> .....	103
3.4.	<b>OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE WODAMI</b> .....	104
3.4.1.	<i>Cel: Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego</i> .....	104
3.4.1.1.	<i>Kierunek interwencji: ograniczenie zasięgu oraz skutków powodzi</i> .....	104
3.4.1.2.	<i>Kierunek interwencji: zabezpieczenie przestrzenne obszarów pod kątem ochrony przeciwpowodziowej</i> .....	105
3.4.2.	<i>Cel: Ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych w celu osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych zgodnie z założeniami RDW</i> .....	105
3.4.2.1.	<i>Kierunek interwencji: zmniejszenie dopływu zanieczyszczeń do wód użytkowanych na cele komunalne i rekreacyjne</i> .....	105
3.4.2.2.	<i>Kierunek interwencji: racjonalne zużycie zasobów wód:</i> .....	107
3.5.	<b>OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA</b> .....	107
3.5.1.	<i>Cel: Rozbudowa systemu wodociągowo-kanalizacyjnego</i> .....	107
3.5.1.1.	<i>Kierunek interwencji: zmniejszenie dopływu zanieczyszczeń komunalnych do wód</i> .....	107
3.5.1.2.	<i>Kierunek interwencji: wymiana infrastruktury wodociągowej</i> .....	108
3.5.1.3.	<i>Kierunek interwencji: poprawa stanu jakości ujmowanej wody do zaopatrzenia ludności</i> .....	108
3.6.	<b>OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY GEOLOGICZNE</b> .....	109
3.6.1.	<i>Cel: Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi</i> .....	109
3.6.1.1.	<i>Kierunek interwencji: ograniczanie presji na wykorzystanie zasobów powierzchni ziemi</i> .....	109
3.7.	<b>OBSZAR INTERWENCJI: GLEBY</b> .....	110
3.7.1.	<i>Cel: Ochrona i rekultywacja gleb</i> .....	110

3.7.1.1.	<i>Kierunek interwencji: ochrona zasobów gleb przed degradacją fizyko-chemiczną ...</i>	110
3.8.	<b>OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW</b>	111
3.8.1.	<i>Cel: Skuteczny rozwój systemu gospodarki odpadami komunalnymi i innymi niż komunalne (w tym niebezpiecznymi) poprzez racjonalne gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami</i>	111
3.8.1.1.	<i>Kierunek interwencji: dostosowywanie systemów gospodarowania odpadami komunalnymi mające na celu poprawę świadomości ekologicznej wśród mieszkańców</i>	111
3.8.1.2.	<i>Kierunek interwencji: intensyfikacja działań związanych z unieszkodliwianiem odpadów innych niż komunalne</i>	114
3.9.	<b>OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY PRZYRODNICZE</b>	115
3.9.1.	<i>Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych</i>	115
3.9.1.1.	<i>Kierunek interwencji: ochrona obszarów i gatunków cennych pod względem przyrodniczym</i>	115
3.9.1.2.	<i>Kierunek interwencji: ochrona zasobów leśnych przed ich nadmiernym użytkowaniem i szkodnikami</i>	120
3.10.	<b>OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI</b>	121
3.10.1.	<i>Cel: Przeciwdziałanie występowaniu poważnych awarii</i>	121
3.10.1.1.	<i>Kierunek interwencji: zminimalizowanie możliwości wystąpienia poważnych awarii</i>	121
3.10.1.2.	<i>Kierunek interwencji: zwiększenie wsparcia dla jednostek straży pożarnej</i>	122
4.	<b>EWALUACJA WSKAŹNIKÓW MONITOROWANIA WDRAŻANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA</b>	122
5.	<b>EWALUACJA STANU ŚRODOWISKA</b>	126
6.	<b>EWALUACJA ZADAŃ PRZEWDZIANYCH DO REALIZACJI</b>	136
7.	<b>PODSUMOWANIE</b>	139
	<b>SPIS TABEL</b>	142

**Tabela 1. Objaśnienie skrótów użytych w opracowaniu (spis alfabetyczny)**

Skrót	Objaśnienie
art.	artykuł
B(a)P	benzo(a)piren
BGPK	Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy
BMB	złóże Barnówko-Mostno-Buszewo
BTBS	Barlineckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego
c.o.	centralne ogrzewanie
c.w.u.	ciepła woda użytkowa
DK	droga krajowa
DN	średnica nominalna
DW	droga wojewódzka
Dz. U.	dziennik ustaw
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GPR	generalny pomiar ruchu
GSW	Gminna Spółka Wodna
GUS	Główny Urząd Statystyczny
ha	hektar
JCWP	jednolita część wód powierzchniowych
JCWPd	jednolita część wód podziemnych
JRG	jednostka ratowniczo-gaśnicza
KN	kruszywa naturalne
KPPSP	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
KRNiGZ	Kopalnia Ropy Naftowej i Gazu Ziemnego
kV	kilowolt
LGD	lokalna grupa działania
m.s.c.	miejska sieć ciepłownicza
mb	metr bieżący
mpzp	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
MW	megawat
nN	niskie napięcie
OC	ośrodek centralny
OG	ośrodek grupowy
OPS	ośrodek pomocy społecznej
OSChR	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
OSD	operator systemu dystrybucyjnego
OSiW OHP	Ośrodki Szkolenia i Wychowania OHP
OSN	obszar szczególnie narażony związkami azotu pochodzenia rolniczego
OSP	ochotnicza straż pożarna
OUG	Okręgowy Urząd Górniczy
OZE	odnawialne źródła energii
PCB	polichlorowane bifenyle
PEM	promieniowanie elektromagnetyczne
PGKiM	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej
PGNiG	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo
PIG - PIB	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
PKUW	Park Krajobrazowy "Ujście Warty"
PM	przedszkole miejskie
PM10	pył zawieszony o średnicy cząsteczek nie większej niż 10 mikrometrów
PM2,5	pył zawieszony o średnicy cząsteczek nie większej niż 2,5 mikrometra
poz.	pozycja
PPIS	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
PSG	Polska Spółka Gazownictwa
PSP	Państwowa Straż Pożarna
PSSE	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
PSZOK	punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych
PV	panele fotowoltaiczne (elektrownia fotowoltaiczna)

Skrót	Objaśnienie
PWiK	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
PWK	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne
RDF	paliwo z odpadów
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RDW	ramowa dyrektywa wodna
RLM	równoważna liczba mieszkańców
RPO WZ	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SEC	Szczecińska Energetyka Ciepła
SN	średnie napięcie
SOP	system osłony przeciwosuwiskowej
SP	szkoła podstawowa
SUW	stacja uzdatniania wody
TPD	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
TSUE	Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
V/m	wolt/metr
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WN	wysokie napięcie
WPGO	wojewódzki plan gospodarki odpadami
WSSE	Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
ZDR	zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii
ZODR	Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
ZPKWL	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego
ZPKWZ	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego
ZS	zespół szkół
ZWK OHP	Zachodniopomorska Wojewódzka Komenda - Ochotnicze Hufce Pracy
ZZDW	Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich
ZZMiUW	Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
ZZR	zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii

Źródło: opracowanie własne

## 1. WSTĘP

Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2018, poz. 799) z wykonania programów ochrony środowiska organ wykonawczy powiatu sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się radzie powiatu. Raport po przedstawieniu radzie powiatu jest przekazywany do organu wykonawczego województwa.

Zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2017, poz. 1405 ze zm.) opracowany raport podlega zamieszczeniu w biuletynie informacji publicznej.

Niniejszy raport stanowi realizację ustawowego obowiązku w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2017 r. Dokument ten dotyczy okresu przejściowego, pomiędzy dwoma obowiązującymi w latach 2016-2017 powiatowymi programami ochrony środowiska. Raport obejmuje więc:

- ostatni rok obowiązywania „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2013 - 2016 z perspektywą na lata 2017 – 2020”, który przyjęty został uchwałą Rady Powiatu w Myśliborzu Nr XXXIX/345/2013 w dniu 28 sierpnia 2013 r.,
- pierwszy rok obowiązywania „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”, który przyjęty został uchwałą Rady Powiatu w Myśliborzu Nr XXVII/168/2016 w dniu 21 grudnia 2016 r.

Niniejsze opracowanie jest siódmym raportem z wykonania programu ochrony środowiska dla Powiatu Myśliborskiego.

Zakres niezbędnych informacji, jakie zawiera raport odpowiada treści przyjętych programów ochrony środowiska. W dokumencie tym przedstawiono postępy z realizacji każdego z zadań wytyczonych w programach. Porównanie uzyskanego obrazu z zakładaną polityką ochrony środowiska powiatu myśliborskiego opisaną w Programach powinno dać odpowiedź na pytanie, w jakim stopniu udało się zrealizować przyjęte założenia oraz przedsięwzięcia.

Raport został opracowany na podstawie danych i informacji uzyskanych od następujących jednostek:

- Starostwa Powiatowego w Myśliborzu;
- Urzędu Miejskiego w Barlinku;
- Urzędu Gminy Boleszkowice;
- Urzędu Miejskiego w Dębnie;
- Urzędu Miasta i Gminy Myślibórz;
- Urzędu Gminy Nowogródek Pomorski;
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad - Oddział w Szczecinie;
- Zachodniopomorskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Koszalinie;
- Szczecińskiej Energetyki Ciepłej Myślibórz Sp. z o.o.;
- Szczecińskiej Energetyki Ciepłej Barlinek Sp. z o.o.;
- Nadleśnictwa Barlinek;
- Nadleśnictwa Dębno;
- Nadleśnictwa Myślibórz;
- Nadleśnictwa Różańsko;



- Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. – Oddział w Zielonej Górze;
- Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. – Oddział Zakład Gazowniczy w Szczecinie;
- Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Dębnie;
- Przedsiębiorstwa Wodociągowo-Kanalizacyjnego „PŁONIA” Sp. z o.o. w Barlinku;
- Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Myśliborzu;
- Barlinek Inwestycje Sp. z o.o.;
- Barlineckiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego;
- Spółdzielni Mieszkaniowej „PIAST” w Barlinku;
- Spółdzielni Mieszkaniowej „Przyszłość” w Myśliborzu;
- Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Myśliborzu;
- Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach;
- Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Gorzowie Wielkopolskim;
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego w Gorzowie Wielkopolskim;
- Centrum Usług Wspólnych Powiatu Myśliborskiego;
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskiej – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie;
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskiej – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu;
- Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie.

Należy mieć na uwadze, iż nie wszystkie podmioty do których wystąpiono z prośbą o przesłanie wymaganych informacji udzieliło odpowiedzi. Zdarzały się również sytuacje, iż udzielone informacje były niekompletne (nie udzielano odpowiedzi na pełen wnioskowany zakres).

## **2. OPIS REALIZOWANYCH ZADAŃ W RAMACH POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017 – 2020**

### **2.1. PRIORYTET I. POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ORAZ WZROST WYKORZYSTANIA ENERGII Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ**

#### **2.1.1. Cel operacyjny I. Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych**

- **Działanie ekologiczne: Ograniczanie niskiej emisji z sektora komunalnego, poprzez działania termomodernizacyjne budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych**

#### Gmina Barlinek (zadania realizowane w latach 2016-2017)

- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Barlinku: PM nr 2, SP nr 4, PG nr 2, OPS, PM nr 1, SP nr 1 - Zadanie dotyczyło kompleksowej termomodernizacji Przedszkola Miejskiego Nr 2 (budynki przy ul. Podwale 9 i 11), kompleksu szkolnego przy ul. Kombatantów 3 - (Szkoła Podstawowa Nr 4, Publiczne Gimnazjum Nr 2, Przedszkole Miejskie Nr 1), Szkoły Podstawowej Nr 1 oraz Ośrodka Pomocy Społecznej. Wydatkowano: 3 980 000 zł.
- Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Dziedzicach - Zakres dotyczył: robót budowlanych dotyczących termomodernizacji budynku. W 2016 r. zgodnie z planem wykonana została wymiana stolarki okiennej w pomieszczeniach przewidywanych do wynajmu na cele niepublicznej szkoły w ilości 13 szt. oraz 6 szt. okien w części filii muzeum. Wydatkowano 30.000zł.

#### Gmina Myślibórz (zadania realizowane w latach 2016-2017)

- Wymiana i termomodernizacja dachu budynku przy ul. 1-go Maja 19 w Myśliborzu. Koszt całkowity zadania: 715 142,50 zł.
- Adaptacja poddasza Myśliborskiego Ośrodka Kultury wraz z zakupem wyposażenia. Koszt całkowity zadania: 1 408 316,40 zł.
- Remont świetlicy w Ławach - etap III. Koszt całkowity zadania: 66 513,69 zł.
- Termomodernizacja dwóch ścian świetlicy wiejskiej w miejscowości Sulimierz. Koszt całkowity zadania: 38 500,00 zł.
- Wykonanie instalacji centralnego ogrzewania w świetlicy wiejskiej w miejscowości Derczewo. Koszt całkowity zadania: 23 899,99 zł.
- Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Myśliborzyce – część I. Koszt całkowity zadania: 39 138,52 zł.
- Wymiana stolarki okiennej w Szkole Podstawowej w Nawrocku. Koszt całkowity zadania: 30 239,00 zł.
- Dostawa i montaż drzwi aluminiowych wraz z wyposażeniem w SP Nawrocko. Koszt całkowity zadania: 6 100,00 zł.

- Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Myśliborzyce – część II. Koszt całkowity zadania: 41 000,00 zł.
- Dostawa i montaż stolarki okiennej w świetlicy wiejskiej w miejscowości Czerników. Koszt całkowity zadania: 11 610,00 zł.
- Dostawa i montaż stolarki drzwiowej zewnętrznej w świetlicy wiejskiej w Czernikowie. Koszt całkowity zadania: 12 500,00 zł.

Wspólnoty Mieszkaniowe (miasto Barlinek) (zadania realizowane w latach 2016-2017)

- Zestawienie działań przedstawiono w tabeli.

**Tabela 2. Wykaz działań termomodernizacyjnych przeprowadzonych przez Wspólnoty Mieszkaniowe oraz BTBS Sp. z o.o. na terenie Barlinka**

Działanie	Jednostka realizująca	Finansowanie
2016 r.		
Wspólnota Mieszkaniowa 1-go Maja 14 – termomodernizacja + budowa inst. c.o. i c.w.u. – przyłączenie do m.s.c.	Wspólnota Mieszkaniowa 1 Maja 14	Dofinansowanie Gminy Barlinek 136 363,31 zł brutto
Lipowa 3b – termomodernizacja + budowa inst. c.o. i c.w.u. - przyłączenie do m.s.c.	Wspólnota Mieszkaniowa Lipowa 3b	Dofinansowanie Gminy Barlinek 111 332,08 zł brutto
Tunelowa 48/6 - termomodernizacja	Wspólnota Mieszkaniowa Tunelowa 48	Dofinansowanie Gminy Barlinek 86 057,06 zł brutto
Wspólnota Mieszkaniowa 1-go Maja 10 – termomodernizacja	Wspólnota Mieszkaniowa 1-go Maja 10	środki własne właścicieli, Bank Gospodarstwa Krajowego 281664,11 zł. brutto
2017 r.		
Wspólnota Mieszkaniowa Niepodległości 3 – termomodernizacja + budowa inst. c.o. i c.w.u.- przyłączenie do m.s.c.	Wspólnota Mieszkaniowa Niepodległości 3	Dofinansowanie Gminy Barlinek 182 17,71 zł brutto
Wspólnota Mieszkaniowa Lipowa 7 – termomodernizacja	Wspólnota Mieszkaniowa Lipowa 7	Dofinansowanie Gminy Barlinek 70 67,00 zł brutto
Wspólnota Mieszkaniowa Przemysłowa 6 – termomodernizacja	Wspólnota Mieszkaniowa Przemysłowa 6	Dofinansowanie Gminy Barlinek 286 428,60 zł brutto
31-go Stycznia 18- docieplenie ściany szczytowej budynku	BTBS Sp. z o.o.	Budżet Gminy Barlinek 8 935,25 zł brutto

Źródło: Gmina Barlinek

PGKiM w Myśliborzu (zadania realizowane w latach 2016-2017)

- Zestawienie remontów we wspólnotach mieszkaniowych zarządzanych przez PGKiM w Gminie Myślibórz przedstawiono w tabeli.

**Tabela 3. Zestawienie remontów we wspólnotach mieszkaniowych zarządzanych przez PGKiM w Gminie Myślibórz**

Adres wspólnoty	Rodzaj remontu	Kwota	Rodzaj remontu	Kwota	Instalacja gazu
2016 r.					
Pileckiego 8	Docieplenie elewacji	115 000,00	-	-	17 500,00
Piłsudskiego 8	Docieplenie elewacji	64 475,17	-	-	-
Pionierów 20	Docieplenie elewacji	60 000,00	-	-	-
Oś. XX-lecia 5	Docieplenie elewacji	140 000,00	-	-	-
Boh. W-wy 76	-	-	Remont dachu	83 500,00	-
Boh. W-wy 28	-	-	Remont dachu	160 000,00	-
Boh. W-wy 26	Docieplenie elewacji	62 900,00	Remont dachu	30 000,00	-
Boh. W-wy 51	Docieplenie elewacji	154 000,00	-	-	-
Łużycka 12-14	Docieplenie elewacji	150 000,00	Remont dachu	69 998,10	-
Ogrodowa 27	Docieplenie elewacji	95 020,19	Remont dachu	49 979,81	-
Pomorska 26-28	Docieplenie elewacji	139 600,00	-	-	-

Adres wspólnoty	Rodzaj remontu	Kwota	Rodzaj remontu	Kwota	Instalacja gazu
Otanów 11a	Docieplenie elewacji	95 096,88	Remont dachu	35 000,00	-
2017 r.					
Tarnowo 10	Docieplenie elewacji	97 500,00	Remont dachu	40 000,00	-
Otanów 11 b	Docieplenie elewacji	94 145,51	Remont dachu	36 000,00	-
Otanów 11 c	Docieplenie elewacji	94 145,51	Remont dachu	36 000,00	-
Strzelecka 38	-	-	Remont dachu	40 000,00	-
Tarnowo 8	Docieplenie elewacji	97 500,00	Remont dachu	38 500,00	-
Pileckiego15	Docieplenie elewacji	122 000,00	-	-	29 700,00
Armii polskiej 14	Docieplenie elewacji	203 500,00	Remont dachu	141 000,00	-
Wałowa 2	Docieplenie elewacji	80 000,00	Remont dachu	20 000,00	-
Pionierów 25	Docieplenie elewacji	149 800,00	Remont dachu	72 000,00	28 000,00
Pionierów 11	Docieplenie elewacji	210 990,00	-	-	-
Oś. XX-lecia 10-11	Docieplenie elewacji	180 000,00	-	-	-
Oś. XX-lecia 10-11	Docieplenie elewacji	185 000,00	-	-	-
Boh. W-wy 63	-	-	Remont dachu	23 000,00	-
Łużycka 20-22	-	-	Remont dachu	100 000,00	-
Łużycka 2	Docieplenie elewacji	107 500,00	-	-	24 500,00
Pomorska 12-14	Docieplenie elewacji	258 828,04	Remont dachu	104 000,00	56 000,00

Źródło: PGKiM w Myśliborzu

Spółdzielnia Mieszkaniowa „PIAST” w Barlinku (zadania realizowane w latach 2016-2017)

- Remont loggi w budynku przy ul. Koziej 7 na kwotę 36.345,07 zł (brutto).
- Wymiana stolarki okiennej w zasobach Spółdzielni, w ilości 121 szt. na kwotę 41.859,00 zł (brutto).
- Docieplenie stropu piwnicznego o powierzchni 61,96 m<sup>2</sup> w budynku przy ul Ogrodowej 5 na kwotę 5.800,00 zł (brutto).

Powiat Myśliborski (zadanie zrealizowane w 2016 r.)

- Termomodernizacja budynku szpitalnego w Barlinku z przeznaczeniem na Dzienny Dom Opieki Medycznej; zadanie zostało sfinansowane z emisji obligacji poręczonych przez Gminę Barlinek. Koszt – 133 467,26 zł.

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przyszłość” w Myśliborzu (zadanie zrealizowane w 2017 r.)

- Wykonano termomodernizację budynku mieszkalnego wielorodzinnego - docieplenie ściany podłużnej wraz z remontem balkonów - budynek os. Słowiańskie 21-22-23-24-25-26-27-28 (8 klatek schodowych). Budynek o powierzchni użytkowej 4 139,85 m<sup>2</sup>.

Gmina Dębno (zadania realizowane w latach 2016-2017)

- W latach 2016-2017 w budynkach zarządzanych przez Dębnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. wykonano następujące prace termomodernizacyjne:
  - 2016 r.:
    - ul. Szara 1 – wymiana okien;
    - ul. Wojska Polskiego 4 – docieplenie ścian;
    - ul. Słowackiego 35 – docieplenie ścian;
    - ul. Słowackiego 54 – docieplenie ścian oraz wymiana okien;
    - ul. Mickiewicza 46 – docieplenie ścian oraz wymiana okien;
    - ul. Mickiewicza 52 – docieplenie ścian;
    - ul. Mickiewicza 57 – docieplenie ścian;
    - ul. Chojeńska 13 – wymiana okien.

- 2017 r.:
  - ul. Armii Krajowej 10 – docieplenie ścian oraz wymiana okien;
  - Plac Zwycięstwa 5A - docieplenie ścian;
  - ul. Chrobrego 21 – docieplenie ścian;
  - ul. Raclawicka 4 – docieplenie ścian;
  - ul. Raclawicka 20 – docieplenie ścian, dachu oraz wymiana okien;
  - ul. Mickiewicza 48 – docieplenie ścian;
  - ul. Grunwaldzka 103 – docieplenie ścian oraz wymiana okien;
  - ul. Chojeńska 18 – docieplenie ścian.

#### Gmina Boleszkowice

- Gmina Boleszkowice w latach 2016-2017 nie realizowała działań z zakresu termomodernizacji budynków użyteczności publicznej).

#### Gmina Nowogródek Pomorski

- Gmina Nowogródek Pomorski w latach 2016-2017 nie realizowała działań z zakresu termomodernizacji budynków użyteczności publicznej).

- **Działanie ekologiczne: Zmiana sposobu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie, w tym wymiana ogrzewania węglowego na gazowe, olejowe lub inne bardziej ekologiczne**

#### SEC Myślibórz Sp. z o.o.

- W 2016 r w kotłowniach lokalnych Daszyńskiego 4, Oś. XX-lecia 6 wymieniono kotły na mniejsze przystosowane do mocy zamówionej przez odbiorców. W kotłowni Daszyńskiego 4 zdemontowano kocioł gazowy o mocy 0,080 MW a w jego miejsce zamontowano kocioł gazowy o mocy 0,060 MW (z wyłączonej z eksploatacji kotłowni Łużycka 24), w kotłowni Oś. XX-lecia 6 zdemontowano kocioł gazowy o mocy 120 MW i zamontowano kocioł gazowy o mocy 0,034 MW (z kotłowni 1 Maja 19).
- Zmiana kotłów na mniejsze powodowała podniesienie sprawności kotłów w sezonie grzewczym 2016/2017 na kotłowni Oś. XX-lecia 6 z 64,5 % na 78,89 %. Na kotłowni Daszyńskiego 4 sprawność kotła pozostała na poziomie 81,55 % (bez zmian).

#### Spółdzielnia Mieszkaniowa „PIAST” w Barlinku

- Zmiana sposobu ogrzewania budynków wielorodzinnych przy ul. Żabia 9,11,13 i 31 Stycznia 8 (łącznie 150 mieszkań) poprzez zastąpienie Grupowego Węzła Ciepłego Indywidualnymi Węzłami Ciepłymi, 2-funkcyjnymi (centralne ogrzewanie i ciepła woda), zamontowanymi w każdym z ww. budynków i zasilanymi przyłączami wysokoparametrowymi na kwotę 207.445 65 zł (brutto).
- Wymiana zaworów termostatycznych wraz z głowicami oraz wymiana zaworów podpionowych c.o. połączona z płukaniem i regulacją instalacji c.o. w budynkach wielorodzinnych przy ul. Stodolna 1, Kościelna 8, 9, 10, 11 i 12, Ogrodowa 5, 7 i 9, Różana 3, 4 i 5, Kozia 7, Armii Polskiej 3 i 4 (łącznie 369 mieszkań) na kwotę 467.825,66 zł (brutto).

PGNiG S.A. Oddział w Zielonej Górze (dotyczy KRNiGZ Dębno)

- Opracowano Koncepcję i przeprowadzono prace planistyczne zmierzające do budowy na terenie KRNiGZ Dębno kogeneracyjnego bloku energetycznego. Planowany termin realizacji budowy: lata 2018 - 2021. Realizacja tego projektu przyczyni się do oszczędności energii pierwotnej zawartej w gazie ziemnym w procesie wytwarzania energii elektrycznej oraz ciepła, a także ograniczenia emisji gazów cieplarnianych do atmosfery.

Gmina Boleszkowice

- Wymiana pieca c.o. w Gminnym Ośrodku Zdrowia w Boleszkowicach, stary piec węglowy zastąpiono piecem na eko-groszek.

BTBS Sp. z o.o.

- Zestawienie działań przedstawiono w tabeli.

**Tabela 4. Zestawienie działań podjętych w zakresie zmiany sposobu ogrzewania przez BTBS Sp. z o.o.**

Działanie	Jednostka realizująca	Finansowanie
Niepodległości 45b/12 – zmiana sposobu ogrzewania lokalu na gazowe	BTBS Sp. z o.o.	Budżet Gminy Barlinek 10 000,00 zł brutto
31-go Stycznia 18/2 – zmiana sposobu ogrzewania lokalu na gazowe	BTBS Sp. z o.o.	Budżet Gminy Barlinek 13 900,00 zł brutto
Tunelowa 48/6 – zmiana sposobu ogrzewania lokalu na gazowe	BTBS Sp. z o.o.	Budżet Gminy Barlinek 2 148,00 zł. brutto

Źródło: BTBS Sp. z o.o.

- **Działanie ekologiczne: Redukcja zanieczyszczeń pochodzących z transportu poprzez budowę oraz modernizację dróg i ciągów komunikacyjnych**

Gmina Barlinek (inwestycje realizowano w latach 2016-2017)

- Przebudowa drogi do wsi Nowa Dziedzina – wydatkowano 807 000 zł;
- Przebudowa nawierzchni ul. Górnej od ul. Niepodległości w kierunku Parku Laskera – wydatkowano 66 800 zł;
- Przebudowa odcinka ul. Kombatantów – wydatkowano 60 000 zł;
- Przebudowa ul. Sienkiewicza wraz z kanalizacją deszczową w ul. Słowackiego i Pełczyckiej – wydatkowano 496 000 zł;
- Przebudowa drogi we wsi Stara Dziedzina – wydatkowano 596 000 zł;
- Budowa drogi Równy – Laskówko – wydatkowano 1 456 000 zł;
- Przebudowa ul. Zielnej, Podgórnej i części ul. Kopernika – wydatkowano 2 736 000 zł;
- Przebudowa drogi w Mostkowie – wydatkowano 827 000 zł;
- Przebudowa odcinka drogi gminnej – ul. Ogrodowa w Barlinku – wydatkowano 318 000 zł.

Gmina Boleszkowice (inwestycje realizowano w latach 2016-2017)

W 2016 r. wykonano:

- Ulica Kościuszki w Boleszkowicach, odcinek dł. 150 mb, Pol-Bruk;

- Remont drogi w stronę cmentarza w Gudziszcu, odcinek dł. ok. 264 mb, Pol-Bruk;
- Łącznik ul. Kościuszki z Żeromskiego, odcinek dł. ok. 26 mb, Pol-Bruk;
- Remont drogi w Reczycach, odcinek dł. ok. 580 mb, kruszywo;
- Remont ul. Żeromskiego (droga z kruszywa), odcinek dł. ok. 500 mb;
- Remont przepustu w m. Wysoka, na drodze gminnej;
- Ponadto prowadzono bieżące naprawy i remonty dróg, zgodnie z zapotrzebowaniem, w tym: uzupełnienie kruszywem, uzupełnienie masą bitumiczną, profilowanie.

W 2017 r. wykonano:

- Remont chodnika wraz ze zjazdami przy ul. Obodrytów w Boleszkowicach, odcinek ok. 360 mb, Pol-Bruk;
- Remont chodnika na Osiedlu 40-lecia PRL w Boleszkowicach;
- Uzupełnienie oraz wyprofilowanie drogi gminnej w m. Wierutno do Drogi Krajowej na odcinku 1 km;
- Ponadto prowadzono bieżące naprawy i remonty dróg, zgodnie z zapotrzebowaniem, w tym: uzupełnienie kruszywem, uzupełnienie masą bitumiczną, profilowanie.

#### Gmina Dębno (inwestycje realizowano w latach 2016-2017)

W 2016 r. wykonano:

- Budowa promenady (chodnik) z kostki POLBRUK od ul. Grunwaldzkiej, 430 m<sup>2</sup> (248 mb);
- Budowa chodnika z kostki POLBRUK w ul. Matki Bożej Fatimskiej w ilości 520 m<sup>2</sup> (210 mb);
- Budowa chodnika z kostki POLBRUK ze zjazdami na drodze gminnej w Sarbinowie na dz. nr 280 od skrzyżowania z drogą krajową nr 31 do kilometrażu 0+241. Wybudowano 546 m<sup>2</sup> chodnika (280 mb);
- Przebudowa ul. Piasta i Wojska Polskiego. Przebudowa drogi asfaltowej w ilości 1664m<sup>2</sup>(253mb), chodnika 1827 m<sup>2</sup> (630 mb) oraz parkingi 402 m<sup>2</sup>;
- Budowa dróg w rejonie ul. Demokracji tj. droga w ilości 2077 m<sup>2</sup> (360 mb), chodniki 1017m<sup>2</sup> (407 mb), parking 416 m<sup>2</sup>;
- Równanie dróg gminnych w Dębnie ul. Kolejowa, Usługowa, rzemieślnicza, Pługowa, Leśna, Wiosenna, Demokracji, Zalesie, Mieszka I, Rolnicza, Alternatywy, Północna, Nizinna, Bolesława Śmiałego;
- Równanie dróg w Bogusławiu, Sarbinowie, Krześnicy, Młyniskach;
- Równanie dróg w Dargomyślu i Cychrach;
- Równanie dróg w Suchlicy, Sarbinowie k. boiska;
- Równanie dróg w Dębnie ul. Owocowa, Morelowa, Wiejska, Kasztanowa, Północna, perłowa, Górna, Klonowa, Akacyjowa, Lipowa, Rubinowa, Bursztynowa, Łąkowa, Witosa;
- Równanie drogi w Oborzanach i Smolnicy;
- Równanie dróg w Dębnie ul. Królowej Jadwigi, Zakręt i w Grzymiradzu;
- Równanie dróg w Grzymiradzu i Dysznie (II etap);
- Naprawa nawierzchni asfaltowych w Dębnie;
- Utwardzenie dróg w Klepinie, Cychrach, w Dębnie ul. Boczna, Nizinna, Daszyńskiego;
- Równanie dróg gminnych w Różańsku, Radziczu, Warnicy, Juncewie;
- Naprawa chodników w Dębnie;

- Remont ul. Wodnej, Wojska Polskiego, Ofiar Katynia, Kościuszki, Jana Pawła II;
- Równanie dróg w Dolsku, Ostrowcu, w Dębnie ul. Mickiewicza;
- Równanie dróg w Juncewie, w Dębnie ul. Cegielniana, Harcerska (parking), Witosa;
- Równanie dróg w Dębnie i Oborzanach;
- Równanie dróg w Dębnie ul. Śmiałego, Hołdownicza, Piaseczna, Mieszka I, Bursztynowa, Nizinna, Północna;
- Naprawa dróg asfaltowych w Dębnie;
- Równanie dróg gminnych w Dębnie (PSZOK);
- Równanie dróg w Sarbinowie, Młyniskach, ul. Leśna, Demokracji, Kolejowa, Usługowa;
- Równanie dróg w Cychrach, w Dębnie ul. Piaseczna, Tartaczna, Wiejska, Kasztanowa, Akacjowa, Góma, Północna.

W 2017 r. wykonano:

- Budowa nawierzchni oraz kanalizacji deszczowej w ul. Lipowej oraz budowa kanalizacji deszczowej w ul. Akacjowej;
- Przebudowa ul. Kościuszki i Pułaskiego wraz z budową kanalizacji deszczowej;
- Budowa ciągu pieszo-jezdnego w ul. Demokracji w Dębnie;
- Przebudowa ul. Wojska Polskiego i Piasta w Dębnie - II etap;
- Budowa nawierzchni wraz z odwodnieniem dróg gminnych w Cychrach i Dargomyślu;
- Remont nawierzchni drogi wewnętrznej wraz z miejscami postojowymi w Cychrach - II etap;
- Budowa chodnika w ciągu drogi gminnej w m. Sarbinowo;
- Utwardzenie placu przy ul. Ofiar Katynia w Dębnie.

Gmina Nowogródek Pomorski (zadanie realizowane w 2017 r.)

- Przebudowa drogi gminnej przy ul. Ogrodowej w m. Karsko – 431 674,55 zł.

Gmina Myślibórz (zadanie realizowane w 2016 r. – brak danych dotyczących realizacji zadania w 2017 r.)

- Równanie nawierzchni drogi gruntowej o nr ewid. 461, 108 obręb Głazów;
- Remonty częściowe nawierzchni bitumicznych dróg gminnych (teren miasta i gminy) na łączną kwotę 191 328,46 zł;
- Remonty częściowe nawierzchni gruntowych, tłuczniowych dróg gminnych na kwotę 191 728,71 zł;
- Dokumentacja projektowa ul. Pionierów. W ramach zadania opracowana została dokumentacja projektowa budowlano-wykonawcza przebudowy ul. Pionierów, Wschodniej i Torowej wraz z ich odwodnieniem oraz projektami stałej organizacji ruchu. Koszt całkowity dokumentacji 103 074,00 zł;
- Przebudowa ul. Szkolnej i terenu przy basenie - kwota 460.888,49 zł.

Powiat Myśliborski (inwestycje realizowano w latach 2016-2017)

W 2016 r. wykonano:

- Budowa chodnika w pasie drogi powiatowej nr 2111Z na długości 70 m przy ul. Gorzowskiej w Nowogrodku Pomorskim; zadanie zrealizowano przy udziale środków (13 tys. zł) podmiotu prywatnego - 21.398,06 zł;
- Budowa chodnika w pasie drogi powiatowej nr 2135Z na długości 200 m



- w m. Krześnica; zadanie zrealizowano ze środków Gminy Dębno - 48.732,39 zł;
- Przebudowa chodnika w pasie drogi powiatowej nr 2139Z na długości 215 m w m. Cychry; zadanie zrealizowano ze środków Gminy Dębno - 41.500,00 zł;
  - Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 2111Z na długości 180 m w m. Ławy; zadanie zrealizowano przy udziale środków Gminy Myślibórz w wysokości 50 % - 41.858,81 zł;
  - Budowa chodnika w pasie drogi powiatowej nr 2136Z na długości 194 m w m. Oborzany; zadanie zrealizowano ze środków Gminy Dębno - 59.595,00 zł;
  - Budowa chodnika w pasie drogi powiatowej nr 1384Z na długości 145 m w m. Warnice; zadanie zrealizowano ze środków Gminy Dębno - 29.040,00 zł;
  - Przebudowa chodnika w pasie drogi powiatowej nr 2139Z na długości 100 m w m. Cychry; zadanie zrealizowano ze środków Gminy Dębno - 17.830,82 zł;
  - Poprawa stanu technicznego mostu w m. Reczyce w ciągu drogi powiatowej nr 2144Z - 32.676,18 zł;
  - Przebudowa chodnika w pasie drogi powiatowej nr 2116Z na długości 170 m w m. Karsko; zadanie zrealizowano przy udziale środków Gminy Nowogródek Pomorski w wysokości 50% - 33.819,90 zł;
  - Przebudowa chodnika w pasie drogi powiatowej nr 2116Z na długości 104 m w m. Karsko - 24.946,55 zł;
  - Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 2111Z na długości 256 m w m. Moczkowo; zadanie zrealizowano przy udziale środków Gminy Barlinek w wysokości 19.982,89 zł - 50.550,55 zł;
  - Przebudowa drogi powiatowej nr 2148Z na długości 45 m w m. Strąpie w zakresie budowy chodnika i przejścia dla pieszych; zadanie zrealizowano przy udziale środków Gminy Barlinek w wysokości 50% - 14.460,37 zł;
  - Przebudowa drogi powiatowej nr 2151Z na długości 45 m w m. Osina w zakresie budowy chodnika i przejścia dla pieszych; zadanie zrealizowano przy udziale środków Gminy Barlinek w wysokości 50% - 15.399,92 zł;
  - Przebudowa drogi powiatowej nr 1565Z na długości 410 m w m. Kierzków poprzez ulepszenie nawierzchni dróg metodą „slurry seal”; zadanie zrealizowano przy udziale środków Gminy Myślibórz w wysokości 50 % - 31.758,80 zł;
  - Przebudowa drogi powiatowej nr 2113Z na długości 420 m w m. Łubianka poprzez ulepszenie nawierzchni dróg metodą „slurry seal”; zadanie zrealizowano przy udziale środków Gminy Barlinek w wysokości 50 % - 31.739,90 zł;
  - Przebudowa drogi powiatowej nr 2113Z w technologii mikrodywanika na zimno na długości 1450 m - 103.885,31 zł;
  - Budowa chodnika w pasie drogi powiatowej nr 2111Z na długości 100 m w m. Nowogródek Pomorski; zadanie zrealizowano przy udziale środków Gminy Nowogródek Pomorski w wysokości 10.000,00 zł - 23.949,99 zł.

W 2017 r. wykonano:

- Przebudowa drogi powiatowej Nr 2111Z w ciągu ulicy Barlineckiej w m. Nowogródek - 489.972,08 zł;
- Przebudowa drogi powiatowej Nr 2113Z z ujęciem w m. Nowogródek Pomorski i Sumiak wraz z towarzyszącą infrastrukturą drogową na długości 2,1 km I etap - 540.116,99 zł;
- Budowa chodnika w pasie drogi powiatowej nr 2111Z na długości ok. 165 m w m. Ławy - 38.466,18 zł;

- Budowa chodnika w m. Chłopowo na długości 120 m przy drodze powiatowej nr 2126Z - 37.092,43 zł;
- Budowa chodnika w pasie drogi powiatowej (dawna DW 128) na długości 115 m w m. Kierzków - 36.766,24 zł;
- Budowa chodnika w pasie drogi powiatowej nr 2135Z na długości 165 m w m. Krześnica; dofinansowanie w wysokości 50.000,00 zł Gmina Dębno - 51.533,17 zł;
- Modernizacja chodnika w Cychrach przy drodze powiatowej nr 2139Z na długości ok. 75 m; dofinansowanie w wysokości 17.000,00 zł Gmina Dębno - 17.097,32 zł.

#### GDDKiA Oddział Szczecin (zadanie realizowane w 2017 r.)

- Na terytorium powiatu myśliborskiego, na sieci dróg krajowych administrowanych przez GDDKiA Oddział Szczecin podjęto działania z zakresu remontu (wyrównanie nawierzchni drogi oraz nowe oznakowanie poziome) – łącznie pięć zabiegów:
  - DK26, km 37,580 – 38,080 za 253,774 tys. zł;
  - DK26, km 38,451 – 38,951 za 281,693 tys. zł;
  - DK31, km 83,760 – 84,250 za 251,694 tys. zł;
  - DK31, km 86,400 – 86,900 za 273,596 tys. zł;
  - DK31, km 86,910 – 87,300 za 231,961 tys. zł;
  - Łącznie: 2,38 km dróg za 1 292,718 tys. zł.

#### ZZDW w Koszalinie (inwestycje realizowano w latach 2016-2017)

- przebudowa przepustu na drodze wojewódzkiej nr 127 w m. Chwarszczany o wartości 171 573 zł brutto;
- remont mostu na drodze wojewódzkiej nr 130 w m. Barnówko o wartości 895 344 zł brutto.
- pozostałe prace były wykonywane w ramach bieżącego utrzymania dróg (koszenie poboczy, rowów, wycinka krzewów w rowach, itp.)

- **Działanie ekologiczne: Promocja korzystania z publicznych środków transportu oraz zakup pojazdów transportu publicznego o niskiej emisji spalin**

#### Gmina Barlinek

- Uchwałą Nr XXV/296/2016 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 25 sierpnia 2016 r. przyjęto „Plan Zrównoważonej mobilności miejskiej 2016-2026”.
- Zgodnie z tym dokumentem w zakresie transportu publicznego głównym celem jest podwyższenie jakości, zwiększenie bezpieczeństwa i dostępności usług transportu publicznego oraz uściślenie integracji, obejmuje infrastrukturę, tabor i usługi. Działania:
  - Zakup komfortowych środków transportu (autobusy, busy) dostosowane do przewozu osób niepełnosprawnych, niskoemisyjne (spaliny, hałas).
  - Budowa komfortowych miejsc obsługi transportu publicznego - przystanki, miejsca postojowe i zawracania, perony dostosowane do potrzeb pasażerów w tym niepełnosprawnych.
  - Promocja transportu publicznego poprzez środki zachęty korzystania z usług, ceny, dostępność biletów.

- Lokalizacja miejsc obsługi podróżnych w punktach kluczowych (centrum, dzielnice mieszkaniowe, plaża) w integracji z innymi środkami transportu.

#### Gmina Dębno

- Uchwałą Nr XXXI/217/2016 Rady Miejskiej Dębna z dnia 30 listopada 2016 r. przyjęto „Plan zrównoważonej mobilności miejskiej dla Gminy Dębno”.
  - Nadrzędnym celem Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej jest stworzenie w gminie Dębno sprawnego, bezpiecznego i ekonomicznie efektywnego systemu transportowego, który zaspokoi podstawowe potrzeby mieszkańców z jednoczesnym ograniczeniem jego uciążliwości dla środowiska. Jednym z celów dokumentu jest „Zwiększenie udziału transportu publicznego wśród sposobów przemieszczania się ludzi w obrębie gminy”.
  - Obecna sytuacja: Problem wzmożonego wykorzystania samochodów dotyczy obecnie całego kraju. Obecne działania gminy powinny skupiać się na działaniach umożliwiających swobodne przemieszczanie się w obrębie gminy przy pomocy różnych form transportu. Dywersyfikacja sposobów podróżowania jest jednym z podstawowych problemów ówczesnych miast oraz gmin i jednocześnie ważnym środkiem do realizacji wizji zrównoważonego rozwoju.
  - Spodziewane rezultaty działań: Siatka połączeń komunikacyjnych systemu transportu publicznego z wykorzystaniem autobusów, tworząca atrakcyjny i pewny środek transportu, zmniejszy stopień wykorzystania transportu indywidualnego na rzecz zbiorowej komunikacji publicznej.
  - Środki do osiągnięcia działań:
    - Zmniejszanie oraz dotrzymywanie czasów przejazdu pomiędzy przystankami.
    - Dostosowanie rozkładu do aktualnych potrzeb podróżujących.
    - Synchronizacja rozkładu jazdy różnych form transportu (samochody, autobusy).
    - Odpowiednia infrastruktura umożliwiająca płynną zmianę środka transportu (np. systemy typu Bike&Ride).
    - Promocja transportu publicznego.
- **Działanie ekologiczne: Zintensyfikowanie ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych i tworzenie nowych ścieżek rowerowych**

#### Gmina Myślibórz

- Uchwałą Nr XXI/178/2016 Rady Miejskiej Myśliborza z dnia 29.03.2016 r. uchwalono „Program budowy ścieżek rowerowych dla Gminy Myślibórz na lata 2015-2020”.
- Uchwalony Program będzie pomocny w planowaniu inwestycji, których ostatecznym efektem będzie rozwój ruchu rowerowego na terenie Miasta i Gminy Myślibórz oraz poprawa bezpieczeństwa rowerzystów. Dzięki temu mieszkańcy oraz turyści będą mieli możliwość wykorzystywania roweru jako alternatywnego środka transportu miejskiego co przekłada się na ograniczenie emisji spalin do atmosfery, a zwłaszcza gazów cieplarnianych oraz szkodliwych dla środowiska naturalnego związków chemicznych, towarzyszących komunikacji samochodowej. Ponadto program ma również na celu ułatwienie pozyskania środków zewnętrznych na budowę ścieżek rowerowych.

### Gmina Barlinek

- W dniu 27 października 2016 r. Rada Miejska w Barlinku podjęła uchwałę Nr XXVIII/310/2016 w sprawie podjęcia działań dotyczących zawarcia partnerstwa przy utworzeniu „Sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego – Trasa Pojezierna” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego.
- Uchwałą Nr XXV/296/2016 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 25 sierpnia 2016 r. przyjęto „Program budowy ścieżek rowerowych 2016 – 2023”. Program budowy ścieżek rowerowych na lata 2016-2023 (PBSR) jest dokumentem programowym, w oparciu o który samorząd będzie realizował zadanie budowy ścieżek rowerowych. Ma na celu wskazanie kolejności inwestowania w infrastrukturę drogową związaną z ruchem rowerowym na terenie miasta Barlinka w okresie 2016-2023. Jest również narzędziem do efektywnego zarządzania, pomocnym w planowaniu inwestycji drogowych dedykowanych rozwojowi ruchu rowerowego. Program budowy ścieżek rowerowych jest też dokumentem ułatwiającym zdefiniowanie potrzeb gminy w zakresie pozyskiwania środków na budowę ścieżek rowerowych z programów pomocowych Unii Europejskiej w perspektywie 2014-2020 oraz programów pomocowych krajowych.
- Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej 2016-2026 w zakresie transportu niezmotoryzowanego zakłada, iż rozwój nowej infrastruktury powinien uwzględniać budowę specjalnej bezpiecznej przestrzeni dla rowerzystów i pieszych, aby oddzielić ich od intensywnego ruchu zmotoryzowanego oraz, w stosownych przypadkach, zmniejszyć pokonywane przez nich odległości. Wyznaczone działania:
  - Poprawa jakości istniejących chodników i ścieżek rowerowych.
  - Likwidacja barier architektonicznych dla niepełnosprawnych.
  - Budowa nowych ścieżek rowerowych i chodników.
  - Tworzenie miejsc rekreacyjnych, parków, skwerów.
  - Budowa i przebudowa ulic pod kątem poprawy atrakcyjności przestrzeni publicznej w formie priorytetu dla pieszych, elementów małej architektury, zieleni ozdobnej.
  - Uspokojenie ruchu w celu ochrony pieszych i rowerzystów.

### Gmina Dębno

- Uchwalony w 2016 r. Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gminy Dębno jako jeden z celów wyznacza „Intensyfikację wykorzystania transportu rowerowego jako środka do przemieszczania się”. Środkami do osiągnięcia celu są:
- Umożliwienie swobodnego przemieszczania się rowerem w obrębie gminy z uwzględnieniem:
  - ścieżek, dróg, pasów dla rowerów,
  - punktów Bike&Ride,
  - stacji do samodzielnej naprawy rowerów,
  - przestrzeni parkingowej dla rowerów.
- Znoszenie barier architektonicznych utrudniających komunikację rowerową.
- Tworzenie dedykowanych stref dla pieszych i rowerów.
- Nacisk na bezpieczeństwo rowerzystów także z uwzględnieniem działań dotyczących ruchu samochodowego występującego razem z ruchem rowerowym, w tym zmniejszenie dozwolonej prędkości pojazdów poruszających się w centrum miasta.
- Działania edukacyjne popularyzujące transport rowerowy.

- **Działanie ekologiczne: Podłączenie budynków do sieci ciepłowniczej**

SEC Myślibórz Sp. z o.o. (działania realizowane w latach 2016-2017)

- W 2016 r. wybudowano przyłącza sieci ciepłych w technologii rur preizolowanych:
  - przyłącze sieci ciepłej 90/70°C, 2XDN 42,4/110 mm, L=83,5 mb, wartość - 47.223,09 zł. (likwidacja kotłowni Łużycka 24 - przyłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej);
  - przyłącze sieci ciepłej 120/70°C, 2XDN 42,4/110 mm, L=118,0 mb, wartość - 66.363,91 zł (likwidacja kotłowni gazowej TPD przy ul. Felczaka 27 - nowy odbiorca);
  - przyłącze sieci ciepłej 120/70°C, 2XDN 48,4/110 mm, L=27,0 mb, wartość - 21.181,81 zł (nowy odbiorca Wspólnota Mieszkaniowa Pomorska 15/17).
- W 2016 r. w związku z podłączeniem nowych odbiorców wybudowano kompaktowe węzły ciepne na wymiennikach płytowych wyposażone w automatykę :
  - TPD ul. Felczaka 27, węzeł dwufunkcyjny (c.o. 0,04 MW + c.w.u 0,02 MW), wartość -27.571,80 zł;
  - Wspólnota Mieszkaniowa Pomorska 15/17, węzeł dwufunkcyjny (c.o. 0,062 MW + c.w.u 0,0142 MW), wartość 32.222,76 zł.
- Liczba przyłączonych odbiorców do sieci ciepłej w 2016 r. – 3.
- Łączna liczba odbiorców ciepła - stan na dzień 31.12.2016 r. – 6.
- Łączna długość eksploatowanej sieci ciepłowniczej - stan na dzień 31.12.2016 r. - 8 183,6 mb.
- W 2017 r. wymieniono kotły gazowe TORUS, rok montażu 2002 r. na kotły gazowe kondensacyjne DITRICH w kotłowniach:
  - Golenice 25, kocioł DITRICH o mocy 0,035 MW, koszt 9.500,00 zł;
  - Daszyńskiego 6, kocioł DITRICH o mocy 0,035 MW, koszt 9.500,00 zł;
  - Boh. W-wy 61, kocioł DITRICH o mocy 0,035 MW, koszt 8.500,00 zł.
- Wymiana kotłów w w/w kotłowniach spowodowała w sezonie grzewczym 2016/2017 zwiększenie sprawności na kotłowniach:
  - Golenice 25 z 72,73 % na 85,79 %;
  - Daszyńskiego 6 z 76,16 % na 84,15 %;
  - Boh. W-wy 61 z 86,35 % na 90,33 %.
- Podjęte działania spowodowały mniejsze zużycie paliwa na wyprodukowanie energii ciepłej co wiąże się z zmniejszeniem emisji i obniżeniem kosztów produkcji.
- W 2017 r wybudowano w technologii rur preizolowanych przyłącza sieci ciepłych w technologii rur preizolowanych:
  - przyłącze sieci ciepłej 120/70°C, DN 76,1+76,1/225 mm (duo Twin Pipe), L=721,8 mb., wartość – 364.199,20 zł (wyłączenie z eksploatacji jednego kotła olejowego w kotłowni Domu Pomocy Społecznej przy ul. Celnej 23 – nowy odbiorca podłączony do miejskiej sieci ciepłej, moc (c.o. 0,210 MW + c.w.u. 0,070 MW),
  - przyłącze sieci ciepłej 120/70°C, 2XDN, 33/7/90, L=12,0 mb (podłączenie nowego odbiorcy Oś. Słowiańskie 20A - Ochotnicza Straż Pożarna).
- Liczba przyłączonych odbiorców do sieci ciepłej w 2017 r. - 2,0;
- Łączna liczba odbiorców ciepła - stan na dzień 31.12.2017 r. - 63,0;
- Łączna długość eksploatowanej sieci ciepłowniczej - stan na dzień 31.12.2017 r. - 8.917,4 mb.

SEC Barlinek Sp. z o.o. (działania realizowane w latach 2016-2017)

- Przeprowadzone modernizacje sieci ciepłowniczej w 2016 r.:
  - wymiana izolacji na napowietrznej sieci ciepłowniczej DN 300 na odcinku 160 mb; nakłady inwestycyjne 79,9 tys. zł netto; efekt ekonomiczny - zmniejszenie strat przesyłowych średnio o ok. 11,5 tys. zł/rok, efekt ekologiczny - redukcja emisji CO<sub>2</sub> o 133,37 ton/rok.
  - wymiana sieci kanałowej niskoparametrowej na sieć preizolowaną, długość odcinka 404 mb, nakłady 243 tys. zł netto, efekt ekonomiczny/ekologiczny - zmniejszenie strat ciepła na zewnętrznej instalacji odbiorczej za grupowym węzłem Paderewskiego 5. Nie przeprowadzono audytu efektywności energetycznej.
- Długość i koszty wybudowanej sieci w 2016 r.:
  - przyłącze z rur preizolowanych do pomieszczenia węzła firmy METPOL, DN 65, L=242 mb;
  - przyłącze z rur preizolowanych do budynku przy ul. Żabiej 7, DN 50, L=11 mb;
  - przyłącze z rur preizolowanych do bud. przy ul. Lipowa 3b, DN 40, L=45,9 mb.
  - Łączne nakłady: 142,4 tys. zł.
- Inne inwestycje w 2016 r.:
  - zakup i montaż węzłów cieplnych do nowo podłączonych budynków - nakłady 133,24 tys. zł.
- Liczba przyłączonych odbiorców w 2016 r. – 3;
- Łączna liczba odbiorców (stan na 31.12.2016 r.) – 103;
- Łączna długość eksploatowanej sieci (stan na 31.12.2016 r.) – 16,074 km.
  
- Przeprowadzone modernizacje sieci ciepłowniczej w 2017 r.:
  - wymiana izolacji na napowietrznej sieci ciepłowniczej DN 300/DN 250 na odcinku 671 mb; nakłady inwestycyjne 299,7 tys. zł netto; efekt ekonomiczny - zmniejszenie strat przesyłowych średnio o ok. 39,7 tys. zł/rok, efekt ekologiczny - redukcja emisji CO<sub>2</sub> o 499,2 ton/rok.
  - wymiana sieci kanałowej niskoparametrowej na sieć preizolowaną, długość odcinka 296 mb, nakłady 160,2 tys. zł netto, efekt ekonomiczny – zmniejszenie strat ciepła na zewnętrznej instalacji odbiorczej za grupowym węzłem Paderewskiego 5 o ok. 8,6 tys. zł/rok. efekt ekologiczny - redukcja emisji CO<sub>2</sub> o 88,4 ton/rok.
- Długość i koszty wybudowanej sieci w 2017 r.:
  - przyłącze z rur preizolowanych do bud przy ul. Staromiejskiej, DN 32, L=5,5 mb;
  - przyłącze z rur preizolowanych do bud. przy ul. Niepodległości 3, DN 32, L= 17,5 mb;
  - przyłącze z rur preizolowanych do bud. przy ul. Chopina 46, DN 65, L= 57,2 mb;
  - przyłącze z rur preizolowanych do bud. przy ul. Żabiej 9, DN 32, L= 14,4 mb;
  - przyłącze z rur preizolowanych do bud. przy ul. Żabiej 11, DN 32, L= 12,1 mb;
  - przyłącze z rur preizolowanych do bud. przy ul. Żabiej 13, DN 40, L= 23,1 mb;
  - przyłącze z rur preizolowanych do bud. przy ul. 31 Stycznia 8, DN 40, L= 21,8 mb;
  - Łączne nakłady 134,2 tys. zł.
- Inne inwestycje w 2017 r.:

- zakup i montaż węzłów cieplnych do nowo podłączonych budynków - nakłady 47,5 tys. zł;
  - rozbudowa wagi samochodowej - nakłady 21 tys. zł;
  - wymiana na energooszczędne pomp obiegowych na 5 największych grupowych węzłach cieplnych. Oszczędność energii elektrycznej o ok. 60 % - nakłady 69 tys. zł.
  - Liczba przyłączonych odbiorców w 2017 r. – 4;
  - Łączna liczba odbiorców (stan na 31.12.2017 r.) – 108;
  - Łączna długość eksploatowanej sieci (stan na 31.12.2017 r.) – 15,527 km.  
Poprzez rozbite częściowe grupowego węzła ciepłego GWC 31 Stycznia 9 (przyłączenie do sieci wysokoparametrowej budynków Żabia 9,11,13 oraz 31 Stycznia 9 wyłączono z eksploatacji ponad 500 mb sieci niskoparametrowej kanałowej, co spowodowało zmniejszenie łącznej długości eksploatowanej sieci).
- **Działanie ekologiczne: Niezbędne prace sieciowe wynikające z planów oraz zamierzeń inwestycyjnych w obszarze istniejącej sieci dystrybucyjnej, w tym kontynuowanie modernizacji istniejącej sieci dystrybucyjnej, rozbudowa sieci dystrybucyjnej dla potrzeb nowych odbiorców oraz OZE, inwestycje w zakresie linii 110 kV pod kątem nowych odbiorców i OZE**

#### Enea Operator Sp. z o.o.

- Operatorem elektroenergetycznym na terenie powiatu myśliborskiego jest Enea Operator Sp. z o.o. Oddział Dystrybucji Szczecin. Enea Operator Sp. z o.o. jako operator systemu dystrybucyjnego w myśl Art 16 ust. 17 ustawy Prawo energetyczne, opracowuje plany prac remontowych dla urządzeń, instalacji i sieci.
- W Enea Operator Sp. z o.o. jako OSD na wyznaczonym obszarze, w celu zapewnienia klientom bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej oraz poprawy jakości i niezawodności świadczonych usług dystrybucji energii wdrożono od 2014 r. „Program poprawy niezawodności pracy sieci oraz ciągłości zasilania w Enea Operator Sp. z o.o.” w którym określono działania związane z: inwestycjami, eksploatacją oraz organizacją realizacji tych prac w perspektywie do roku 2022. Inicjatywy wdrożone w ramach dokumentu wpisują się w obszar prowadzenia eksploatacji jakim jest proces ciągłego odtwarzania majątku sieciowego realizowany m.in. poprzez działania inwestycyjne i modernizacyjne/ remontowe związane z:
  - kompleksową modernizacją linii napowietrznych SN, nN;
  - budową nowych stacji WN/SN oraz powiązań pierścieniowych w zakresie linii WN skracającą długość istniejących ciągów liniowych SN;
  - wymianą awaryjnych kabli SN w izolacji z polietylenu termoplastycznego (niesieciowanego) na kable wykonane w nowych technologiach;
  - wymianą transformatorów SN/nN w ramach projektu „Ograniczenie strat energii poprzez wymianę transformatorów SN/nN na energooszczędne w ENEA Operator”;
  - montażem w głębi sieci łączników SN sterowanych zdalnie lub też doposażeniem istniejących łączników we wskaźniki przepływu prądu zwarciovego;
  - skracaniem długości istniejących obwodów nN poprzez budowę nowych stacji SN/nN.

- Enea Operator Sp. z o.o. zgodnie z udzieloną koncesją na dystrybucję energii elektrycznej jako OSD na terenie powiatu myśliborskiego prowadzi eksploatację sieci dystrybucyjnej z zachowaniem najwyższych standardów eksploatacji, w ramach której planowane są prace remontowe w danym roku zgodnie z planem oraz adekwatnie do potrzeb wynikających z prowadzonych prac eksploatacyjnych. Wszystkie prace remontowe prowadzone są na podstawie oceny stanu technicznego obiektów elektroenergetycznych.
  - Urządzenia poddawane są bieżącym oględzinom, po przeprowadzeniu których wykonywane są następnie wynikające z nich zalecenia w zakresie ich remontów/modernizacji bądź konserwacji w ramach prowadzonej działalności eksploatacyjnej przez Enea Operator Sp. z o.o. Wszelkie uszkodzenia, awarie usuwane są na bieżąco po ich wystąpieniu.
  - Mając na uwadze wymogi obowiązującego prawa, Enea Operator Sp. z o.o. jest gotowa do realizacji przyłączeń i rozbudowy sieci elektroenergetycznej umożliwiającej aktywizację i rozwój powiatu, zarówno w zakresie przyłączeń komunalnych jak i podmiotów realizujących działalność gospodarczą. Niezbędnym jednak dla takiego działania, jest spełnienie technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia.
- **Działanie ekologiczne: Budowa i modernizacja systemów i urządzeń do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych**

#### Barlinek Inwestycje Sp. z o.o.

- Zakup i montaż nowej instalacji (cyklofiltr typu DFC o skuteczności 99,8 %) odpylania hali produkcyjnej tartaku iglastego.
- **Działanie ekologiczne: Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze**

#### Gminy powiatu

- Wszystkie gminy powiatu zrealizowały zadanie poprzez wdrażanie i aktualizowanie Planów Gospodarki Niskoemisyjnej, czyli dokumentów strategicznych umożliwiających pozyskanie dofinansowania na realizację przez poszczególnych interesariuszy środków unijnych na realizację zadań ograniczających emisję zanieczyszczeń do atmosfery, wzrost wykorzystania energii pochodzącej z OZE oraz wzrost efektywności energetycznej. W latach 2016 r. podjęto następujące uchwały:
- Uchwała Nr XIX/156/2016 – w sprawie uchwalenia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Myślibórz”.
- Uchwała Nr XXIII/195/2016 - zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Myślibórz”.
- Uchwała Nr XVIII/244/2016 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia i wdrożenia do realizacji Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Barlinek na lata 2015-2020.
- Uchwała Nr XXI/158/2016 Rady Miejskiej w Dębnie z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie przyjęcia „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Dębno”.



- **Działanie ekologiczne: Kontrola dotrzymywania przez podmioty korzystające ze środowiska standardów emisyjnych oraz wzmocnienie i prowadzenie systemu monitoringu powietrza**
  - Największym przemysłowym emitentem zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego na terenie powiatu myśliborskiego jest spółka Szczecińska Energetyka Ciepła Sp. z o.o.
  - W latach 2016-2017 WIOŚ przeprowadził 3 kontrole SEC Barlinek Sp. z o.o. oraz 2 kontrole SEC Myślibórz Sp. z o.o. Dwie z przeprowadzonych kontroli wykazały naruszenie. W wyniku kontroli wystawiono 1 mandat oraz 2 zarządzenia pokontrolne.

**Tabela 5. Wykaz kontroli SEC Barlinek Sp. z o.o. oraz SEC Myślibórz Sp. z o.o. przez WIOŚ w Szczecinie**

Data rozpoczęcia kontroli	Data zakończenia kontroli	Nazwa zakładu	Kategoria kontroli	Typ kontroli	Charakter kontroli	Liczba wystawionych mandatów	Liczba zarządzeń pokontrolnych	Kontrola z naruszeniem
2016-02-19	2016-03-03	SEC Barlinek Sp. z o.o.	Z wyjazdem w teren z ustalonym podmiotem	Planowa	Problemowa	0	1	T
2016-10-20	2016-11-09	SEC Myślibórz Sp. z o.o.	Z wyjazdem w teren z ustalonym podmiotem	Planowa	Problemowa	1	1	T
2016-12-14	2016-12-14	SEC Barlinek Sp. z o.o.	Oparta o dokumentację z ustalonym podmiotem	Planowa	Oparta na analizie badań automonitringowych	0	0	N
2017-12-22	2017-12-22	SEC Barlinek Sp. z o.o.	Oparta o dokumentację z ustalonym podmiotem	Planowa	Oparta na analizie badań automonitringowych	0	0	N
2017-12-29	2017-12-22	SEC Myślibórz Sp. z o.o.	Oparta o dokumentację z ustalonym podmiotem	Planowa	Oparta na analizie badań automonitringowych	0	0	N

Źródło: WIOŚ w Szczecinie

- W roku 2016 i 2017 WIOŚ w Szczecinie prowadził monitoring jakości powietrza na obszarze powiatu myśliborskiego, zgodnie z zapisami Programu Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020. W tym okresie wykonywane były w Myśliborzu manualne pomiary stężeń substancji (pył zawieszony PM 10, PM 2,5 oraz benzo(a)piren) na stacji przy ul. Za Bramką. W Barlinku na dwóch stanowiskach (przy ul. Widok oraz ul. Szosa do Lipian) mierzono stężenia dwutlenku siarki i dwutlenku azotu metodą pasywną. Oceny jakości powietrza na terenie powiatu myśliborskiego zawarte są w opracowaniu „Informacja o stanie środowiska w powiecie myśliborskim”, które publikowane są na stronie internetowej WIOŚ w Szczecinie ([www.wios.szczecin.pl](http://www.wios.szczecin.pl)) i stronie internetowej Powiatu Myśliborskiego ([www.powiatmysliborski.pl](http://www.powiatmysliborski.pl) w zakładce Środowisko). Ponadto stan powietrza w powiecie myśliborskim za rok poprzedni, jest corocznie omawiany przez przedstawiciela WIOŚ w Szczecinie na sesji Rady Powiatu w Myśliborzu. Źródło finansowania ww. zadań - budżet państwa, WFOŚiGW.

- **Działanie ekologiczne: Spełnianie wymagań prawnych przez zakłady w zakresie poprawy jakości powietrza, spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa**
  - Zadanie realizowane przez zakłady wprowadzające zanieczyszczenia do powietrza poprzez przestrzeganie udzielonych pozwoleń na emisję gazów i pyłów (prowadzenie pomiarów emisji z instalacji objętych pozwoleniami). W latach 2016 – 2017 r. Starosta Myśliborski wydał 5 pozwoleń na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza dla następujących zakładów:
    - Barlinek Inwestycje Sp. z o.o., ul. Przemysłowa 1, 74-320 Barlinek (2016 r.);
    - LFE POLAND Sp. z o. o., ul. Okrętowa 2, 74-320 Barlinek (2017 r.);
    - MALDROBUD Sp. z o. o. Sp. K., ul. Królewiecka 43, 74-300 Myślibórz (2017 r.);
    - Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A., ul. Harcerska 15, 45-118 Opole (2017 r.);
    - Barlinek Inwestycje Sp. z o.o., ul. Przemysłowa 1, 74-320 Barlinek (2017 r.).
  - Zadanie realizowane również przez WIOŚ w Szczecinie poprzez kontrole podmiotów korzystających ze środowiska (w latach 2016-2017 WIOŚ przeprowadził 126 kontroli na terenie powiatu).
- **Działanie ekologiczne: Modernizacja układów technologicznych oraz urządzeń technologicznych oraz montaż urządzeń ograniczających emisję**

PGNiG S.A. Oddział w Zielonej Górze (dotyczy KRNiGZ Dębno)

- W 2017 r. przeprowadzono audyt energetyczny KRNiGZ Dębno. Był to pierwszy etap działań Oddziału zmierzających do wprowadzenia Systemu Zarządzania Energią. Celem systemu jest optymalizacja zużycia na terenie kopalni wszystkich rodzajów nośników energii.
- Przeprowadzono również następujące modernizacje i remonty wpływające na poprawę ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu:
  - przebudowa odcinków rurociągów gazu oparowego od zbiorników wody technologicznej TK 0620 i TK 0660,
  - wymiana palnika w kotle parowym H-530.

Barlinek Inwestycje Sp. z o.o.

- Zakup i montaż nowej instalacji (cyklofiltr typu DFC o skuteczności 99,8 %) odpylania hali produkcyjnej tartaku iglastego (2016 r.).

- **Działanie ekologiczne: Modernizacja i hermetyzacja procesów technologicznych oraz ich automatyzacja**

PGNiG S.A. Oddział w Zielonej Górze (dotyczy KRNiGZ Dębno)

- W 2017 r. przeprowadzono audyt energetyczny KRNiGZ Dębno. Był to pierwszy etap działań Oddziału zmierzających do wprowadzenia Systemu Zarządzania Energią. Celem systemu jest optymalizacja zużycia na terenie kopalni wszystkich rodzajów nośników energii.
- Przeprowadzono również następujące modernizacje i remonty wpływające

na poprawę ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu:

- przebudowa odcinków rurociągów gazu oparowego od zbiorników wody technologicznej TK 0620 i TK 0660,
- wymiana palnika w kotle parowym H-530.

### 2.1.2. Cel operacyjny II. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii

- **Działanie ekologiczne: Ograniczenie niskiej emisji ze źródeł komunalnych, w tym eliminowanie węgla jako paliwa w lokalnych kotłowniach i gospodarstwach domowych i zastępowanie go innymi, bardziej ekologicznymi nośnikami ciepła, w tym odnawialnymi źródłami energii (np. wody geotermalne, energia słoneczna, energia wiatrowa, energia biomasy z lokalnych źródeł)**
  - Wykaz realizowanych inwestycji w ramach działania ekologicznego opisano przy Celu operacyjnym I. Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych, przy następujących działaniach ekologicznych:
    - ograniczanie niskiej emisji z sektora komunalnego, poprzez działania termomodernizacyjne budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych;
    - zmiana sposobu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie, w tym wymiana ogrzewania węglowego na gazowe, olejowe lub inne bardziej ekologiczne.
  - Ponadto wszystkie gminy powiatu realizowały zadanie w latach 2016-2017 poprzez wdrażanie i aktualizowanie Planów Gospodarki Niskoemisyjnej, czyli dokumentów strategicznych umożliwiających pozyskanie dofinansowania na realizację przez poszczególnych interesariuszy środków unijnych na realizację m.in. inwestycji w OZE. Dodatkowo Rada Miejska w Myśliborzu podjęła w 2017 r. uchwałę Nr XXXIV/294/2017 – w sprawie przyjęcia do realizacji „Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta i Gminy Myślibórz”.
- **Działanie ekologiczne: Promocja i wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii**

#### Gmina Barlinek

- W latach 2016-2017 została wydana jedna decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dotycząca instalacji OZE:
  - Decyzja RGN.VIII.6220.12.2017 – dotyczy przedsięwzięcia „Budowa farmy fotowoltaicznej w miejscowości Płonno na działkach nr 242/5 i 237/2 obręb Płonno, gmina Barlinek”.

#### Gmina Nowogródek Pomorski

- W 2016 r. została wydana jedna decyzja środowiskowa (z dnia 14.07.2016 r.) dotycząca budowy farmy fotowoltaicznej w miejscowości Giżyn.
- Zgodnie z bazą danych o ocenach oddziaływania na środowisko (baza ooś)

prowadzoną przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na terenie powiatu prowadzone jest również postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko przez Wójta Gminy Nowogródek Pomorski dotyczące budowy farmy fotowoltaicznej: Trzcinna PV II, o mocy do 2 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce o nr ewid. 421/1 obręb Trzcinna. Data złożenia wniosku: 14.09.2016 r. Znak sprawy: IOŚ.6220.2.2016.KF.

- **Działanie ekologiczne: Upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego i poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii**

#### ZODR w Barzkowicach

- W 2016 r. ZODR w Barzkowicach zorganizował dla mieszkańców powiatu 2 szkolenia pn. Odnawialne źródła energii, natomiast w 2017 r. 1 szkolenie pn. Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym.

#### Stowarzyszenie Lider Pojezierza

- Stowarzyszenie na swojej stronie internetowej posiada dedykowany rozdział dotyczący odnawialnych źródeł energii, w którym na bieżąco zamieszczane są materiały informacyjno-edukacyjne dotyczące OZE. Stowarzyszenie prowadziło również darmowe konsultacje dla mieszkańców regionu w ramach OZE. Poniżej podano wybrane zagadnienia opisywane na stronie w latach 2016-2017:
  - Nowe dofinansowanie na fotowoltaikę.
  - Samowystarczalność energetyczna regionu na polsko-niemieckim pograniczu, głównie na obszarze działania Stowarzyszenia „Lider Pojezierza”.
  - Nabór wniosków na własną energię elektryczną. Produkcja energii i obniżaj swoje rachunki za prąd.
  - Prace nad niezależnością energetyczną miejscowości z obszaru LGD Stowarzyszenia „Lider Pojezierza”.
  - Nowa ustawa o odnawialnych źródłach energii.
  - Odnawialne źródła energii (OZE) w gospodarstwach rolnych i mikrosieciach.

#### Gminy powiatu

- Wszystkie gminy realizowały zadanie poprzez bieżące informowanie mieszkańców o możliwościach finansowania inwestycji z zakresu OZE na swoich stronach internetowych. Ponadto w uchwalanych Planach Gospodarki Niskoemisyjnej szeroko opisywany jest obecny stan wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz perspektywy rozwoju.

## 2.2. PRIORYTET II. OSIĄGNIĘCIE I UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD POWIERZCHNIOWYCH ORAZ OCHRONA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

### 2.2.1. Cel operacyjny I. Poprawa jakości wód, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

- **Działanie ekologiczne: Rozwój systemów kanalizacyjnych oraz modernizacja istniejącej już sieci ogólnospławnej na sieć rozdzielczą, tj. deszczową oraz sanitarną**
- **Działanie ekologiczne: Budowa i modernizacja systemów zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych na obszarach wiejskich**

#### Gmina Boleszkowice

- Gmina Boleszkowice w latach 2016-2017 prowadziła jedynie bieżące remonty niezbędne do utrzymania infrastruktury wodnej i kanalizacyjnej. W okresie sprawozdawczym nie rozbudowano sieci wodnej i kanalizacyjnej.

#### PWiK Sp. z o.o. w Dębnie

- Modernizacja kanalizacji sanitarnej w m. Oborzany – 8 000 zł;
- Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno – tłocznej w m. Smolnica – 69 600 zł;
- Modernizacja przepompowni ścieków przy ul. Demokracji w Dębnie -32 943 zł;
- Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Demokracji w Dębnie -51 945 zł;
- Przepompownia główna w Cychrach – montaż przepompowni i włączenie do istniejącej instalacji - 79 538 zł;
- Budowa przyłącza kanalizacji sanitarnej do budynku Nadleśnictwa w miejscowości Różańsko – 37 011 zł;
- Pogłębienie i wydłużenie odcinka kanalizacji sanitarnej w ul. Włociańskiej i Harcerskiej w Dębnie – 8 900 zł;
- Przebudowa rurociągu tłoczego od istniejącej przepompowni ścieków do studni rozprężnej w ul. Wojska Polskiego – Słoneczna -22 495,00 zł.

#### PWiK Sp. z o.o. w Myśliborzu

- Rozpoczęto kompleksową modernizację oczyszczalni ścieków w Myśliborzu wraz z budową kolektora kanalizacyjnego z Golenic do Myśliborza i budową nowych przyłączy. W wyniku realizacji zadania poprawi się jakość ścieków oczyszczonych wpływających z oczyszczalni; zwiększy się ilość gospodarstw domowych przyłączonych do sieci kanalizacyjnej; zostanie wyłączona z eksploatacji wyeksploatowana oczyszczalnia ścieków w Golenicach. Zakończenie realizacji zadania przewidziano na sierpień 2019 roku.
- Rozpoczęto kompleksową modernizację oczyszczalni ścieków w m. Sulimierz wraz z budową kolektora zrzutowego do Kanału Giżyn. W wyniku realizacji zadania poprawi się jakość ścieków oczyszczonych wpływających z oczyszczalni; zwiększy się trzykrotnie przepustowość oczyszczalni, co pozwoli przyjąć ścieki z sąsiednich miejscowości. Zakończenie realizacji zadania przewidziano na maj 2019 roku.

PWK „Płonia” Sp. z o.o.

- Zestawienie działań przedstawiono w tabeli.

**Tabela 6. Zestawienie działań PWK „Płonia” Sp. z o.o. z zakresu budowy sieci kanalizacyjnych**

Nazwa zadania	Parametry	Koszt
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Rychnów	Ø 200 mm grawitacyjnej oraz 190 mm tłocznej o łącznej długości 161 m	14.900,00 zł
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. M. Konopnickiej w Barlinku	dł. 167 m, Ø 200 mm	17.330,00 zł
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Staromiejskiej w Barlinku	dł. 7 m, Ø 160 mm	10.890,00 zł
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Gwiazdzista w Barlinku	Ø 160 mm dł. 19,45 m	5.600,00 zł
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Myśliborskiej w m. Moczkowo	Ø 160 mm, dł. 9 m	7.050,00 zł
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Pułaskiego Moczkowo dz. nr 49/25, 49/3, 48/4 – ul. Myśliborska – wykup Fortuna	Ø 200 mm, dł. 34,5 m	20.200,00 zł
Moczkowo dz. nr 49/25, 49/3, 48/4 – ul. Myśliborska – wykup Fortuna	PVC Ø 200 mm, dł. 160 m	11.200,00 zł
Barlinek, dz. nr 248/8, 279/4, 269/8, 292/20, 552/1, 552/2	PVC Ø 200 mm dł. 133,75 m, PVC Ø 160 mm dł. 20,90 m	85.000,00 zł
Moskto dz. nr 52, 20, 21, 22, 17, 7/2, 85	Rurociąg grawitacyjny - PVC Ø 200 mm dł. 352,6 m, PVC Ø 160 mm, dł. 19,4 m Rurociąg tłoczny – PE Ø 110 mm, dł. 408,4 m, PE Ø 90 mm, dł. 301,2 m, PE Ø 75 mm, dł. 72,5 mm	311.486,14 zł
Moczkowo dz. nr 306, 300/10 - Maciąg	PVC Ø 200 mm, dł. 8 m	3.900,00 zł
Jaromierki dz. nr 87/9 obręb Osina, gmina Barlinek - Socha	PVC Ø 160 mm dł. 14 m	5.186,61 zł
Barlinek, ul. Wiśniowa dz. nr 460/30 obręb 2 Barlinek Sieczkowski	PVC Ø 200 mm, dł. 5 m	3.783,04 zł

Źródło: PWK „Płonia” Sp. z o.o.

- **Działanie ekologiczne: Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych wód poprzez modernizację istniejących i budowę nowych oczyszczalni ścieków**

PWiK Sp. z o.o. w Dębnie

- Modernizacja reaktora biologicznego typu HYDROCENTRUM NR 1;
- System wizualizacji i zdalnego sterowania oczyszczalni ścieków;
- Modernizacja budynku przepompowni wewnątrzzakładowej na oczyszczalni ścieków przy ul. Kostrzyńskiej 28 w Dębnie;
- Przebudowa i rozbudowa istniejącej oczyszczalni mechaniczno-biologicznej w Dębnie.

PWiK Sp. z o.o. w Myśliborzu

- Opisano przy działaniu ekologicznym: Budowa i modernizacja systemów zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych na obszarach wiejskich

- **Działanie ekologiczne: Wspieranie rozwoju - tam gdzie jest to uzasadnione pod względami środowiskowymi i ekonomicznymi – lokalnych systemów oczyszczania ścieków bytowych poprzez wyposażanie nieruchomości w przydomowe oczyszczalnie ścieków**
  - W latach 2016-2017 r. gminy powiatu myśliborskiego nie udzielały dofinansowania na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.
  - Do Urzędu Miejskiego w Barlinku w 2017 r. wpłynęły dwa wnioski o dofinansowanie, które wypłacono w 2018 r.
  
- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie ewidencji wszystkich zbiorników bezodpływowych wraz z ich opisem technicznym oraz przeprowadzanie kontroli częstotliwości ich opróżniania**

#### Gmina Barlinek

- Gmina prowadzi ewidencję szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków. W 2017 r. Gmina rozpoczęła inwentaryzację w celu zaktualizowania posiadanych danych w ewidencji. Gmina prowadzi również wybiórcze kontrole częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych.

#### Gmina Dębno

- Zadanie realizowane w latach 2016-2017 przez Straż Miejską w Dębnie poprzez kontrolę utrzymania porządku i czystości na posesjach prywatnych i w zakładach pracy zgodnie z Regulaminem utrzymania porządku i czystości na terenie Miasta i Gminy Dębno tj.:
  - kontrolę wyposażenia posesji i zakładów w pojemniki na odpady komunalne;
  - kontrolę przestrzegania wykonywania złożonych deklaracji o segregacji odpadów;
  - kontrolę utrzymania ogólnego porządku na posesjach i na terenie zakładów;
  - kontrolę gospodarki nieczystościami ciekłymi oraz sposobu ich odprowadzania.
- Przeprowadzane kontrole przyczyniają się do budowy szamb tam gdzie ścieki są odprowadzane prosto do zbiorników wodnych doprowadza się do budowy nowych urządzeń i prawidłowego korzystania ze starych oraz zawarcia umów na wywóz. Podczas kontroli osoby kontrolujące ograniczają się do działań edukacyjnych i pouczających. W wyjątkowych przypadkach gdzie występuje indolencja do zarządzeń pokontrolnych nakładane są mandaty karne.

#### Gmina Myślibórz

- Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w latach 2016 i 2017 prowadzono kontrole nieruchomości w zakresie postępowania z nieczystościami ciekłymi:
  - 2016 r. - 2 kontrole,
  - 2017 r. - 25 kontroli.
- Gmina Myślibórz prowadzi ewidencję szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków:
  - 2016 r. – 1 075 szamb, 152 przydomowe oczyszczalnie ścieków,
  - 2017 r. – 1 073 szamba, 156 przydomowych oczyszczalni ścieków.

### Gmina Nowogródek Pomorski

- Gmina Nowogródek Pomorski posiada ewidencję zbiorników bezodpływowych z ich opisem technicznym; w przypadku podejrzenia lub informacji o zanieczyszczeniu środowiska kontrole zbiorników prowadzone są bezzwłocznie, natomiast pozostałe zbiorniki z częstotliwością raz na dwa lata w każdej miejscowości.

### Gmina Boleszkowice

- Gmina Nowogródek Pomorski posiada ewidencję zbiorników bezodpływowych; w przypadku podejrzenia lub informacji o zanieczyszczeniu środowiska kontrole zbiorników prowadzone są bezzwłocznie.

- **Działanie ekologiczne: Budowa kanalizacji deszczowej, modernizacja kanalizacji w celu wydzielenia kanalizacji deszczowej, budowa osadników i separatorów wód opadowych i roztopowych na wylotach sieci deszczowej i odbiorników**

- Działanie realizowane w ramach przebudowy poszczególnych odcinków dróg.

### Gmina Barlinek

- Przebudowa ulicy Sienkiewicza wraz z kanalizacją deszczową w ul. Słowackiego i Pełczyckiej - dotyczyło przebudowy całej ulicy Sienkiewicza o długości ok. 250 mb poprzez budowę nowej nawierzchni jezdni o szerokości 5mb z miejscowym przewężeniem do 4,5 mb, parkingami i chodnikiem szer. 1,5 m o nawierzchniach z polbruki, kanalizację deszczową do odwodnienia ulicy Sienkiewicza wraz z odcinkiem ulicy Słowackiego.
- Przebudowa ulicy Zielnej, Podgórnej i części ul. Kopernika w Barlinku - przeprowadzenie przebudowy ulic Kopernika, Zielnej i Podgórnej poprzez wykonanie nowych nawierzchni jezdni i chodników, przebudowę skrzyżowań wraz z odpowiednią przebudową sieci kanalizacji deszczowej, sanitarnej i wodociągowej. Całkowita dł. To ok. 900 mb.
- Przebudowa drogi w Mostkowie - odcinek drogi woj. 156 do drogi powiatowej Nr 1575 – kontynuacja przebudowy drogi gminnej o nawierzchni asfaltowej na odcinku od drogi wojewódzkiej 156 Barlinek - Lipiany do drogi powiatowej Mostkowo - Sulimierz o długości ok. 400 mb, na nawierzchnię asfaltową o szerokości 6 mb z odwodnieniem poprzez skrzynki rozsączające.

### Gmina Dębno

- Budowa dróg w rejonie ul. Demokracji (+nowe odcinki sieci kanalizacji deszczowej);
- Przebudowa ul. Piasta i Wojska Polskiego (+ przebudowa kanalizacji deszczowej);
- Budowa nawierzchni kanalizacji deszczowej w ul. Lipowej oraz budowa kanalizacji deszczowej w ul. Akacjowej – dł. kanalizacji – 335 mb;
- Przebudowa ul. Kościuszki i Pułaskiego wraz z budową kanalizacji deszczowej – dł. kanalizacji – 793 mb;
- Budowa ciągu pieszego-jezdnego w ul. Demokracji w Dębnie – dł. kanalizacji – 127 mb;
- Przebudowa ul. Wojska Polskiego i Piasta w Dębnie - II etap – dł. kanalizacji –



- 582 mb;
- Budowa nawierzchni wraz z odwodnieniem dróg gminnych w Cychrach i Dargomyślu – dł. kanalizacji – 598 mb;
  - Utwardzenie placu przy ul. Ofiar Katynia w Dębnie – dł. kanalizacji – 32 mb.
- **Działanie ekologiczne: Weryfikacja obszarów zagrożonych zanieczyszczeniem związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych**
- W związku z koniecznością zapewnienia jednolitego w skali całego kraju podejścia do prac weryfikacyjnych, wypracowany został jednolity sposób wyznaczania wód wrażliwych i OSN, w którym szczegółowo sformułowano kryteria wyznaczania wód wrażliwych i obszarów szczególnie narażonych. Uwzględniono przy tym wymogi aktu wykonawczego, jakim jest rozporządzenie Ministra Środowiska z 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz postanowienia wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 20 listopada 2014 r. w sprawie C-356/13 (tzw. skarga azotanowa). Wzięto pod uwagę zarzuty Komisji Europejskiej wobec Polski, podtrzymane w wyroku TSUE, dotyczące uchybienia zobowiązaniom wynikającym z Dyrektywy Azotanowej w zakresie niewystarczającego wyznaczenia wód wrażliwych i OSN poprzez nieuwzględnienie przy ich wyznaczaniu zasady przezorności, jak również eutrofizacji wód, w szczególności eutrofizacji Morza Bałtyckiego. Trybunał Sprawiedliwości w wyroku zwrócił również uwagę na udział polskiego rolnictwa w całkowitym ładunku azotu odprowadzanego do Morza Bałtyckiego z terytorium Polski. Uwzględnienie postanowień wyroku skutkuje m.in. bardziej restrykcyjnym stosowaniem zasady przezorności oraz dokładniejszym uwzględnieniem zjawiska eutrofizacji wód. Na potrzeby niniejszego wyznaczenia wód wrażliwych, przyjęto wszystkie wartości graniczne, zarówno dla stężeń azotanów jak również wskaźników eutrofizacji, wskazane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. Podstawę analiz stanowiły wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska z lat 2007-2014. W przypadku stężeń azotanów uwzględniano stężenia maksymalne, natomiast na potrzeby oceny eutrofizacji wód przyjęto, że o uznaniu wód za eutroficzne decyduje przekroczenie dopuszczalnego stężenia przez co najmniej jeden ze wskaźników, podobnie w przypadku tendencji do eutrofizacji rozumianej jako zagrożenie wystąpienia eutrofizacji.

#### RZGW w Szczecinie

- W dniu 1 lutego 2017 r. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie wydał Rozporządzenie w sprawie określenia wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 marca 2017 r. Rozporządzenie określa:
  - wody powierzchniowe wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;
  - wody podziemne wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

- obszar szczególnie narażony, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do wód należy ograniczyć.
- Obszarem szczególnie narażonym na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do wód należy ograniczyć, jest teren obejmujący cały region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego oraz region wodny Ucker.  
Moc straciły:
  - Rozporządzenie nr 6/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 15 czerwca 2012 r. w sprawie określenia wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 1398);
  - Rozporządzenie nr 5/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 5 maja 2015 r. w sprawie określenia wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 1794).

#### RZGW w Poznaniu

- W dniu 28 lutego 2017 r. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu wydał Rozporządzenie w sprawie określenia w regionie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć. W Rozporządzeniu określono w regionie wodnym Warty jednolite części wód powierzchniowych oraz wody podziemne w punktach pomiarowych, jako wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych. Określono cały obszar regionu wodnego jako obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do wód należy ograniczyć.  
Moc straciły:
  - Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 12 lipca 2012 r. w sprawie określenia w regionie wodnym Warty w granicach województwa wielkopolskiego wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 3143);
  - Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 11 maja 2015 r. w sprawie określenia w regionie wodnym Warty w granicach województwa wielkopolskiego wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 3227).

- **Działanie ekologiczne: Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych**

#### OSChR w Gorzowie Wielkopolskim

- W latach 2016-2017 w ramach realizacji działania polegającego na ograniczeniu dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gorzowie opiniowała plany nawożenia zgodnie z ustawą o nawozach i nawożeniu. OSChR w Gorzowie Wielkopolskim na terenie powiatu myśliborskiego w latach 2016-2017:
  - przeprowadziła 12 poradnictw nawozowych;
  - prowadziła monitoring wody w 2 punktach;
  - prowadziła monitoring azotowy w 7 punktach.

#### ZODR w Barzkowicach

- W latach 2016-2017 ZODR w Barzkowicach prowadził dla rolników z terenu powiatu szkolenia dotyczące prowadzenia produkcji rolniczej na obszarach szczególnie narażonych (OSN) oraz gospodarki wodno-ściekowej i postępowania z odpadami.

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych**

#### WIOŚ w Szczecinie

- Rzeki: Podstawą do prowadzenia badań w latach 2016-2017 jest Program Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020. Zgodnie z nim system oceny jakości jednolitych części wód realizowano poprzez badania i pomiary wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego, operacyjnego, monitoringu obszarów chronionych i badawczego. W trzyletnim okresie badaniami objęto 108 jednolitych części wód rzecznych, z czego 2 JCWP znajdują się na terenie powiatu myśliborskiego. Są to: JCWP Myśla od wypływu z Jeziora Myśliborskiego do ujścia oraz JCWP Płonia od źródeł do Dopływu spod Myśliberek. W 2016 roku przeprowadzono badania obu jednolitych części wód.
- W I półroczu 2017 roku WIOŚ w Szczecinie wykonał wstępną ocenę stanu JCWP badanych w 2016 roku. Ocena JCWP rzecznych badanych w 2016 roku wykonana została w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2016, poz. 1187).
- JCWP Myśla od wypływu z Jeziora Myśliborskiego do ujścia należy do wód silnie zmienionych, w związku z czym oceniano potencjał ekologiczny JCWP. Natomiast JCWP Płonia od źródeł do Dopływu spod Myśliberek należy do wód naturalnych więc oceniano jej stan ekologiczny.
- Wstępna ocena stanu JCWP Myśla od wypływu z Jeziora Myśliborskiego do ujścia wskazuje, że jej potencjał ekologiczny jest umiarkowany. Jako umiarkowany oceniono także stan ekologiczny JCWP Płonia od źródeł do Dopływu spod Myśliberek.
- Stan chemiczny JCWP Myśla od wypływu z Jeziora Myśliborskiego do ujścia (objętej w 2016 roku monitoringiem diagnostycznym) oceniono jako zły.

- Na podstawie niekorzystnego wyniku oceny stanu/potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego, stan badanych JCWP oceniono jako zły.
- Jeziora: W roku 2016 zgodnie z Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 WIOŚ w Szczecinie na terenie powiatu myśliborskiego przeprowadził badania monitoringowe dwóch jezior. Jezioro Barlineckie zostało objęte monitoringiem diagnostycznym, a jezioro Ostrowieckie monitoringiem operacyjnym.
- Wody podziemne: Badania wód podziemnych na poziomie regionalnym wykonywane są przez WIOŚ w Szczecinie w zlewni rzeki Płoni (JCWPd nr 24), gdzie wyznaczono obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (OSN) wraz z wodami wrażliwymi, do których odpływ zanieczyszczeń z tego obszaru należy ograniczyć (od 2017 roku OSN obejmuje teren całego województwa). Ponadto WIOŚ w Szczecinie wykonuje badania na terenach wokół mogiłników zlikwidowanych na terenie województwa w latach 2010-2011.
- Badania wód podziemnych w obszarze OSN dotyczą monitorowania zmian stopnia zanieczyszczenia wód podziemnych związkami azotu. Na terenie powiatu monitoring regionalny wód podziemnych w obszarze OSN nie jest wykonywany (brak punktów pomiarowych WIOŚ).

#### Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy

- Wody podziemne: Badania i ocena stanu chemicznego wód podziemnych wykonywane są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Badania prowadzone są w jednolitych częściach wód podziemnych (JCWPd), w tym w częściach uznanych za zagrożone nieosiągnięciem stanu dobrego lub które wykazywały słaby stan chemiczny lub/i ilościowy. Badania wykonywane są na poziomie krajowym w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego.
- Wykonawcą badań oraz oceny stanu wód w zakresie elementów fizykochemicznych oraz ilościowych jest Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB).
- W granicach powiatu znajdują się cztery JCWPd o numerach: 23, 24, 33 i 34, które objęte są badaniami w ramach monitoringu diagnostycznego. Dodatkowo JCWPd nr 24 (nr 25 wg podziału na 161 JCWPd, obowiązującego do końca 2016 roku), która wykazywała słaby stan chemiczny w latach poprzednich badana jest w ramach monitoringu operacyjnego.
- Badania wód podziemnych na terenie powiatu wykonane zostały na poziomie krajowym w ramach monitoringu diagnostycznego w 4 punktach pomiarowych w miejscowościach: Głazów, gm. Myślibórz (punkt nr 536), Mostno, gm. Dębno (punkt nr 791), Barlinek, gm. Barlinek (punkt nr 949) i Chlewice, gm. Boleszkowice (punkt nr 1309).
- W badanych punktach stwierdzono występowanie wód II klasy (wody dobrej jakości) oraz III klasy (wody zadowalającej jakości) reprezentujących dobry stan chemiczny. Jedynie w miejscowości Chlewice (punkt nr 1309) odnotowano wody V klasy (wody złej jakości) o słabym stanie chemicznym. Przyczyną obniżenia jakości wód w tym punkcie były podwyższone stężenia sodu, chlorków, amoniaku i przewodności elektrolitycznej.

- **Działanie ekologiczne: Intensyfikacja działań kontrolnych mających na celu przeciwdziałanie odprowadzaniu nieoczyszczonych ścieków komunalnych do wód oraz przeciwdziałanie nieprawidłowościom w odprowadzaniu ścieków przemysłowych, w tym weryfikacja pozwoleń wodnoprawnych**

#### Starosta Myśliborski

- Prowadzenie przeglądów udzielonych pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód na podstawie przeprowadzonych kontroli przez WIOŚ w Szczecinie, badań automonitoringowych zakładów.

#### Gmina Dębno

- Zadanie realizowane w latach 2016-2017 przez Straż Miejską w Dębnie. Zgodnie z obowiązującą ustawą o utrzymaniu porządku i czystości w gminach, jeżeli istnieje kanalizacja sanitarna właściciel posesji ma obowiązek bezwzględnie przyłączyć posesję do kanalizacji. Poprzez przeprowadzane kontrole posesji poprawia się gospodarka ściekowa. Gospodarstwa, które nie były podłączone do sieci kanalizacyjnej po kontrolach uczyniły to. Nie podłączyły się tylko te gospodarstwa, które nie mają takiej możliwości ze względów technicznych lub nie zamieszkują posesji.

#### Gmina Myślibórz

- Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w latach 2016 i 2017 prowadzono kontrole nieruchomości w zakresie postępowania z nieczystościami ciekłymi:
  - 2016 r. - 2 kontrole,
  - 2017 r. - 25 kontroli.
- Gmina Myślibórz prowadzi ewidencję szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków:
  - 2016 r. - 1075 szamb, 152 przydomowe oczyszczalnie ścieków,
  - 2017 r. - 1073 szamba, 156 przydomowych oczyszczalni ścieków.

#### Gmina Barlinek

- Prowadzone były kontrole, dotyczące pozbywania się nieczystości ciekłych na terenach nieskanalizowanych; kontrole odbywają się etapami (miejscowościami). W pierwszej kolejności przeprowadzane są w formie pisemnej, a następnie w formie oględzin w terenie. W przypadku otrzymania zgłoszenia w sprawie niewłaściwego odprowadzania ścieków, pracownicy przeprowadzają kontrolę niezwłocznie na miejscu zdarzenia.

#### Gmina Boleszkowice

- Realizowane są kontrole mające na celu weryfikację i edukację lokalnej społeczności w zakresie prawidłowej gospodarki nieczystościami płynnymi.

- **Działanie ekologiczne: Rewitalizacja jezior oraz zagospodarowanie terenu wokół jezior dla potrzeb turystyki i rekreacji w sposób zapewniający ochronę wód jeziornych przed zanieczyszczeniem**

#### Gmina Barlinek

- Szlak przygody nad Jeziorem Barlineckim: W ramach zadania planuje się realizację

trasy turystycznej pieszo-rowerowej wokół Jeziora Barlineckiego oraz zagospodarowanie wzdłuż jej biegu na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

- W pierwszym etapie przygotowana została dokumentacja na realizację:
    - ciągu pieszo-rowerowego na odcinku od plaży miejskiej do ul. Polana Lecha wraz z pomostami i zagospodarowaniem nadbrzeża na wysokości ośrodka PUM oraz na tzw. „dzikiej plaży” przy ul. Polana Lecha,
    - ciągu pieszo-rowerowego na terenie gminnym położonym wzdłuż Jeziora Barlineckiego od strony Moczkowa na odcinku o długości ok. 1 100 m, od terenów leśnych w południowej części Jeziora na wysokości ul. Wichrowej w stronę miasta poprzez działki nr 730/1, 730/2 i 730/3. Na terenie ścieżki planowane jest zagospodarowanie tzw. „spalunki” na cele rekreacyjne wraz z pomostem umożliwiającym cumowanie łodzi.
- W tym zakresie inwestycja uzyskała dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego - działanie 4.9 Rozwój zasobów endogenicznych w wysokości ok. 45 % kosztów.

- **Działanie ekologiczne: Promowanie i rozpowszechnianie stosowania tzw. dobrych praktyk rolniczych, które zapewniają lepsze wykorzystywanie potencjału biologicznego gleb, przy jednoczesnym zmniejszeniu negatywnego oddziaływania na środowisko nawozów i środków ochrony roślin**

#### ZODR

- W latach 2016-2017 ZODR w Barzkowicach przeprowadził dla mieszkańców i rolników z obszaru powiatu myśliborskiego 141 szkoleń dotyczących m.in.:
  - stosowania środków ochrony roślin;
  - pielęgnacji i użytkowania trwałych użytków zielonych;
  - modernizacji gospodarstw rolnych;
  - założeń programu rolnośrodowiskowo – klimatycznego;
  - rolnictwa ekologicznego;
  - rolnictwa zrównoważonego;
  - wapnowania oraz zastosowania poplonów w celu poprawy jakości gleby;
  - ochrony bioróżnorodności;
  - produkcji metodami ekologicznymi;
  - gospodarki wodno-ściekowej oraz postępowania z odpadami.

- **Działanie ekologiczne: Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni, wyznaczonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry oraz ogłoszenie ich w drodze aktu prawa miejscowego- na obszarze działania RZGW w Szczecinie i Poznaniu**

#### RZGW w Szczecinie

- Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 22 grudnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego. Niniejsze rozporządzenie stanowi nowelizację rozporządzenia nr 3/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 3 czerwca 2014 r.

w sprawie ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego.

Rozporządzenie stanowi w swojej zasadniczej części wynik weryfikacji warunków korzystania z wód, której przeprowadzenie do końca 2016 r. stanowiło obowiązek dyrektorów RZGW nałożony na nich w aktualizacji Programu wodno – środowiskowego kraju.

#### RZGW w Poznaniu

- Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 17 lipca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego Warty.

### **2.2.2. Cel operacyjny II. Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych**

- **Działanie ekologiczne: Opracowanie wstępnej oceny ryzyka powodziowego, map zagrożeń i map ryzyka powodziowego, planów zarządzania ryzykiem powodziowym na obszarach dorzeczy oraz w regionach wodnych**
  - Dnia 01.12.2016 r. w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej zostało opublikowane Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry.
- **Działanie ekologiczne: Utrzymanie koryt cieków, kanałów i obwałowań w należytym stanie technicznym, remont budowli wodnych, w tym regulacyjnych, zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów, poprawa warunków przepływu wód powodziowych**

#### ZZMiUW w Szczecinie

- Remont skarp: Zadanie nr 1 Kanał Dolsk w km 0+000-1+300 m. Dolsk gm. Dębno. Zadanie nr 2 Rzeka Sienica km 4+902-6+960, m. Dębno.
- Oczyszczenie-odmulenie zbiorników pompowych.
- Odbudowa stopnia wodnego na rzece Kosie w km 0+186.
- Naprawa pompowni melioracyjnych na terenie województwa Zachodniopomorskiego.
- Remont skarp na rzece Sienicy km 3+608-4+902, m. Oborzany i km 8+160-9+174 m. Dębno, gmina Dębno.
- Remont skarp na rzece Sienicy km 6+960-8+160, m. Dębno.
- Chlewice – Porzecze. Wał cofkowy rzeki Odry przy rzece Myśli oraz Modernizacja polderu Marwickiego etap I i II.
- Naprawa pompowni melioracyjnej Golczew, gm. Myślibórz.
- Remont kanału Barlinek w km 2+900 - 3+000, m. Barlinek.
- Wycinka i podcięcie drzew na ciekach TO Myślibórz.

- Utrzymanie cieków naturalnych oraz urządzeń melioracji wodnych podstawowych na terenie województwa zachodniopomorskiego – wykonanie usług zwanych dalej pracami utrzymaniowymi, związanych z utrzymaniem w należyтым stanie technicznym koryt cieków naturalnych i kanałów oraz zlokalizowanych na nich budowli regulacyjnych i urządzeń wodnych stanowiących urządzenia melioracji wodnych podstawowych w celu zapewnienia:
  - ochrony przed powodzią,
  - splywu lodu oraz przeciwdziałania powstawaniu niekorzystnych zjawisk lodowych,
  - warunków korzystania z wód w tym utrzymywania zwierciadła wody na poziomie umożliwiającym funkcjonowanie urządzeń wodnych,
  - działania urządzeń wodnych, w szczególności ich odpowiedniego stanu technicznego i funkcjonalnego.
- Na obszarze działania zlikwidowanego Terenowego Oddziału w Myśliborzu w ewidencji znajdowało się łącznie 295,360 km urządzeń melioracji podstawowych, w tym 137,75 km rzek, 157,61 km kanałów, a także 17 jezior oraz 5 stacji pomp odwadniających obszar 880 ha (wg stanu na 31.12.2017 r.).

W 2017 roku prace konserwacyjne wykonywane były wariantem rekomendowanym w obowiązującym PUW (Plan Utrzymania Wód) i polegały na usuwaniu zatorów, wycinie krzaków, jednostronnym wykoszeniu i wygrabieniu skarp, hakowaniu dna. Łącznie udrożniono 171,317 kilometrów cieków podstawowych Skarbu Państwa. Środki finansowe pochodziły z Budżetu Państwa oraz Rezerwy Celowej Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Wykaz cieków objętych zadaniem na terenie powiatu myśliborskiego (2017 r.):

  - Kanał Bronny km 0+450-10+825, dł. 10,375 km, m. Kierzków, gmina Myślibórz;
  - Kanał Wierzbica km 0+000-0+960,1+250-3+385, 3+440-5+250. dł. 4,905 km, m. Wierzbica, gmina Myślibórz;
  - Kanał Kierzków km 0+000-9+260, dl. 9,260 km, m. Kierzków, gmina Myślibórz;
  - Kanał Kruszwin km 0+000 - 3+100, 3+450 - 5+150, dł. 4,8 km, m. Kruszwin, gmina Myślibórz;
  - Kanał Czólnów km 0+000-1+600,1+850-3+025, 3+190-4+050, dł. 3,635 km, m. Czólnów, gmina Myślibórz;
  - Kanał Kłodawski km 10+700 - 12+370, dł. 1,670 km, m. Łubianka, gmina Barlinek;
  - Kanał Barlinek km 1+700 - 3+500, dł. 1,800 km, m. Barlinek, gmina Barlinek;
  - Kanał Moczydło km 0+000-2+060, dł. 2,060 km, m. Moczydło, gmina Barlinek;
  - Rzeka Myśla km 78+300 - 80+040, 80+815-83+615, 94+845 - 100+345,100+660-104+670, dł. 14,05 km, gmina Barlinek., Myślibórz, Dębno;
  - Rzeka Płonia km 59+730-68+600, 73+100-73+400, dl. 6,170 km, m. Żydowo, gmina Barlinek;
  - Rzeka Kłodawka km 19+875 -22+875, dł. 3,0 km, m. Karsko, gmina Nowogródek Pomorski;
  - Kanał Prądnik km 0+000 - 2+380, dl. 2,380 km, m. Prądnik, gmina Myślibórz;
  - Kanał Nowogródek km 0+200 - 1+824, 2+474-4+702, 4+832-9+510, 9+640-17+110, dł. 16,0 km, m. Nowogródek Pom., gmina Nowogródek Pomorski;
  - Kanał Giżyn km 0+250-6+250, 8+350-13+700, dł. 11,6 km, m. Sulimierz, gmina Myślibórz;



- Kanał Marwica km 18+700 - 20+300, dł. 1,6 km, m. Trzcinna, gmina Nowogródek Pomorski;
  - Kanał Łączyna km 6+600 - 8+400, dł. 1,8 km, m. Trzcinna, gmina Nowogródek Pomorski;
  - Kanał Chocim km 0+720-2+800, dł. 2,080 km, m. Chocień, gmina Nowogródek Pomorski;
  - Kanał Różańsko km 2+150-6+800, dł. 4,650 km, m. Różańsko, gmina Dębno;
  - Kanał Dyszno km 0+000-7+200, 9+050-13+450, dł. 11,6 km, m. Dyszno, gmina Dębno;
  - Kanał Olchów km 0+000-2+290, 3+630-13+940, dł. 12,6 km, m. Ostrowiec, m. Różańsko, gmina Dębno;
  - Kanał Renice km 0+000-3+210, 3+244-4+826, dł. 4,792 km, m. Renice, gmina Myślibórz;
  - Kanał Dar km 0+000 - 6+550, 6+800 - 10+350, dł. 10,1 km, m. Oborzany, gmina Dębno;
  - Rzeka Kosa km 0+590-4+060,4+750 -5+750, dł. 4,47 km, m. Dębno, gmina Dębno;
  - Kanał Cychry km 0+000 - 11+500, dł. 11,5 km, m. Cychry, gmina Dębno;
  - Kanał Buszów km 0+000-1+140, dł. 1,14 km, m. Dolsk, gmina Dębno;
  - Kanał Mystka km 0+000 - 2+000, dł. 2,0 km, m. Dolsk, gmina Dębno.
- **Działanie ekologiczne: Budowa zbiorników retencyjnych, w tym realizacja Programu małej retencji dla wód dla województwa zachodniopomorskiego do roku 2015, budowa i modernizacja urządzeń melioracyjnych, zbiorników retencyjnych**

#### Gmina Barlinek

- Przeprowadzone w 2016 r. działania melioracyjne:
  - Żydowo – 255 mb;
  - Dzikowo – 250 mb;
  - Dzikowo przepust.
- Przeprowadzone w 2017 r. działania melioracyjne:
  - Żydowo – 255 mb;
  - Dziejnice – 700 mb;
  - Mostkowo – 600 mb.

#### Gmina Boleszkowice

- Bieżąca konserwacja urządzeń melioracji szczegółowej będącej własnością Gminy Boleszkowice ma charakter ciągły. Konserwacja polega na wykaszaniu skarpi rowu oraz odmulaniu dna rowu. Podczas prac czyszczone są również przepusty i studnie rewizyjne. W latach 2016-2017 przeprowadzono konserwację na odcinku ok. 15 km rowów. Ponadto na terenie Gminy Boleszkowice funkcjonuje Gminna Spółka Wodna Boleszkowice, która również prowadzi prace konserwacyjne na rowach będących pod nadzorem GSW. W 2016 r. przeprowadzono konserwację na odcinku ok. 2,78 km, a w 2017 r. na odcinku ok 5,24 km i wyczyszczono 50 studni rewizyjnych.

### Gmina Dębno

- 2016 r.:
  - Naprawa urządzeń melioracji szczegółowych w Sarbinowie;
  - Konserwacja urządzeń melioracji szczegółowych w Różańsku;
  - Roboty publiczne: konserwacja urządzeń melioracji szczegółowych (rowy otwarte): Dębno, Warnice, Dolsk, Sarbinowo, Grzymiradz, Oborzany, Cychry, Warnice.
- 2017 r.:
  - Naprawa urządzeń (rów otwarty) w Warnicach (dz. nr 226) na dł. 174 m oraz usunięcie awarii w m. Dębno, ul. Rolnicza na dł. 118 m. Koszt 5.789,34 zł;
  - Konserwacja urządzeń (rów otwarty) w m. Dębno, ul. Hołdownicza (działka nr 177) na dł. 300 m. Koszt 7.800,00 zł;
  - Konserwacja urządzeń w m. Różańsko (dz. nr 981, 986) na dł. 85 m i 208 m. Koszt 11.121,26 zł;
  - Konserwacja urządzeń w m. Różańsko (dz. nr 405) na dł. 1 340 m. Koszt 25.241,41 zł.
  - Konserwacja rurociągu w m. Dolsk (dz. nr 360) na dł. 492 m. Koszt 15.000,00 zł.
  - Prace wykonane przez Gminę Dębno w ramach Robót publicznych finansowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Myśliborzu: ul. Hołdownicza – 306 m; Suchlica – 923 m; ul. Dargomyska – 65 m; Barnówko – 760 m; Dolsk – 416 m; Cychry – 340 m; Cychry – 580 m; Grzymiradz – 200 m; Oborzany – 800 m; ul. Siewna – 1 700 m; ul. Perłowa – Wojska Polskiego – 200 m; ul. Miodowa – 658 m + 443 m; Ostrowiec – 300 m; ul. Hołdownicza – 400 m; ul. Zielona – ul. Pogodna – 250 m; Sarbinowo – czyszczenie studzienek; Oborzany – czyszczenie studzienek; ul. Ofiar Katyńia – 100 m; ul. Dargomyska – 150 m.

### Gmina Myślibórz

- 2016 r.:
  - przebudowa rurociągu melioracyjnego na działce nr 20 obręb Listomie – położenie nowego rurociągu w sąsiedztwie basenu p.poż. z zamiarem jego obejścia – obmiar 40 mb, wartość zamówienia 5.717,04 zł,
  - wyczyszczenie (usunięcie odpadów) i zabezpieczenie studni (założenie pokrywy), znajdującej się w sąsiedztwie świetlicy wiejskiej w miejscowości Chłopowo na działce nr 69/1 obręb Chłopowo – obmiar 1 szt., wartość zamówienia 450,12 zł,
  - wyczyszczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działce nr 143 obręb 3 miasta Myślibórz – obmiar 229 mb, wartość zamówienia 5.101,87 zł,
  - wyczyszczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działce nr 406 obręb Głazów – obmiar 635 mb, wartość zamówienia 9.080,50 zł,
  - wyczyszczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działce nr 27/2 obręb 3 miasta Myślibórz, użytkowanej przez Rodzinny Ogród Działkowy im. 1-go Maja w Myśliborzu – obmiar 465 mb, wartość zamówienia 2.028,37 zł,
  - wyczyszczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działce nr 322 obręb 1 miasta Myślibórz, użytkowanej przez Rodzinny Ogród Działkowy im. 1-go Maja w Myśliborzu – obmiar 30 mb, wartość zamówienia 805,50 zł,
  - wyczyszczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działce nr 294 obręb 1 miasta Myślibórz, użytkowanej przez Rodzinny Ogród Działkowy im. 1-go Maja

- w Myśliborzu – obmiar 380 mb, wartość zamówienia 5.403,60 zł,
- wyczystczenie rowów szczegółowych, znajdujących się na działce nr 27/2 i 29 obręb 3 miasta Myślibórz, użytkowanej przez Rodzinny Ogród Działkowy im. 1-go Maja w Myśliborzu – obmiar 320 mb, wartość zamówienia 1.536,90 zł,
- wyczystczenie rowu melioracyjnego, znajdującego się na działce nr 132/21 obręb Dąbrowa – obmiar 65 mb, wartość zamówienia 1.852,95 zł,
- wyczystczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działce nr 20 obręb Kruszwin – obmiar 910 mb, wartość zamówienia 12.940,20 zł,
- wyczystczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działce nr 72 obręb Listomie – obmiar 105 mb, wartość zamówienia 3.852,85 zł,
- badanie geologiczne gruntu pod projektowaną studnię chłonną w miejscowości Głazów na działce nr 201 obręb Głazów – obmiar 1 szt., wartość zamówienia 492,00 zł,
- wyczystczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działkach nr 95 i 133 obręb 3 miasta Myślibórz – obmiar 625 mb, wartość zamówienia 6.781,25 zł,
- wyczystczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działce nr 616/40 obręb 2 miasta Myślibórz – obmiar 145 mb, wartość zamówienia 2.561,90 zł,
- wyczystczenie rowu szczegółowego, znajdujących się na działkach nr 111, 138/1, 138/2, 214/2, 214/3, 326/3, 327/2, 330 i 331/5 obręb 3 miasta Myślibórz – obmiar 750 mb, wartość zamówienia 10.450,00 zł,
- wyczystczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działce nr 106/3 i 212/6 obręb Rów oraz wyczystczenie betonowego przepustu, znajdującego się na działce nr 106/3 obręb Rów – obmiar 110 mb + 10 mb, wartość zamówienia 2.460,00 zł,
- udrożnienie rurociągu melioracyjnego, znajdującego się na działce nr 212/5 obręb Rów oraz zabezpieczenie studni melioracyjnej (założenie pokrywy), znajdującej się na działce nr 212/6 obręb Rów – obmiar 70 mb + 1 szt.
- 2017 r.:
  - udrożnienie przepustu drogowego, znajdującego się pod drogą gminną w miejscowości Nawrocko (dz. nr 344 obręb Nawrocko) oraz wyczystczenie rowu szczegółowego, znajdujących się na działkach nr 350 i 361 obręb Nawrocko – obmiar 50 mb, wartość zamówienia 1.470,91 zł,
  - wyczystczenie rowów szczegółowych, znajdujących się na działkach nr 294/5 i 291/1 obręb Głazów – obmiar 1060 mb, wartość zamówienia 16.062,82 zł,
  - wyczystczenie rowu szczegółowego, znajdujących się na działkach nr 101, 332/4 i 331/3 obręb 3 miasta Myślibórz – obmiar 1190 mb, wartość zamówienia 7.556,06 zł,
  - wyczystczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działce nr 244 obręb Renice – obmiar 593 mb, wartość zamówienia 6.551,09 zł,
  - wyczystczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działce nr 130 obręb Renice – obmiar 100 mb, wartość zamówienia 1.168,50 zł,
  - wyczystczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działce nr 294/5 obręb Głazów – obmiar 920 mb, wartość zamówienia 13.013,40 zł,
  - wyczystczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działce nr 294/3 obręb Głazów – obmiar 316 mb, wartość zamówienia 3.985,20 zł,
  - wyczystczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działce nr 245/2 obręb Renice – obmiar 325 mb, wartość zamówienia 4.397,25 zł,

- udrożnienie rurociągu drenarskiego, odprowadzającego nadmiar wody ze zbiornika p.poż. w miejscowości Rów (dz. nr 99 obręb Rów) do rowu melioracyjnego (dz. nr 100/3 obręb Rów) – obmiar 40 mb, wartość zamówienia 1.219,48 zł,
- naprawa i oczyszczenie przepustu rurowego pod drogą gminną w miejscowości Rościn (dz. nr 174 obręb Rościn) oraz wyczyszczenie rowu szczegółowego na działce nr 132/2 obręb Rościn – obmiar 40 mb, wartość zamówienia 2.075,10 zł,
- udrożnienie rowu melioracyjnego, znajdującego się na działce nr 2 obręb 1 miasta Myślibórz (przy cmentarzu wojennym) – obmiar 50 mb, wartość zamówienia 397,29 zł,
- wyczyszczenie rowu szczegółowego, znajdujących się na działkach nr 162/6 i 217/1 obręb 3 miasta Myślibórz (ul. Wschodnia) – obmiar 135 mb, wartość zamówienia 2.100,53 zł,
- odwodnienie działki gminnej nr 56 obręb 2 miasta Myślibórz (ul. Wałowa) – położenie rurociągu drenarskiego – obmiar 15mb, wartość zamówienia 987,94 zł,
- wyczyszczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działce nr 92/1 obręb Renice – obmiar 130 mb, wartość zamówienia 11.618,07 zł,
- wyczyszczenie rowu szczegółowego na działce nr 32 obręb 1 miasta Myślibórz – obmiar 20 mb, umocnienie betonowe przepustu melioracyjnego na działce nr 17 obręb 1 miasta Myślibórz – obmiar 1 szt., oczyszczenie rurociągu drenarskiego na działce nr 48 obręb 1 miasta Myślibórz – obmiar 30 mb, wartość zamówienia 1.092,03 zł,
- usunięcie awarii rurociągu, odprowadzającego nadmiar wód ze zbiornika p.poż. w miejscowości Rów (dz. nr 99 obręb Rów) do rowu – obmiar 40 mb, wartość zamówienia 1.234,03 zł,
- wyczyszczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działce nr 144 obręb Ławy – obmiar 1025 mb, wartość zamówienia 21.530,29 zł,
- wyczyszczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działce nr 910 obręb Kierzków – obmiar 270 mb, wartość zamówienia 5.929,83 zł,
- wyczyszczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działce nr 303 obręb Głazów – obmiar 110 mb, wartość zamówienia 2.500,00 zł,
- wyczyszczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działkach nr 197, 196 i 80 obręb Wierzbica – obmiar 286 mb, wartość zamówienia 3.848,47 zł,
- odtworzenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działce nr 406 obręb Głazów – obmiar 20 mb, wartość zamówienia 4.170,78 zł,
- usunięcie awarii rurociągu w miejscowości Kierzków (dz. nr 460/1 obręb Kierzków) – obmiar 96 mb, wartość zamówienia 4.658,78 zł,
- wyczyszczenie rowu szczegółowego, znajdującego się na działkach nr 24 i 11 obręb Nawrocko – obmiar 421 mb, wartość zamówienia 8.025,44 zł.

#### Starosta Myśliborski

- 2016 r.:
  - Konserwacja rowu melioracji wodnych szczegółowych Ma-1, L-2422 m – 53 905,14 zł;
- 2017 r.:
  - Konserwacja rowu melioracji wodnych szczegółowych Gi-4, L-1112 m -

- 15.844,46 zł;
- Konserwacja rowu melioracji wodnych szczegółowych Gi-2-2, L-456 m - 10.397,97 zł;
- Konserwacja rowu melioracji wodnych szczegółowych Gi-4-1, L-266 m - 5.836,04 zł;
- Konserwacja rowu melioracji wodnych szczegółowych R-1-2, L-451 m - 11.252,45 zł;
- Konserwacja rowu melioracji wodnych szczegółowych K-1, L-125 m - 1.356,25 zł.

### **2.2.3. Cel operacyjny III. Zapewnienie dobrej jakości wód użytkowych i racjonalne ich wykorzystanie**

- **Działanie ekologiczne: Doskonalenie nadzoru nad przestrzeganiem ustaleń zawartych w rozporządzeniach dotyczących ustanawiania stref ochronnych ujęć**

#### Starosta Myśliborski

- Działanie to jest realizowane poprzez uwzględnianie przy wydawaniu pozwoleń wodnoprawnych ustaleń zawartych w Rozporządzeniu Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie nr 1/2009 z dnia 28 stycznia 2009 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej przy ul. Strzeleckiej w Barlinku (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 7, poz. 221 z dnia 27.02.2009 r.) i innych rozporządzeń w ww. zakresie, obowiązujących na terenie poza powiatem myśliborskim – zdarzają się bowiem sytuacje, w których Starosta Myśliborski wydaje „zastępczo” za inny organ pozwolenia wodnoprawne np. na teren powiatu choszczeńskiego, pyrzyckiego czy szczecińskiego (za Prezydenta Szczecina).
  - W latach 2016-2017 Dyrektor RZGW w Szczecinie, Dyrektor RZGW w Poznaniu i Starosta Myśliborski nie ustanawiali na terenie powiatu stref ochronnych ujęć wód podziemnych.
- **Działanie ekologiczne: Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej, budowa nowych i modernizacja istniejących ujęć i stacji uzdatniania wody**

#### Gmina Boleszkowice

- Gmina Boleszkowice w latach 2016-2017 prowadziła jedynie bieżące remonty niezbędne do utrzymania infrastruktury wodnej i kanalizacyjnej. W okresie sprawozdawczym nie rozbudowano sieci wodnej i kanalizacyjnej.

#### Gmina Nowogródek Pomorski

- Remont filtrów SUW Giżyn – 21 411,14 zł (2017 r.).

#### PWiK Sp. z o.o. w Dębnie

- Budowa kontenerowej stacji podnoszenia ciśnienia przy ul. Wrzosowej dz. Nr 221 w m. Dębno dla miejscowości Grzymiradz, Klepin – 780 zł;

- Przebudowa sieci wodociągowej w ulicy Wojska Polskiego i Piasta w Dębnie – 348 203 zł;
- Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Demokracji w Dębnie – 28 876 zł;
- Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Pułaskiego w Dębnie – 35 430 zł;
- Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Kościuszki w Dębnie – 27 625 zł;
- Przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w m. Cychry – 76 089,78 zł;
- Przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w m. Dargomyśl – 47 486,78 zł;
- Budowa sieci wodociągowej w ul. Jesienna, Wiosenna, Letnia – 10 963 zł;
- Opomiarowanie ujęć wody w Gminie Dębno;
- Modernizacja Pompowni Wody Więclaw – 6 000 zł
- Budowa przyłącza wody PE DN 50 mm w m. Kolonia Sarbinowo do budynku na działce nr 8/2 – 16 000 zł;
- Modernizacja SUW Cychry – 6 000 zł;
- Modernizacja SUW Dębno – 26 070 zł;
- Modernizacja SUW Barnówko – 11 000 zł.

#### PWiK Sp. z o.o. w Myśliborzu

- Zmodernizowano stację uzdatniania wody w m. Golczew. W wyniku modernizacji znacznie zmniejszono ilość wody zużywanej do celów technologicznych; zwiększono retencję wody uzdatnionej.
- Rozpoczęto kompleksową modernizację stacji uzdatniania wody w Myśliborzu wraz z budową układów pomiarowych na sieci wodociągowej. Zakończenie realizacji zadania przewidziano na sierpień 2018 roku.
- Prowadzone są bieżące remonty stacji uzdatniania wody oraz sieci wodociągowej wraz z wymianą odcinków sieci.

#### PWK „Płonia” Sp. z o.o.

- Zestawienie działań przedstawiono w tabeli.

**Tabela 7. Zestawienie działań dotyczących sieci wodociągowych realizowanych przez PWK „Płonia” Sp. z o.o.**

Nazwa zadania	Parametry	Koszt
Budowa sieci wodociągowej w m. Rychów	Ø 125 mm, Ø 90 mm i Ø 32 mm o łącznej długości 403,2 m	30.038,36 zł
Budowa sieci wodociągowej w m. Krzynka	Ø 90 mm dł. 88 m	6.700,00 zł
Budowa sieci wodociągowej w m. Mostkowo	Ø 160 mm, Ø 110 mm, Ø 90 mm, Ø 63 mm, Ø 32 mm łączna długość 2052	285.347,60 zł
Budowa sieci wodociągowej w ul. M. Konopnickiej w Barlinku	Ø 125 mm dł. 118 m	17.200,00 zł
Budowa sieci wodociągowej w ul. Wiśniowej w Barlinku	Ø 90 mm, dł. 7 m	3.750,00 zł
Budowa sieci wodociągowej w ul. 1-go Maja w Barlinku	Ø 63 mm, dł. 77,50 m	13.100,00 zł
Budowa sieci wodociągowej w ul. Sienkiewicza w Barlinku	Ø 125 mm, Ø 32 mm dł. 291 m	41.780,00 zł
Modernizacja SUW Barlinek	-	27.205,57 zł
Wykup sieci wodociągowej w ul. Myśliborskiej w Moczkwie	Ø 110 mm, Ø 90 mm, Ø 63 mm dł. 215,7 m	13.155,35 zł
Wykup sieci wodociągowej ul. Gorzowska w m. Moczkwie	Ø 90 mm dł. 363 m	11.500,00 zł
Wykup sieci w m. Krzynka	Ø 90 mm dł. 47,5 m	4.701,04 zł
Moczkwie dz. nr 49/25, 49/3, 48/4 – ul. Myśliborska – wykup Fortuna	PEHD Ø 110 mm dł. 116 m, Ø 63 mm dł. 60 m	9 800,00 zł
Płonno dz. nr 138/2, 112/4, 116 – wykup Dudek	PEHD Ø 90 mm, dł. 110 m	5 000,00 zł

Nazwa zadania	Parametry	Koszt
Wierzchno dz. nr 381/58, 376, 368, 370/1 obręb Chrapowo-Wierzchno, Żydowo dz. nr 390/2, 373	PEHD Ø 90 mm dł. 1718,50 m, PEHD Ø 63 mm dł. 59,5 m	-
Barlinek dz. nr 148, 165/4, 165/6	PEHD Ø 90 mm dł. 223,5 m	-
Moczkowo dz. nr 306, 323 – Maciąg	PEHD Ø 90 mm, dł. 25 m	10.000 zł

Źródło: PWK „Płonia” Sp. z o.o.

- **Działanie ekologiczne: Przywrócenie i utrzymanie wymaganych standardów wodom powierzchniowym podlegającym ochronie ze względu na ich wykorzystanie do celów pitnych**
- Na terenie powiatu myśliborskiego nie korzysta się z wód powierzchniowych do celów pitnych.
- **Działanie ekologiczne: Edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody**

#### Gmina Barlinek

- Wszelkiego rodzaju edukacja ekologiczna prowadzona jest w szkołach i przedszkolach - np. tydzień ekologiczny, pogadanki, spotkania warsztaty, konkursy, działania w terenie. Zadanie realizowane przez: Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki ul. Jeziorna i Gimnazjum ul. Leśna, Szkoła Podstawowa nr 4 im. Henryka Sienkiewicza ul. Kombatantów i Gimnazjum ul. Kombatantów, Szkoła Podstawowa w Mostkowie im. Jana Pawła II, Przedszkole miejskie nr 2 „Pod Topolą” ul. Kombatantów, Przedszkole miejskie nr 1 im. Janiny Porazińskiej ul. Kombatantów, a także Niepubliczne Przedszkole Językowe „W wiśniowym sadzie” ul. Stodolna, Montessori Schol ul. Gorzowska, Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Radosna” Dziedzice 45, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. kpt. hm. Andrzeja Romockiego „Morro” ul. Szosowa.

#### Gmina Dębno

- Zadanie realizowane w latach 2016-2017 głównie przez placówki oświatowe:
  - propagowanie świadomości ekologicznej poprzez pogadanki na temat oszczędzania wody i energii - uświadomienie dzieciom korzyści płynących z oszczędności wody i energii i jaki to ma wpływ na środowisko;
  - Międzynarodowy Dzień Wody - Dzień Bałtyku – happening - uświadamianie problemu niedoboru wody i sposobów jej oszczędzania.

#### PWiK Sp. z o.o. Dębno

- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Dębnie w roku 2017 prowadziło działania edukacyjne z zakresu oszczędności wody oraz oczyszczania ścieków. W ramach działań pracownicy wodociągów udali się do miejskiego przedszkola gdzie przeprowadzili pogadankę, konkursy i quizy. Korzystając z przypadającego na 22 marca Światowego Dnia Wody została zorganizowana również wycieczka na stację uzdatniania wody w Dębnie, gdzie najmłodszy mogli zobaczyć procesy technologiczne uzdatniania wody. Podsumowaniem działań edukacyjnych roku 2017 były Dni Dębna gdzie Przedsiębiorstwo zorganizowało

stoisko mające na celu promowanie picia wody z kranu. Towarzystwo temu hasło „Woda smaczna woda zdrowa prosto z kranu siły doda”.

- **Działanie ekologiczne: Rozwój współpracy ze wszystkimi instytucjami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i ochrona przed zanieczyszczeniem**
  - Wykaz działań z zakresu edukacji ekologicznej przedstawiono przy działaniu ekologicznym: edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody.
  - Wszystkie opracowywane dokumenty strategiczne dotyczące gospodarki wodnej poddawane są konsultacjom społecznym zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
  - Bieżące prowadzenie stron i serwisów internetowych oraz zamieszczanie artykułów dotyczących prawidłowego gospodarowania i korzystania z wód, m.in. przez: WIOŚ w Szczecinie, RZGW w Szczecinie, RZGW w Poznaniu, PSSE w Myśliborzu, WSSE w Szczecinie, itp.
- **Działanie ekologiczne: Gromadzenie i przekazywanie mieszkańcom aktualnych informacji na temat jakości wody przeznaczonej do picia**

#### PPIS w Myśliborzu

- Działanie jest realizowane w następujący sposób: sprawozdania z badań wody do spożycia prowadzone w ramach nadzoru sanitarnego otrzymane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Myśliborzu (PSSE) oraz wyniki badań przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej, gromadzone są w systemie monitoringowym. W systemie tym gromadzone są też dane dotyczące innych informacji o wodociągach, np. ich lokalizacji, procesach technologicznych uzdatniania wody, infrastrukturze wodociągowej, awariach, remontach, itp. Na podstawie wyniku badania wody każdorazowo wydaje się bieżące oceny jakości wody, które bezzwłocznie przekazywane są do producentów wody i właściwych urzędów miast i gmin. O przypadkach awarii, czy okresowego pogorszenia się jakości wody, informowani są mieszkańcy oraz udziela się informacji telefonicznych i wyjaśnień do prasy.

#### Gmina Barlinek

- Gmina gromadzi wszystkie informacje otrzymywane od Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego dotyczące przydatności wody do spożycia wodociągów publicznych oraz przydatności wody z miejsc wykorzystywanych do kąpieli.

#### Gmina Dębno

- Aktualne informacje nt. jakości wody umieszczone są na stronie [www.debno.pl](http://www.debno.pl) oraz na stronie internetowej Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Dębnie ([www.pwikdebno.pl](http://www.pwikdebno.pl)). Ponadto mieszkańcy gminy Dębno mogą otrzymywać



powiadomienia SMS np. ostrzeżenia, informacje i alarmy. Rejestracja przez kod SMS, które są bezpłatne, informacja dostępna na stronie [www.debno.pl](http://www.debno.pl).

#### Gmina Myślibórz

- Działanie jest realizowane; informacja o badaniu przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Myśliborzu (PSSE) wody przeznaczonej do spożycia, zamieszczana była na tablicach ogłoszeń oraz na stronie internetowej tut. Urzędu.

#### Gmina Boleszkowice

- Zadanie realizowane w sposób ciągły - na życzenie wnioskodawcy udostępniano dane dotyczące jakości wody pitnej.

#### Gmina Nowogródek Pomorski

- W celu utrzymania prawidłowych parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, przeprowadzane były kontrole badania jakości wody zgodnie z odrębnymi przepisami oraz w ramach monitoringu uzgodnionego z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Myśliborzu.

#### PWiK Sp. z o. o. w Dębnie

- Działanie jest realizowane poprzez zamieszczanie wyników badań na stronie internetowej [www.pwikdebno.pl](http://www.pwikdebno.pl).

- **Działanie ekologiczne: Przywrócenie właściwych standardów, w szczególności w zakresie kryterium sanitarnego wodom wykorzystywanym jako kąpieliska**

#### PPIS w Myśliborzu

- Na nadzorowanym terenie znajduje się 1 kąpielisko i 3 miejsca wykorzystywane do kąpiei. Nadzorem w latach 2016-2017 objęte było kąpielisko nad jez. Myśliborskim w Myśliborzu zgłoszone przez organizatora - OSiR w Myśliborzu i wpisane do ewidencji kąpielisk na podstawie uchwały Rady Miasta i Gminy w Myśliborzu.
- W 2016 r. w ramach kontroli urzędowej przed sezonem wykonano 1 badanie wody z kąpieliska. W trakcie sezonu kąpielowego organizator przeprowadził 4 badania jakości wody, wszystkie zgodnie z harmonogramem.
- W 2017 r. na podstawie wyników badań przeprowadzonych w ramach nadzoru sanitarnego oraz kontroli wewnętrznej, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Myśliborzu sporządził 5 bieżących ocen jakości wody w kąpielisku.
- W trakcie przebiegu sezonu, wszystkie oceny klasyfikowały jakość wody w kąpielisku nad jeziorem Myśliborskim jako przydatną do kąpiei. Żadne z badań nie wykazało przekroczeń obowiązujących norm. Po przekazaniu wyników badań PPIS w Myśliborzu wydał pozytywne oceny jakości wody.
- Nadzorem w latach 2016-2017 roku objęte były 3 miejsca wykorzystywane do kąpiei:
  - nad jez. Barlineckim przy Ośrodku Wypoczynkowym „Janowo” w Barlinku,
  - nad jez. Lipowo w Dębnie,
  - nad jez. Barlineckim w Barlinku.
- W ramach kontroli wewnętrznej, organizatorzy miejsc wykorzystywanych do kąpiei wykonali 1 badanie wody przed sezonem oraz 1 badanie w ciągu sezonu – zgodnie

z ustalonym harmonogramem. Żadne z badań nie wykazało przekroczeń obowiązujących norm. Po przekazaniu wyników badań PPIS w Myśliborzu wydał pozytywne oceny jakości wody.

- W sezonie turystycznym przekazywano na bieżąco informacje dotyczące jakości wody w nadzorowanym kąpielisku i miejscach wykorzystywanych do kąpieli do władz samorządowych, udzielano informacji telefonicznych osobom zainteresowanym. W siedzibie PSSE na tablicach umieszczano wykazy kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli oraz komunikaty o dopuszczonych kąpieliskach do kąpieli. Na bieżąco aktualizowany był również internetowy serwis kąpieliskowy.

#### **2.2.4. Cel operacyjny IV. Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek**

- **Działanie ekologiczne: Modernizacja istniejących urządzeń piętrzących poprzez wyposażenie ich w przepławki, budowa nowych przepławk, w tym przedsięwzięcia w ramach kontynuacji Programu budowy przepławk dla ryb na terenie powiatu myśliborskiego**
- W latach 2016-2017 ZZMiUW w Szczecinie realizował zadanie pn.: „Budowa niebieskiego korytarza ekologicznego wzdłuż doliny rzeki Regi i jej dopływów – Budowa przepławk dla ryb”. Na terenie powiatu myśliborskiego ZZMiUW w Szczecinie nie realizował budowy przepławk.

### **2.3. PRIORYTET III. STWORZENIE SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI, ZGODNEGO Z ZASADĄ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU**

#### **2.3.1. Cel operacyjny I. Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnie z wymogami Krajowego Programu Gospodarki Odpadami**

- **Działanie ekologiczne: Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno – edukacyjnej w tym zakresie**
- Informacje dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi tj. harmonogram odbioru odpadów, sposób segregacji, stawki opłaty za gospodarowanie odpadami, analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi są zamieszczane na bieżąco na stronach internetowych poszczególnych gmin.

#### Gmina Barlinek

- Wszelkiego rodzaju edukacja ekologiczna prowadzona jest w szkołach i przedszkolach - np. tydzień ekologiczny, pogadanki, spotkania warsztaty, konkursy, działania w terenie. Zadanie realizowane przez: Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki ul. Jeziorna i Gimnazjum ul. Leśna, Szkoła Podstawowa nr 4

im. Henryka Sienkiewicza ul. Kombatantów i Gimnazjum ul. Kombatantów, Szkoła Podstawowa w Mostkowie im. Jana Pawła II, Przedszkole miejskie nr 2 „Pod Topolą” ul. Kombatantów, Przedszkole miejskie nr 1 im. Janiny Porazińskiej ul. Kombatantów, a także Niepubliczne Przedszkole Językowe „W wiśniowym sadzie” ul. Stodolna, Montessori Schol ul. Gorzowska, Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Radosna” Dziedzice 45, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. kpt. hm. Andrzeja Romockiego „Morro” ul. Szosowa.

### Gmina Dębno

- Zadanie realizowane w latach 2016-2017 głównie przez poszczególne placówki oświatowe:
  - akcje sprzątnięcia świata - propagowanie postawy proekologicznej - sprzątnięcie terenu wokół szkół i okolicznych terenów;
  - zbiórka surowców wtórnych - kształtowanie wśród uczniów obowiązku segregacji surowców wtórnych;
  - zbiórka makulatury - uświadamianie potrzeby segregowania i recyklingu odpadów;
  - zbiórka baterii - kształtowanie wśród dzieci i młodzieży prawidłowych postaw i nawyków poprzez działania praktyczne oraz uświadamianie im zagrożeń wynikających z nieprawidłowego postępowania z odpadami niebezpiecznymi;
  - konkurs EKO zabawka z odpadów;
  - lekcje ekologiczne na temat segregacji odpadów i recyklingu - zachowania i postawy sprzyjające środowisku;
  - zbiórka nakrętek - wyrabianie nawyku selektywnej zbiórki;
  - rady na odpady – warsztaty - nauka prawidłowej segregacji odpadów;
  - użyteczne odpady drugie życie konkurs - wykorzystanie odpadów do wykonania przedmiotów użytecznych;
  - wycieczki dzieci do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Dębnie - wdrażanie do selektywnego zbierania odpadów;
  - warsztaty ekologiczne RECAL - propagowanie selektywnej zbiórki odpadów;
  - Piknik Ekologiczny w Gliźnie - propagowanie selektywnej zbiórki odpadów.

### Gmina Myślibórz

- Bieżące informowanie mieszkańców Miasta i Gminy Myślibórz o wszelakich zmianach dotyczących systemu gospodarki odpadami, w tym o podejmowanych uchwałach, na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Myślibórz oraz na stronie BIP Urzędu: <http://www.mysliborz.pl>, <http://bip.mysliborz.pl>, a także na tablicach ogłoszeń.
- Zlecono wykonanie składu graficznego ulotki informacyjnej w formacie A4 (składanej na 3) dotyczące selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, wraz z drukiem – 10 000 szt. Ulotki rozdysponowano pośród wszystkich właścicieli nieruchomości, od których odbierane są odpady komunalne.
- Zakup worków i rękawic na akcję „Sprzątnięcie Świata”.
- Przygotowano informację pn. „Zakaz palenia śmieci”, którą zamieszczono na stronie Urzędu oraz na tablicy ogłoszeń w tut. Urzędzie, a także na tablicach ogłoszeń w sołectwach - Celem przygotowania informacji było uświadomienie mieszkańców

gminy o wpływie spalania odpadów na zanieczyszczenie powietrza substancjami szkodliwymi dla zdrowia i życia ludzi.

- Zorganizowano konkurs plastyczny pn. „Odpady segregujesz – dobrze postępujesz”. Konkurs skierowany był do uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Myślibórz. Zadaniem jego uczestników było wykonanie najlepszego plakatu o tematyce ekologicznej, którego motywem przewodnim była prawidłowa segregacja odpadów.

#### „EKO-MYŚL” Sp. z o.o.

- „EKO-MYŚL” Sp. z o.o. zaprasza zainteresowane szkoły, przedszkola, oraz inne zorganizowane grupy do zwiedzania prowadzonej instalacji. Zwiedzanie obejmuje wizytę na składowisku odpadów w m. Dalsze, w sortowni odpadów i kompostowni.

- **Działanie ekologiczne: Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na recykling oraz odzysk energii zawartej w odpadach, w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania**

#### EKO-MYŚL Sp. z o.o.

- Zgodnie z bazą danych o ocenach oddziaływania na środowisko (baza ooś) prowadzoną przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska do Burmistrza Miasta i Gminy Myślibórz w dniu 07.06.2017 r. wpłynął wniosek dotyczący postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – Budowy elektrociepłowni na paliwo formowalne RDF z odzyskiem ciepła do suszenia w m. Dalsze. Do elektrociepłowni dostarczane będzie paliwo formowanie o kodzie 19 12 10, wytworzone ze strumienia odpadów z zakładu wnioskodawcy - EKO-MYŚL Sp. z o.o. w Myśliborzu, 74-300 Myślibórz, Dalsze 36. Ponadto z procesu termicznego przetwarzania odpadów wykorzystane zostanie ciepło odpadowe do suszenia ustabilizowanych osadów ściekowych o kodzie 19 08 06.
- Zgodnie z bazą danych o ocenach oddziaływania na środowisko (baza ooś) prowadzoną przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska do Burmistrza Miasta i Gminy Myślibórz w dniu 09.08.2017 r. wpłynął wniosek dotyczący postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – Instalacji linii sortowniczej doczyszczającej odpady opakowaniowe zebrane selektywnie. Przedmiotowa inwestycja polega na montażu linii sortowniczej doczyszczającej odpady pochodzące z selektywnej zbiórki wraz z belownicą oraz wykonaniu dwóch boksów magazynowych. Przedmiotowa linia wraz z belownicą zostanie zainstalowana w istniejącej hali, w której znajduje się również instalacja mechanicznego przetwarzania odpadów komunalnych. Tu też zostaną wykonane boksy magazynowe (2 szt.) Linia sortownicza składać się będzie z taśmociągów i kabiny sortowniczej oraz pojemników na odpady. Obok linii ustawiona zostanie belownica, w której będą prasowane doczyszczane odpady pochodzące z selektywnej zbiórki.

- **Działanie ekologiczne: Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów dla zapewnienia skutecznego egzekwowania prawa**

#### WIOŚ w Szczecinie

- W latach 2016-2017 WIOŚ w Szczecinie przeprowadził 4 kontrole zakładu EKO-MYŚL Sp. z o.o., których wyniki przedstawiono w kolejnej tabeli.

**Tabela 8. Wykaz kontroli zakładu EKO-MYŚL Sp. z o.o. przeprowadzonych przez WIOŚ w Szczecinie**

Data rozpoczęcia kontroli	Data zakończenia kontroli	Kategoria kontroli	Typ kontroli	Charakter kontroli	Liczba udzielonych pouczeń	Liczba wystąpień pokontrolnych	Liczba zarządzeń pokontrolnych	Czy kontrola z naruszeniem
2016-06-01	2016-06-01	Z wyjazdem w teren	Pozaplanowa	Problemowa	0	0	0	Nie
2016-09-28	2016-10-14	Z wyjazdem w teren	Planowa	Problemowa	2	1	1	Tak
2017-02-07	2017-02-07	Z wyjazdem w teren	Pozaplanowa	Problemowa	0	0	0	Nie
2017-12-12	2017-12-12	Z wyjazdem w teren	Pozaplanowa	Problemowa	0	0	0	Nie

*Źródło: WIOŚ w Szczecinie*

#### Gmina Myślibórz

- Gmina kontroluje podmioty odbierające odpady komunalne np. poprzez weryfikację sprawozdań półrocznych.

#### Gmina Barlinek

- Kontrolowano właścicieli nieruchomości w zakresie prawidłowego gromadzenia odpadów komunalnych, stwierdzone nieprawidłowości są zgłaszane w tygodniowych raportach z odbioru odpadów komunalnych i potwierdzone dokumentacją fotograficzną, wydawane są także decyzje, określające wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

#### Gmina Dębno

- Ciągła kontrola przedsiębiorstwa, realizującego zadanie w zakresie odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych, działającego na zlecenie Gminy Dębno.

#### Gmina Boleszkowice

- Zadania realizowane na bieżąco w ramach funkcjonowania Związku Gmin Dolnej Odry.

#### Gmina Nowogródek Pomorski

- Wydawanie decyzji określających wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, uszczelnianie systemu.

- **Działanie ekologiczne: Wyeliminowanie praktyk niewłaściwej eksploatacji i rekultywacji składowisk odpadów**

- W powiecie myśliborskim znajduje się 6 składowisk odpadów, z których 5 jest nieczynnych. W kolejnej tabeli przedstawiono szczegółowe dane dotyczące składowisk odpadów na terenie powiatu myśliborskiego.

**Tabela 9. Dane dotyczące składowiska odpadów na terenie powiatu myśliborskiego**

Gmina	Miejscowość	Faza eksploatacji	Uszczelnienie podłoża	Pow. ogólna [ha]	Drenaż odciekowy powyżej podłoża	Sposób zagosp. gazu skl.	Monitoring	Zarządca
Myślibórz	Dalsze	czynne od 2001 r.	izolacja PEHD, geowłóknina	78,2	tak	czynny (instalacja odzysku energii o mocy 181 kWh)	tak	EKO-MYŚL Sp. z o.o. - Myślibórz
Nowogródek Pomorski	Nowogródek Pomorski	nieczynne 1985-2008	geomembrana	1,40	tak	bierny (kominki)	tak	Urząd Gminy - Nowogródek Pomorski
Boleszkowice	Boleszkowice	nieczynne 1987-2002	brak	2,69	brak	brak	nie	Urząd Gminy - Boleszkowice
Dębno	Dębno	nieczynne 1983-2003	brak	8,49	brak	brak	tak	Celowy Związek Gmin CZG-12-Długoszyń
Barlinek	Strąpie	nieczynne 1994-2003	głina	0,94	tak	brak	tak	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. - Barlinek
Barlinek	Rychnów	nieczynne 1990-2003	głina	1,17	tak	brak	tak	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. - Barlinek

Źródło: WIOŚ w Szczecinie

- Aktualnie eksploatowane jest składowisko w miejscowości Dalsze. Podłoże składowiska uszczelnione geomembraną, wyposażone jest w drenaż zbierający odcieki oraz studnie odgazowujące. Składowisko wyposażone jest w niezbędny sprzęt techniczny oraz instalację do odzysku energii z gazu składowiskowego. Na składowisku wydzielona jest kwatera do składowania odpadów azbestowych. Obiekt posiada wszystkie niezbędne pozwolenia do eksploatacji, w tym pozwolenie zintegrowane wydane przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego.
- Wyniki badań wód podziemnych przeprowadzonych w 2016 roku wokół składowiska w miejscowości Dalsze wskazują, iż stężenia większości badanych wskaźników kształtowały się w zakresie wartości charakterystycznych dla wód o dobrym stanie chemicznym (I-III klasa jakości wód podziemnych). Podwyższone wartości stężeń, przekraczające wartości odpowiadające III klasie i charakterystyczne dla wód o słabym stanie chemicznym V klasa), stwierdzono w zakresie ogólnego węgla organicznego przewodności elektrolitycznej.
- Nieczynne od 1 stycznia 2008 roku składowisko w Nowogrodku Pomorskim posiada podłoże zabezpieczone geomembraną. Odcieki odprowadzane poprzez drenaż do zbiornika bezodpływowego okresowo wywożone są na oczyszczalnię. Obiekt wyposażony jest w piezometry. Składowisko jest zrekultywowane.
- Składowiska stare, których eksploatację zakończono w latach 2002-2003 (Boleszkowice, Dębno, Strąpie, Rychnów), nie spełniały wymogów prawnych ochrony środowiska. Eksploatowane były bez wymaganych przepisami decyzji

administracyjnych, nie posiadały zabezpieczonego podłoża, instalacji do odprowadzania odcieków i odgazowania. Składowiska zlokalizowane w m. Strąpie, Rychnów, Dębno są zrekultywowane, składowisko w Boleszkowicach jest w trakcie rekultywacji.

- Wyniki badań wód podziemnych przeprowadzonych w roku 2016 wokół składowisk w miejscowościach: Dębno, Strąpie, Rychnów, Nowogródek Pomorski, Boleszkowice wskazują, że stężenia większości badanych wskaźników kształtowały się w zakresie wartości charakterystycznych dla wód o dobrym stanie chemicznym (I-III klasa jakości wód podziemnych).
- **Działanie ekologiczne: Budowa prawidłowego systemu gospodarki odpadami na terenie gmin Regionu Szczecińskiego, tj. budowa części biologicznego przetwarzania w ramach instalacji zmieszanych odpadów komunalnych i rekultywacja kwatery 1A składowiska odpadów innych niż niebezpieczne lub obojętne w Długoszynie**
- Zadanie zrealizowane w latach 2014-2015.
- **Działanie ekologiczne: Wydawanie decyzji związanych z realizacją celów spełniających założenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami (WPGO)**

#### Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego

- Na terenie powiatu znajdują się trzy instalacje wyznaczone w WPGO do przetwarzania odpadów komunalnych w regionie szczecińskim: składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zlokalizowane w m. Dalsze, gm. Myślibórz, instalacja mechaniczno- biologicznego przetwarzania odpadów zlokalizowane w m. Dalsze, gm. Myślibórz, kompostownia odpadów ulegających biodegradacji zlokalizowana w m. Dalsze, gm. Myślibórz. W okresie sprawozdawczym uregulowano działalność tych instalacji następującymi decyzjami Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego:
  - Decyzja WOŚ.II.7222.30.4.2016.BK zmieniająca decyzję WOŚ.II.7222.21.13.2014.BK w sprawie pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji biologicznego przetwarzania odpadów zlokalizowanej w m. Dalsze gm. Myślibórz;
  - Decyzja WOŚ.II.7222.1.2.2017.BK zmieniająca decyzję WOŚ.II.7222.21.13.2014.BK w sprawie pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji biologicznego przetwarzania odpadów zlokalizowanej w m. Dalsze gm. Myślibórz.

### 2.3.2. Cel operacyjny II. Prawidłowa gospodarka odpadami komunalnymi:

- **Działanie ekologiczne: Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców najpóźniej do 2015 r.**

#### Gminy powiatu

- Zadanie zrealizowane przez wszystkie gminy powiatu w latach 2013-2014 wskutek wprowadzenia gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi, obejmujących wszystkich mieszkańców odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych.

- **Działanie ekologiczne: Objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 r.**

#### Gminy powiatu

- Zadanie zrealizowane przez wszystkie gminy powiatu w latach 2013-2014 wskutek wprowadzenia gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi, zobowiązujących wszystkich mieszkańców do prowadzenia selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

- **Działanie ekologiczne: Zmniejszanie masy składowanych odpadów komunalnych do max 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.**

#### Gminy powiatu

- W latach 2016-2017 r. wymagany do osiągnięcia poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wynosił  $\leq 45\%$ .
- Zgodnie ze składanymi przez Wójtów i Burmistrzów rocznych sprawozdań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, wszystkie gminy powiatu w latach 2016-2017 osiągnęły wymagany poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

- **Działanie ekologiczne: Monitoring dzikich składowisk**

#### Gmina Barlinek

- Na terenie Gminy Barlinek nie ma dzikich wysypisk odpadów. Wszelkie zauważone zanieczyszczenia i odpady są sprzątane na bieżąco, aby nie dopuścić do powstawania dzikich wysypisk.

#### Gmina Boleszkowice

- Na terenie Gminy Boleszkowice brak jest zewidencjonowanych dzikich wysypisk odpadów.



### Gmina Dębno

- Zadanie realizowane przez Gminę oraz Straż Miejską w Dębnie poprzez kontrolę powstawania dzikich wysypisk śmieci oraz ich usuwania. Kontrola polega na:
  - stałej penetracji obrzeży miasta oraz miejsc wywożenia odpadów;
  - kontroli wykrytych już dzikich wysypisk śmieci i ich obserwacji szczególnie w okresie wiosennym kiedy wszyscy robią porządki po zimie;
  - wymaganii od właścicieli posesji pokwitowań na wywóz odpadów do PSZOKU lub innego składowiska;
  - sprawdzaniu zawierania umów przez firmy na dzierżawę pojemników na odpady z firmami uprawnionymi do zbierania odpadów.
- Częste penetrowanie terenów na obrzeżach miasta, kontrole posesji oraz akcje zbierania odpadów i śmieci w znacznym stopniu przyczyniły się do zahamowania tworzenia się dzikich wysypisk śmieci. Strażnicy Miejscy widząc w czasie kontroli posesji nagromadzone duże ilości odpadów wydają polecenie ich usunięcia i dostarczenia dowodów ich wywozu w miejsce do tego przeznaczone. Z roku na rok zmniejsza się ilość osób wywożących odpady do lasu lub na obrzeża miasta i wsi.

### Gmina Myślibórz

- W latach 2016-2017 nie było na terenie Gminy Myślibórz „dzikich wysypisk śmieci”. Niewielkie punktowe nagromadzenia odpadów, występujące na gruntach prywatnych lub gminnych, likwidowane były sukcesywnie na koszt posiadacza odpadów (w przypadku braku możliwości ustalenia ich pochodzenia).

### **2.3.3. Cel operacyjny III. Prawidłowa gospodarka odpadami niebezpiecznymi**

- **Działanie ekologiczne: Przekazywanie informacji do Marszałka Województwa o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska**
  - W 2016 r. na terenie województwa zachodniopomorskiego nie wytworzono odpadów PCB, co świadczy o tym, iż w powyższym okresie nie były użytkowane urządzenia zawierające PCB.
  - Wszystkie gminy powiatu myśliborskiego na bieżąco wprowadzają dane dotyczące wyrobów zawierających azbest do Bazy Azbestowej prowadzonej przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii - [www.bazaazbestowa.gov.pl](http://www.bazaazbestowa.gov.pl).
- **Działanie ekologiczne: Zwiększenie nadzoru nad prowadzeniem gospodarki odpadami przez małych wytwórców odpadów medycznych i weterynaryjnych w małej ilości (źródła rozproszone)**

### PPIS

- Podczas planowanych kontroli prowadzony jest nadzór nad prawidłowością gospodarowania odpadami medycznymi w podmiotach prowadzących działalność leczniczą poprzez sprawdzenie poprawności procedury postępowania z odpadami,

sprawdzenie dokumentacji, tj. kart przekazania odpadów i dokumentów potwierdzających przekazanie odpadów do unieszkodliwienia.

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie cyklicznych kontroli poszczególnych podmiotów wprowadzających pojazdy, punktów zbierania pojazdów, stacji demontażu prowadzących strzępiarki, w zakresie przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji**

#### WIOŚ w Szczecinie

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie w latach 2016-2017 na terenie powiatu przeprowadził 4 kontrole stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji. W przypadku 3 kontroli nie stwierdzono naruszeń. W przypadku 1 kontroli stwierdzono naruszenie i wydano decyzję pokontrolną, pouczenie oraz wystąpienie pokontrolne.
- **Działanie ekologiczne: Opracowanie i realizacja działań Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Myśliborskiego na lata 2013 - 2032 oraz gminnych Programach usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest**

#### Gmina Barlinek (zadanie realizowano w 2016 r.)

- Z terenu Gminy Barlinek usunięto 63,24 Mg wyrobów zawierających azbest. Na przeprowadzenie działania tj. demontaż, transport i utylizację azbestu wydatkowano kwotę 23 722,80 zł brutto, która w całości została pokryta ze środków WFOŚiGW w Szczecinie.

#### Gmina Dębno

- W wyniku przeprowadzonej w 2016 roku aktualizacji inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest stwierdzono, iż na terenie Gminy Dębno występują wyroby zawierające azbest w postaci płyt falistych azbestowo-cementowych występujących na pokryciach dachowych budynków mieszkalnych oraz na budynkach zabudowy gospodarczej w 741 lokalizacjach.
- Informacje dot. wyrobów zawierających azbest są bezpośrednio wprowadzane do bazy azbestowej administrowanej przez właściwego ministra do spraw gospodarki, dostępnej za pośrednictwem sieci internetowej pod adresem [www.bazaazbestowa.gov.pl](http://www.bazaazbestowa.gov.pl) w formie elektronicznej przy użyciu systemu teleinformatycznego.
- W roku 2016 zlikwidowano łącznie 65,85 Mg (4 356,36 m<sup>2</sup>) wyrobów azbestowych z czego:
  - demontaż pokryć dachowych z azbestu przeprowadzono na terenie 17 nieruchomości w ilości 28,5 Mg (1 877,51 m<sup>2</sup>);
  - pakowanie wyrobów zawierających azbest wykonano na terenie 20 nieruchomości w ilości 37,35 Mg (2478,85 m<sup>2</sup>).
- Wydatkowana kwota 28 443 zł pochodziła w 100 % z dotacji WFOŚiGW w Szczecinie.

- W roku 2017 zlikwidowano łącznie 40,533 Mg (2 895 m<sup>2</sup>) wyrobów azbestowych z czego:
  - demontaż pokryć dachowych z azbestu przeprowadzono na terenie 9 nieruchomości w ilości 22,690 Mg (1 620,71 m<sup>2</sup>);
  - pakowanie wyrobów zawierających azbest wykonano na terenie 19 nieruchomości w ilości 17,843 Mg (1 274,5 m<sup>2</sup>).
- Wydatkowana kwota 22 535,50 zł brutto pochodziła z budżetu Gminy Dębno.

#### Gmina Myślibórz

- W latach 2016-2017 Gmina Myślibórz udzielała dofinansowania osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, jednostkom i zakładom budżetowym z terenu gminy Myślibórz, finansując w 100% odbiór, transport i utylizację wyrobów azbestowych. Nie udzielano dofinansowania do demontażu wyrobów azbestowych.
- W 2016 r. odebrano 75,28 Mg wyrobów azbestowych; wydatkowano z budżetu Gminy Myślibórz 28.049,33 zł.
- W 2017 r. odebrano 71,15 Mg wyrobów azbestowych; wydatkowano z budżetu Gminy Myślibórz 24.205,22 zł.

#### Gmina Boleszkowice (zadanie realizowano w 2017 r.)

- W ramach akcji utylizacji azbestu zebrano i zutylizowano 59,74 Mg odpadów azbestowych (płyty eternitowe). Łączna kwota zadania 15 160,80 zł w tym 50 % dofinansowania WFOŚiGW w Szczecinie. Pozostałe 50 % kosztów pokryła w całości Gmina Boleszkowice. Uchwalono również zmiany do Programu usuwania azbestu.

#### Gmina Nowogródek Pomorski (zadanie realizowano w 2017 r.)

- Z terenu gminy usunięto 19,110 Mg materiałów budowlanych zawierających azbest. Gmina dofinansowywała utylizację wyrobów azbestowych – 8 gospodarstw – 5 523,08 zł.

### • **Działanie ekologiczne: Monitoring terenu po zlikwidowanych mogiłnikach**

#### WIOŚ w Szczecinie

- Celem badań wód podziemnych na terenach wokół zlikwidowanych mogiłników jest kontrolowanie zmian stopnia zanieczyszczenia wód podziemnych metalami ciężkimi oraz pestycydami. Na terenie powiatu w miejscowościach: Więclaw i Smolnica (gm. Dębno) znajdują się 2 zlikwidowane mogiłniki objęte przez WIOŚ w Szczecinie monitoringiem regionalnym w latach 2011-2012 Więclaw i w 2014 roku Smolnica. Wyniki ocen zamieszczono w opracowaniach: Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2010-2011 oraz Ocena stanu środowiska w województwie zachodniopomorskim. Raport 2015 udostępnionych na stronie [www.wios.szczecin.pl](http://www.wios.szczecin.pl).

- **Działanie ekologiczne: Zwiększenie wykorzystania osadów ścieków w trakcie prowadzenia inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków**

PWIK Sp. z o.o. Dębno

- Realizacja inwestycji „Przebudowa i rozbudowa istniejącej oczyszczalni mechaniczno-biologicznej w Dębnie wraz z modernizacją stacji uzdatniania wody” obejmuje m.in. budowę instalacji przetwarzania komunalnych osadów ściekowych.

## **2.4. PRIORYTET IV. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I ZRÓWNOWAŻONE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH**

### **2.4.1. Cel operacyjny I. Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych**

- **Działanie ekologiczne: Kontynuowanie inwentaryzacji przyrodniczej województwa ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000 (inwentaryzacja pod kątem tworzonych obecnie Planów Zadań Ochronnych)**

ZPKWL (dotyczy Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego w granicach powiatu)

- inwentaryzacja lichenobioty z rodzaju *Usnea* na obszarze Nadleśnictwa Barlinek - lokalizacja stanowisk w systemie QGis;
- inwentaryzacja ważek na wybranych siedliskach w gminie Barlinek;
- inwentaryzacja motyli dziennych na wybranych siedliskach w gminie Barlinek.

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego**

ZPKWL (dotyczy Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego w granicach powiatu)

- zrealizowano zajęcia edukacyjne na terenie parku dla dzieci z Przedszkola Niepublicznego Montessori School w Barlinku oraz z SP w Karsku;
- kontynuacja corocznego konkursu wiedzy przyrodniczej dla gimnazjalistów, pt.: „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”;
- przygotowanie projektu graficznego do wydania mapy parku BGPK.
- Szczegółowe przykłady edukacji ekologicznej w poszczególnych gminach opisano przy działaniu ekologicznym: działania promujące i podnoszące poziom wiedzy dot. walorów środowiska przyrodniczego.

#### 2.4.2. Cel operacyjny II. Stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody

- **Działanie ekologiczne: Opracowanie planów ochrony dla istniejących parków krajobrazowych oraz rezerwatów przyrody, a także planów zadań ochronnych i planów ochrony dla obszarów Natura 2000**

##### RDOŚ w Szczecinie

- W 2016 r. dokonano następujących zmian zarządzeń w odniesieniu do następujących obszarów na terenie powiatu myśliborskiego:
- Obszary Natura 2000:
  - Dolna Odra - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 6 grudnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dn. 12.12.2016 r., poz. 4974).
- Rezerваты przyrody:
  - „Markowe Błota” - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 5 maja 2016 r., w sprawie rezerwatu przyrody „Markowe Błota” (Dz. Urz. Woj. Zach. z dn. 9 maja 2016 r. poz. 1928);
  - „Skalisty Jar Libberta” - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Skalisty Jar Libberta” (Dz. urz. Woj. Zach. z dn. 16.02.2016 r., poz. 766).

##### Starosta Myśliborski

- W 2017 r. pracownicy Wydziału BOŚ Starostwa Powiatowego w Myśliborzu brali udział w pracach nad planem zadań ochronnych jako członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy ws. tworzonego Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Gogolice-Kosa PLH 320038.

- **Działanie ekologiczne: Tworzenie nowych form ochrony przyrody na podstawie wyników inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej**

##### Gmina Dębno

- W dniu 27 października 2016 r. Rada Miejska Dębna podjęła uchwałę Nr XXX/212/2016 w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego, na mocy której ustanowiono użytk ekologiczny o nazwie „Cegielnia” o powierzchni 3,7 ha, położony na terenie części działki nr 363/1 w obrębie ewidencyjnym Smolnica. Szczególnym celem ochrony użytku ekologicznego jest zachowanie różnorodności biologicznej, w tym kęp drzew i krzewów oraz siedlisk chronionych gatunków zwierząt, a w szczególności ochrona cennej ornitofauny.
- W dniu 4 lipca 2017 r. Rada Miejska Dębna podjęła uchwałę Nr XLIII/278/2017 w sprawie ustanowienia pomnika przyrody, na mocy której ustanowiono pomnikiem przyrody drzewo gatunku sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris* L.) rosnące na dz. nr 401, obr. Bogusław. Pomnikowi nadano nazwę „Sosna Bogusławska”.

#### Gmina Myślibórz

- W latach 2016-2017 na terenie Gminy Myślibórz nie ustanawiano nowych form ochrony przyrody, tj. użytków ekologicznych, pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych czy zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

#### Gmina Barlinek

- Gmina Barlinek w latach 2016-2017 nie ustanawiała nowych form ochrony przyrody.

#### Gmina Boleszkowice:

- Gmina Boleszkowice w latach 2016-2017 nie ustanawiała nowych form ochrony przyrody.

### **2.4.3. Cel operacyjny III. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej poprzez zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu ekosystemów i siedlisk oraz populacji gatunków zagrożonych**

- **Działanie ekologiczne: Monitoring stanu gatunków i siedlisk na obszarach Natura 2000 i pozostałych obszarach cennych przyrodniczo oraz przeciwdziałanie pogorszeniu się tego stanu**

#### RDOŚ w Szczecinie

- W 2016 r. w ramach projektu „Ochrona wybranych siedlisk i gatunków wymienionych w Dyrektywie Siedliskowej na podstawie wskazań zawartych w planach zadań ochronnych i planach ochrony na terenie województwa zachodniopomorskiego”, współfinansowanego ze środków NFOŚiGW w Warszawie i WFOŚiGW w Szczecinie, zostały przeprowadzone prace:
  - na terenie rezerwatu przyrody „Długogóry” - zwalczanie rdestowca ostokończystego na powierzchni 0,2 ha (3 700,00 zł brutto),
  - na terenie rezerwatu „Skalisty Jar Libberta” - wykonanie zabiegów ochrony czynnej polegających na kształtowaniu grądu zboczowego *Aceri-Tilietum* na siedlisku lasu świeżego (na fragmentach siedlisk 9160, 9170, 9180); zabiegi rozluźniające i regulujące skład gatunkowy - na powierzchni 2,64 ha (7 020,00 zł brutto).
- **Działanie ekologiczne: Opracowanie i wdrażanie kompleksowych systemów zarządzania obszarami cennymi przyrodniczo wraz z tworzeniem infrastruktury edukacyjnej, informacyjnej, turystycznej oraz służącej ochronie przyrody**

#### ZPKWL (dotyczy Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego w granicach powiatu)

- Bieżąca konserwacja i naprawa tablic granicznych BGPK;
- Obsługa strony internetowej [www.zpkwl.gorzow.pl](http://www.zpkwl.gorzow.pl).

- **Działanie ekologiczne: Wsparcie ochrony bioróżnorodności na obszarach wiejskich poprzez szkolenie i wsparcie rolników we wdrażaniu programów rolno-środowiskowych**

#### ZODR w Barzkowicach

- W latach 2016-2017 ZODR w Barzkowicach przeprowadził dla mieszkańców i rolników z obszaru powiatu myśliborskiego 141 szkoleń dotyczących m.in. założeń programu rolno – środowiskowo – klimatycznego oraz ochrony bioróżnorodności.

#### **2.4.4. Cel operacyjny IV. Ochrona różnorodności leśnej**

- **Działanie ekologiczne: Realizacja „Krajowego programu zwiększania lesistości” oraz zalesianie nowych terenów, w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych**

#### Nadleśnictwo Dębno

- Powierzchnia gruntów odnowionych i zalesionych w 2016 r. – 288,74 ha – koszt: 800 464,59 zł;
- Powierzchnia gruntów odnowionych i zalesionych w 2017 r. – 354,88 ha – koszt: 81 054 328,11 zł.

#### Nadleśnictwo Myślibórz

- Zalesienie gruntów o powierzchni 0,41 ha.

#### Nadleśnictwo Różańsko

- W latach 2016-2017 Nadleśnictwo nie prowadziło zalesień gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków.

#### Nadleśnictwo Barlinek

- W latach 2016-2017 nie realizowano przedmiotowych zadań.

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie waloryzacji przyrodniczej obszarów leśnych**

#### Nadleśnictwo Dębno

- Nadleśnictwo Dębno wykonując waloryzację przyrodniczą swoich terenów, postępuje zgodnie z wytycznymi ujętymi w części IV Instrukcji Ochrony Lasu. Wg opisanych w niej postępowań w zakresie ochrony przyrody pracownicy nadleśnictwa wykonują do końca września każdego roku przegląd wszystkich form ochrony przyrody, na terenie powiatu myśliborskiego w 2016 roku był to 1 rezerwat „Cisy Boleszkowickie”, 8 pomników przyrody, 1 Zespół-Przyrodniczo Krajobrazowy „Porzecze”, natomiast w 2017 roku zmieniła się liczba pomników przyrody na 9 sztuk.
- Do końca każdego roku leśniczowie składają notatki służbowe dotyczące obserwacji gatunków ptaków, dla których powołano strefy ochrony gatunkowej - na terenie

powiatu myśliborskiego były to w 2016 roku: 2 strefy dla bociana czarnego, 2 strefy dla kani rudej, 12 stref dla bielika i 1 strefa dla sokoła wędrownego, w 2017 roku ilość stref zmieniła się tylko dla bielika na 9 sztuk.

- Każdego roku pracownicy Nadleśnictwa prowadzą także monitoring roślin, zwierząt i grzybów, w celu rejestracji nowych stanowisk gatunków chronionych, stwierdzenie takiego miejsca potwierdza się składaniem notatki służbowej do końca września. W 2016 roku w taki sposób stwierdzono 4 stanowiska cisa pospolitego w ilości 10 sztuk, natomiast w 2017 roku stwierdzono 1 nowe stanowisko cisa pospolitego.

#### Nadleśnictwo Myślibórz

- Zgodnie z obowiązującą w Lasach Państwowych Instrukcją Ochrony Lasu - coroczna lustracja przeprowadzana w terminie do 30 września.

#### Nadleśnictwo Różańsko

- Waloryzacja przyrodnicza obszarów leśnych jest działaniem ciągłym. Podczas codziennych prac, jednym z zadań pracowników Służby Leśnej jest prowadzenie inwentaryzacji pod kątem występowania nowych okazów gatunków chronionych. Leśniczowie zobowiązani są do składania informacji w formie notatki służbowej w sprawie nowych stanowisk gatunków objętych ochroną prawną. Notatka taka sporządzana jest również w przypadku niestwierdzenia nowego stanowiska w danym roku.

- **Działanie ekologiczne: Tworzenie spójnych kompleksów leśnych szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych i wododziałów**

#### Nadleśnictwo Myślibórz

- Obszar Nadleśnictwa Myślibórz charakteryzuje się dużym stopniem fragmentacji obszarów leśnych (86 kompleksów). Jednym z priorytetowych celów jest wyznaczanie nowych oraz ochrona istniejących korytarzy ekologicznych gwarantujących zachowanie spójności środowiska.

#### Nadleśnictwo Różańsko

- Pomędzy kompleksami leśnymi w zasięgu Nadleśnictwa występuje możliwość migracji zwierząt.

- **Działanie ekologiczne: Renaturalizacja obszarów leśnych, w tym obszarów wodnych-błotnych, obiektów cennych przyrodniczo, znajdujących się na terenach leśnych w tym zwiększenie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych - budowa obiektów wodno-melioracyjnych**

#### Nadleśnictwo Barlinek

- Na terenie nadleśnictwa ustanowiono ekosystemy referencyjne zgodnie z wymogami certyfikacji gospodarki leśnej. Do takich ekosystemów należą między innymi drzewostany na siedliskach bagiennych Bb, BMb, LMb oraz drzewostany na nadbrzeżnych strefach ekotonowych przy bagnach, jeziorach, rzekach, torfowiskach, innych zbiornikach wodnych.



### Nadleśnictwo Dębno

- Powierzchnia gruntów zmeliorowanych w 2016 r. – 412,10 ha – koszt: 437 648,69 zł.
- Powierzchnia gruntów zmeliorowanych w 2017 r. – 308,82 ha – koszt: 355 094,88 zł.
- Powierzchnia lasów z przebudowanym drzewostanem w 2016 r. – 3,13 ha – koszt: 18 989,64 zł.
- Powierzchnia lasów z przebudowanym drzewostanem w 2017 r. – 12,57 ha – koszt: 73 751,28 zł.

### Nadleśnictwo Różańsko

- Nadleśnictwo utrzymuje i konserwuje istniejące urządzenia melioracyjne. W 2016 r. rozpoczął się pięcioletni okres trwałości projektu „Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych”. Nadleśnictwo jest zobowiązane do corocznych przeglądów wszystkich obiektów wykonanych w ramach projektu. Na terenie powiatu myśliborskiego wybudowano zbiornik retencyjny, trzy zastawki piętrzące wodę oraz dwie zastawki spowalniające odpływ wody z użytku ekologicznego.

### Nadleśnictwo Myślibórz

- W analizowanym okresie Nadleśnictwo Myślibórz nie realizowało zadań z zakresu renaturyzacji obszarów leśnych, w tym obszarów wodno-błotnych.

- **Działanie ekologiczne: Realizacja planów urządzenia lasów**

### Nadleśnictwo Barlinek

- W Nadleśnictwie Barlinek (na dzień 1.01.2013 r.) zasobność drzewostanów określa się na ok. 340 m<sup>3</sup>/ha (wzrost od 2003 r. o prawie 60 m<sup>3</sup>/ha). Średni wiek drzewostanów wynosi 69 lat (stan na 1.01.2013 r.), który jeszcze 10 lat temu wynosił 62 lat. Obecnie Nadleśnictwo posiada plan na lata 2013-2022 i realizuje jego zadania.

### Nadleśnictwo Dębno

- Realizacja planów urządzenia lasów w latach 2016-2017 poprzez prowadzenie następujących prac związanych z zagospodarowaniem lasu:
- Pielęgnowanie lasu:
  - w 2016 r. - powierzchnia: 1 061,30 ha – koszt: 454 420,17 zł;
  - w 2017 r. - powierzchnia: 1 324,94 ha – koszt: 675 411,25 zł;
- Pielęgnowanie gleby i niszczenie chwastów:
  - w 2016 r. - powierzchnia: 632,57 ha – koszt: 304 612,80 zł;
  - w 2017 r. - powierzchnia: 736,17 ha – koszt: 456 434,75 zł;
- Czyszczenia wczesne:
  - w 2016 r. - powierzchnia: 252,97 ha – koszt: 77 290,99 zł;
  - w 2017 r. - powierzchnia: 403,82 ha – koszt: 129 563,21 zł;
- Czyszczenia późne:
  - w 2016 r. - powierzchnia: 175,76 ha – koszt: 72 516,38 zł;
  - w 2017 r. - powierzchnia: 184,95 ha – koszt: 89 413,29 zł;
- Trzebieże (ogółem):

- w 2016 r. - powierzchnia: 1 347,45 ha – koszt: 3 659 124 zł;
- w 2017 r. - powierzchnia: 1 113,14 ha – koszt: 3 303 335 zł.

### Nadleśnictwo Myślibórz

- Gospodarkę leśną na terenie Nadleśnictwa Myślibórz prowadzi się według zapisów planu urządzenia lasu (PUL). Plan ten sporządzany jest na okres 10 lat i zawiera opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej. Plan urządzenia lasu zatwierdzany jest przez ministra właściwego do spraw środowiska. Obecnie w Nadleśnictwie Myślibórz obowiązuje Plan Urządzenia Lasu na lata 2016-2025. Część ogólna planu urządzenia lasu zwana elaboratem lub opisaniem ogólnym zawiera:
  - ogólną charakterystykę lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz pozostałych gruntów i nieruchomości będących w zarządzie nadleśnictwa;
  - wyniki analizy gospodarki leśnej w minionym okresie;
  - opis przyjętych zasad określania zadań gospodarczych dla nadleśnictwa;
  - opisanie i zestawienie zadań wynikających z planu urządzenia lasu;
  - program ochrony przyrody;
  - prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego;
  - podsumowanie prac urzędzeniowych;Integralną część planu urządzenia lasu stanowi program ochrony przyrody, zawierający opis walorów przyrodniczych i kulturowych nadleśnictwa.
- Aktualny PUL zamieszczony jest pod następującym adresem internetowym: [https://bip.lasy.gov.pl/pl/bip/dg/rdlp\\_szczecin/nadl\\_mysliborz/plan\\_urzadzania\\_lasu](https://bip.lasy.gov.pl/pl/bip/dg/rdlp_szczecin/nadl_mysliborz/plan_urzadzania_lasu).

### Nadleśnictwo Różańsko

- Nadleśnictwo Różańsko prowadzi gospodarkę leśną w oparciu o aktualnie obowiązujący Plan Urządzenia Lasu na okres od 01.01.2016 do 31.12.2025.

### Starosta Myśliborski

- Starosta Myśliborski zlecił w 2016 r. sporządzenie uproszczonego planu urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa dla obrębu Trzcinna, gm. Nowogródek Pomorski, o pow. ogólnej 10,47 ha, obowiązujący w okresie 01.01.2017 do 31.12.2026 r., który z kolei zatwierdził zarządzeniem Nr 2/2017 z dnia 10.01.2017 r.
- Nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa prowadzony jest przez Starostę. Na podstawie zawartych Porozumień z dnia 28 października 2010 r. (z późn. zm.) pomiędzy Starostą Myśliborskim a Nadleśniczymi Nadleśnictw: Barlinek, Dębno, Myślibórz i Różańsko część zadań starosty przekazano nadleśniczemu. Nadzór prowadzony jest w sposób fachowy i zgodnie z zasadami przyjętymi w Lasach Państwowych. Głównym zadaniem realizowanym przez służby nadleśnictwa jest doradztwo w zakresie gospodarki leśnej oraz ewidencja i legalizacja pozyskiwanego drewna.
- W 2016 r. Starosta wydał 103 decyzje ustalające zadania z zakresu gospodarki leśnej na podstawie inwentaryzacji stanu lasu.
- W 2017 r. Starosta wydał 22 decyzje ustalające zadania z zakresu gospodarki leśnej na podstawie inwentaryzacji stanu lasu oraz 8 decyzji zezwalających na pozyskanie drewna w przypadku losowym.

- **Działanie ekologiczne: Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa, udostępnienie lasów poprzez utrzymanie i rozwój posiadanej infrastruktury, rozszerzaniu bazy do edukacji ekologicznej, partycypacji w inwestycjach wspólnych z samorządami w zakresie rozwoju turystyki na obszarach leśnych i przyleśnych**

#### Nadleśnictwo Barlinek

- Sprzątanie i wywóz śmieci i miejsc biwakowania, naprawa i konserwacja urządzeń turystycznych. Edukacja leśna, a tym samym podnoszenie świadomości społeczeństwa prowadzone jest poprzez spotkania z leśnikiem w szkołach, zajęcia terenowe, prelekcje, pogadanki, wykłady, konkursy, akcje i imprezy okolicznościowe.

#### Nadleśnictwo Dębno

- Wykaz działań edukacyjnych prowadzonych przez Nadleśnictwo w latach 2016-2017 przedstawiono w kolejnych tabelach.

**Tabela 10. Działania edukacyjne prowadzone przez Nadleśnictwo Dębno w 2016 r.**

Forma edukacji	Ogółem		w tym:				
	Liczba zajęć	Liczba uczestników	Dzieci przedszkolne 3 do 6 lat	Dzieci szkół podstawowych 7-12 lat	Młodzież gimnazjalna 13-15 lat	Młodzież ponadgimnazjalna 16-19 lat	Studenci i dorośli, powyżej 19 lat
Lekcje terenowe i wycieczki z przewodnikiem	12	278	15	69	45	61	88
Lekcje w sali edukacji leśnej	8	203	40	33	24	61	45
Spotkania z leśnikiem w szkołach	6	231	60	132	0	0	39
Spotkania edukacyjne z leśnikiem poza szkołą (w Domu Kultury, Muzeum, Urzędzie Gminy itp.)	0	0	0	0	0	0	0
Konkursy leśne (wiedzy, plastyczne, literackie itp.)	4	80	0	34	15	0	31
Akcje, imprezy okolicznościowe	29	3 918	325	1 749	200	140	1 504
<b>Razem</b>	<b>59</b>	<b>4 710</b>	<b>440</b>	<b>2 017</b>	<b>284</b>	<b>262</b>	<b>1 707</b>

Źródło: Nadleśnictwo Dębno

**Tabela 11. Działania edukacyjne prowadzone przez Nadleśnictwo Dębno w 2017 r.**

Forma edukacji	Ogółem		w tym:				
	Liczba zajęć	Liczba uczestników	Dzieci przedszkolne 3 do 6 lat	Dzieci szkół podstawowych 7-12 lat	Młodzież gimnazjalna 13-15 lat	Młodzież ponadgimnazjalna 16-19 lat	Studenci i dorośli, powyżej 19 lat
Lekcje terenowe i wycieczki z przewodnikiem	4	126	0	113	0	0	13
Lekcje w sali edukacji leśnej	13	409	0	311	0	47	51
Spotkania z leśnikiem w szkołach	10	721	302	350	0	0	69
Spotkania edukacyjne z leśnikiem poza szkołą (w Domu Kultury, Muzeum, Urzędzie Gminy itp.)	1	150	0	0	0	0	150
Konkursy leśne (wiedzy, plastyczne, literackie itp.)	5	181	0	94	57	0	30
Akcje, imprezy okolicznościowe	17	2 395	290	1 010	400	100	595
<b>Razem</b>	<b>50</b>	<b>3 982</b>	<b>592</b>	<b>1 878</b>	<b>457</b>	<b>147</b>	<b>908</b>

Źródło: Nadleśnictwo Dębno

### Nadleśnictwo Myślibórz

- Zgodnie z planem działań edukacyjnych Nadleśnictwa Myślibórz w 2016 i 2017 roku.
  - podpisano porozumienie o współpracy pomiędzy ZWK OHP a Nadleśnictwem Myślibórz na rzecz szerzenia wśród młodzieży OSiW OHP wiedzy na temat ochrony przyrody, gospodarki leśnej, jak również promowanie postawy proekologicznej młodzieży.
  - Nadleśnictwo Myślibórz posiada również obiekty turystyczne tj.: miejsca biwakowania, miejsca odpoczynku, ścieżkę edukacyjną (na terenie powiatu Myśliborskiego 2 miejsca biwakowania i 1 miejsce odpoczynku). Ww. obiekty podlegają stałej kontroli ze strony pracowników Nadleśnictwa Myślibórz.

### Nadleśnictwo Różańsko

- W Nadleśnictwie Różańsko obowiązuje Program edukacji leśnej społeczeństwa sporządzony na lata 2016 - 2025, na podstawie którego pracownicy Nadleśnictwa prowadzą edukację - przyrodniczo leśną. Spotkania edukacyjne organizowane są w siedzibie Nadleśnictwa oraz w formie prelekcji wygłaszanych w szkołach, a także na ścieżce edukacyjnej „Długogóry”, która przebiega przez obszar cenny przyrodniczo jakim jest rezerwat przyrody „Długogóry”. Edukacja przyrodnicza oraz promocja Lasów Państwowych jest prowadzona również podczas festynów. W 2017 r. Nadleśnictwo przyłączyło się do organizacji ogólnopolskiego wydarzenia edukacyjnego o nazwie Noc Sów. Wydarzenie to cieszyło się dużym zainteresowaniem wśród lokalnej społeczności.
- Nadleśnictwo posiada rozbudowaną infrastrukturę turystyczną, która objęta jest okresowymi przeglądami (obowiązkowo 2 przeglądy każdego roku).

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie doradztwa dla właścicieli gruntów korzystających ze wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem**

### Nadleśnictwo Barlinek

- Zgodnie z art. 35 ustawy o lasach Nadleśniczy udziela właścicielowi lasu pomocy na wniosek poprzez doradztwo w zakresie zalesienia i gospodarki leśnej oraz odpłatnie udostępnia sadzonki i specjalistyczny sprzęt.

### Nadleśnictwo Różańsko

- Pracownicy Służby Leśnej służą pomocą osobom prowadzącym działania związane z leśnictwem. Nadleśnictwo sporządza plany zalesień dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa.

- **Działanie ekologiczne: Promocja turystyki związanej z gospodarką leśną, łowiectwem, turystyki ekologicznej i rowerowej**

### Nadleśnictwo Barlinek

- Naprawa, sprzątanie oraz modernizacja infrastruktury turystycznej. Miejsca biwakowania, miejsca odpoczynku, szlaki turystyczne, miejsca widokowe, miejsce postoju pojazdów. Poniesione koszty: 2016 rok – 40 700 zł środki własne; 2017 rok – 39 500 zł środki własne.

Nadleśnictwa Dębno, Myślibórz, Różańsko

- Opisano przy działaniu ekologicznym: Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa, udostępnienie lasów poprzez utrzymanie i rozwój posiadanej infrastruktury, rozszerzaniu bazy do edukacji ekologicznej, partycypacji w inwestycjach wspólnych z samorządami w zakresie rozwoju turystyki na obszarach leśnych i przyleśnych

- **Działanie ekologiczne: Monitorowanie oraz ograniczanie występowania szkodników owadzych w lasach**

Nadleśnictwo Barlinek

- Monitorowanie i prognozowanie występowania szkodników pierwotnych sosny poprzez jesienne poszukiwania szkodników sosny w glebie. Prognozowanie występowania chrabąszczy poprzez badanie zapędrczenia gleby. Kontrola i zwalczanie szeliniaka sosnowca na uprawach leśnych. Prognozowanie występowania szkodników wtórnych w drzewostanach poprzez wykładanie pułapek feromonowych. Prognozowanie występowania brudnicy mniszki – pułapki feromonowe. Poniesione koszty: 2016 rok – 38 800 zł środki własne; 2017 rok – 39 000 zł środki własne.

Nadleśnictwo Dębno

- Wykaz wykonanych w latach 2016-2017 przez Nadleśnictwo zabiegów przedstawiono w kolejnej tabeli.

**Tabela 12. Wykaz zabiegów ochronnych wykonanych przez Nadleśnictwo Dębno**

Wykonane zabiegi	2016 r.		2017 r.	
	Powierzchnia [ha]	Koszt [zł]	Powierzchnia [ha]	Koszt [zł]
Zabiegi ograniczające liczebność szkodliwych owadów (liściożerne, ryjkowce, szkodniki glebowe)	0,00	6 048,36	2,92	2 115,38
Zabiegi zwalczające grzyby patogeniczne	1,38	279,53	3,65	888,12
Zabiegi ochronne przed zwierzyną (chemiczne i mechaniczne zabezpieczenie sadzonek, razem z grodzieniami)	656,03	347 242,63	981,68	612 692,62

Źródło: Nadleśnictwo Dębno

Nadleśnictwo Myślibórz

- Zadanie realizowane zgodnie z obowiązującą w Lasach Państwowych Instrukcją Ochrony Lasu, która zamieszczona jest pod następującym adresem internetowym: [https://www.lasy.gov.pl/pl/publikacje/copy\\_of\\_gospodarka-lesna/ochrona\\_lasu/instrukcja-ochrony-lasu](https://www.lasy.gov.pl/pl/publikacje/copy_of_gospodarka-lesna/ochrona_lasu/instrukcja-ochrony-lasu).

Leśnicy na miarę swych możliwości chronią las przed tymi szkodliwymi czynnikami. Aby przeciwdziałać zagrożeniom wykłada się pułapki na szkodliwe owady oraz wycina chore drzewa. Wywiesza się także skrzynki lęgowe dla ptaków, które żywią się szkodliwymi owadami.

Nadleśnictwo Różańsko

- Monitoring i ograniczanie występowania szkodników owadzych to jeden z obowiązkowych punktów gospodarki leśnej. W Nadleśnictwie każdego roku

w okresie jesiennym prowadzona jest kontrola szkodników owadzi na stałych partiach kontrolnych, natomiast w okresie wiosna - lato prowadzi się prognozowanie za pomocą pułapek fermionowych.

- **Działanie ekologiczne: Monitorowanie oraz ograniczanie zagrożenia pożarowego w lasach, w tym modernizacja sprzętu przeciwpożarowego oraz systemu wczesnego wykrywania pożarów lasu, modernizacja systemu obserwacji lasu, zakup kamer TV umożliwiającymi monitoring lasów, zakup i wymiana sprzętu patrolowo-gaśniczego**

#### Nadleśnictwo Barlinek

- Nadleśnictwo zalicza się do III kategorii zagrożenia pożarowego. Średnio rocznie rejestruje się 1 pożar lasu o średniej powierzchni 0,08 ha. Największe nasilenie pożarów rejestrują się w okolicy miasta Barlinek. W chwili obecnej Nadleśnictwo korzysta z następujących punktów monitoringu: dostrzegalnia z radiotelefonem. Ochrona czynna ppoż polega na prowadzeniu dyżurów w czasie okresu zagrożenia pożarowego oraz monitoringu lasu za pomocą dostrzegalni przeciwpożarowej znajdującej się na terenie leśnictwa Moczkowo. Na zabezpieczenie przeciwpożarowe składa się również porządkowanie terenu przy drogach publicznych z martwych drzew i opadłych gałęzi oraz oborywanie parkingów i miejsc biwakowania.

#### Nadleśnictwo Dębno

- Nadleśnictwo Dębno zaliczone jest do II kategorii zagrożenia pożarowego lasów. Teren Nadleśnictwa znajduje się w zasięgu działania Komend Powiatowych PSP w Myśliborzu i Gryfinie oraz Komendy Miejskiej PSP w Gorzowie Wielkopolskim.
- Okresem zwiększonego zagrożenia pożarowego jest wczesna wiosna, kiedy występuje duża ilość suchych, łatwopalnych traw oraz w okresie letnim, przy wysokiej temperaturze powietrza i niskiej wilgotności ściółki. Straty powstałe w wyniku pożarów lasu jest bardzo trudno oszacować. W pożarach giną liczne gatunki roślin i zwierząt, następuje znaczne zubożenie przyrody.
- Czynniki, które zwiększają ryzyko powstania pożaru są: bliskie sąsiedztwo osad, łąk i pastwisk, które są częściowo wiosną wypalane przez miejscową ludność, wydobywanie ropy i gazu, przebiegające przez tereny leśne drogi publiczne i linie kolejowe, penetracja lasu przez turystów, szczególnie w okresie letnim.
- Organizacja ochrony przeciwpożarowej w Nadleśnictwie Dębno oparta jest na systemie szybkiego wykrywania pożarów, ich lokalizowania, alarmowania o pożarze oraz skutecznie prowadzonych akcjach gaśniczych.

Powyższy cel jest realizowany przy pomocy:

- Systemu obserwacji przeciwpożarowej, który oparty jest na całodziennych dyżurach w okresie marzec - październik i patrolach terenowych w okresie szczególnego zagrożenia pożarowego. Tereny leśne monitorowane są poprzez system telewizji przemysłowej, zlokalizowany w siedzibie nadleśnictwa oraz dostrzegalnię przeciwpożarową zlokalizowaną na terenie Leśnictwa Reczyce. Taki monitoring wraz z dostrzegalniami i telewizją przemysłową sąsiednich nadleśnictw tworzy skuteczną sieć wykrywania pożarów. Łączność prowadzona jest przy użyciu telefonów stacjonarnych i komórkowych, radiotelefonów

bazowych, samochodowych oraz nasobnych. Obserwacja naziemna wspomagana jest przez obserwację lotniczą prowadzoną przez samoloty patrolowo - gaśnicze.

- Punktu Alarmowo – Dyspozycyjnego - dyżur przeciwpożarowy w nadleśnictwie pełniony jest w Punkcie Alarmowo Dyspozycyjnym (PAD) w okresie od marca do października codziennie w godzinach od 9.00 do końca dyżuru.
- Dojazdów pożarowych, które są odpowiednikiem dróg pożarowych na terenach zurbanizowanych. Dojazdy pożarowe stanowią podstawową sieć komunikacyjną kompleksu leśnego w planowaniu i organizowaniu akcji ratowniczo-gaśniczych. W Nadleśnictwie Dębno istnieje 26 dojazdów pożarowych oraz dodatkowo dojazdy do punktów czerpania wody.
- Punktów czerpania wody - Nadleśnictwo posiada w chwili obecnej 12 punktów czerpania wody. Punkty czerpania wody stanowią zbiorniki naturalne (jeziora, śródleśne oczka wodne), rzeki, ale również zbiorniki sztuczne.
- Baz sprzętu przeciwpożarowego - Nadleśnictwo dysponuje jedną bazą sprzętu przeciwpożarowego, na wyposażeniu której znajduje się samochód patrolowo - gaśniczy marki Land Rover.
- Sieci Automatycznych Meteorologicznych Punktów Pomiarowych, z których zebrane dane służą do określenia stopnia zagrożenia pożarowego lasu. Jednostki organizacyjne Lasów Państwowych codziennie określają stopnie zagrożenia pożarowego lasu dla 42 stref prognostycznych, nie obejmujących obszarów górskich. W strefach prognostycznych znajdują się Meteorologiczne Punkty Pomiarowe. Nadleśnictwo Dębno znajduje się w II strefie prognostycznej, a Meteorologiczny Punkt Pomiarowy znajduje się na terenie Nadleśnictwa Różańsko. Prognozy zagrożenia pożarowego przygotowuje Samodzielna Pracownia Ochrony Przeciwpożarowej Lasu Instytutu Badawczego Leśnictwa. Stopnie zagrożenia pożarowego określone są dwa razy w ciągu doby - o godz. 9.00 i 13.00. Okresowy zakaz wstępu do lasu może wprowadzić nadleśniczy, przy dużym zagrożeniu pożarowym, jeżeli przez kolejnych 5 dni wilgotność ściółki mierzona o godzinie 9.00 będzie niższa od 10 %.
- Liczba pożarów:
  - w 2016 r. – 6; powierzchnia spalona – 0,15 ha;
  - w 2017 r. – 5; powierzchnia spalona – 0,14 ha.
- W 2017 r. wybudowano plac manewrowy pożarowy przy punkcie czerpania wody PCV-12 wraz z drogą dojazdową.

#### Nadleśnictwo Myślibórz

- Zgodnie z obowiązującą w Lasach Państwowych Instrukcją Ochrony Przeciwpożarowej Lasu, która zamieszczona jest pod następującym adresem internetowym:  
[https://www.lasy.gov.pl/pl/publikacje/copy\\_of\\_gospodarka-lesna/ochrona\\_lasu/instrukcja-ochrony-przeciwpozarowej/view](https://www.lasy.gov.pl/pl/publikacje/copy_of_gospodarka-lesna/ochrona_lasu/instrukcja-ochrony-przeciwpozarowej/view).
- Obszar Nadleśnictwa zaliczony został do III kategorii zagrożenia pożarowego. Czynnikiem osłabiającym zagrożenie pożarowe są występujące na terenie Nadleśnictwa naturalne przeszkody wodne: liczne jeziora, stawy oraz duży udział siedlisk lasowych. Teren Nadleśnictwa posiada sieć dojazdów pożarowych i dojazdów do punktów czerpania wody. System obserwacji przeciwpożarowej oparty

jest na całodziennych dyżurach w okresie marzec - październik i patrolach terenowych w okresie szczególnego zagrożenia. Dostrzegalnica przeciwpożarowa zlokalizowana na terenie Leśnictwa Otańów tworzy wraz z dostrzegalniami sąsiednich nadleśnictw sieć wykrywania pożarów. Teren patrolowany jest również przez samoloty. Nadleśnictwo wyznaczyło 11 punktów czerpania wody, z czego 7 z nich znajduje się na gruntach własnych, a 4 na gruntach obcych. Nadleśnictwo posiada 1 bazę sprzętu p.poż., na wyposażeniu której znajduje się samochód patrolowo-gaśniczy.

#### Nadleśnictwo Różańsko

- W Nadleśnictwie Różańsko w okresie zagrożenia pożarowego lasu, działa punkt alarmowo - dyspozycyjny (PAD), którego zadaniem jest monitoring zagrożenia pożarowego. W tym czasie wyznaczone są również dyżury dla pracowników. Nadleśnictwo posiada również samochód patrolowo - gaśniczy z modułem gaśniczym, dzięki któremu możliwa jest skuteczna interwencja w pierwszej fazie powstania pożaru. Dodatkowo stosuje się działania gospodarcze ograniczające rozprzestrzenianie się pożarów poprzez zakładanie i utrzymywanie pasów przeciwpożarowych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami Nadleśnictwo jest zobowiązane do utrzymania w odpowiedniej ilości punktów czerpania wody i dojazdów do tych punktów.

- **Działanie ekologiczne: Budowa lub przebudowa dróg leśnych uznanych za drogi pożarowe**

#### Nadleśnictwo Barlinek

- Nadleśnictwo Barlinek posiada 6 dojazdów pożarowych po drogach leśnych uznanych jako docelowe potrzeby w ramach 10 letniego Planu Urządzania Lasu.

#### Nadleśnictwo Dębno

- Długość dojazdów pożarowych na terenie Nadleśnictwa wynosi 112,455 km (stan na 31.12.2017 r.). W 2016 r. zmodernizowano 635 m dróg pożarowych, natomiast w 2017 r. – 882 m.

#### Nadleśnictwo Myślibórz

- Remont dojazdu pożarowego w Leśnictwie Swobnica – 1,0 km.

#### Nadleśnictwo Różańsko

- Nadleśnictwo posiada trwale oznaczoną sieć dróg pożarowych, która jest modernizowana w ramach działalności Nadleśnictwa.



- **Działanie ekologiczne: Wzmacnianie techniczne służb leśnych dla potrzeb ujawniania i zwalczania zagrożeń niszczenia przyrody przez człowieka (walka z kłusownictwem, zaśmiecaniem i dewastacją terenów leśnych)**

#### Nadleśnictwo Barlinek

- Przy Nadleśnictwie działa komenda straży leśnej, która prowadzi ewidencję szkód.

#### Nadleśnictwo Dębno

- Kwota poniesiona na zakup wyposażenia/doposażenia Straży Leśnej w latach 2016-2017 wyniosła 13 509,30 zł (brutto).

W kolejnej tabeli przedstawiono dane dotyczące szkodnictwa leśnego w latach 2016-2017.

**Tabela 13. Dane dotyczące szkodnictwa leśnego na terenie Nadleśnictwa Dębno**

Szkoła	2016 r.		2017 r.	
	Ilość przypadków	Wartość szkód (zł)	Ilość przypadków	Wartość szkód (zł)
Kradzież drewna	3	1 744,91	10	2 452,92
Kłusownictwo	-	-	-	-
Kradzież i zniszczenie mienia	1	62,25	1	45,31
Bezprawne korzystanie z lasu	31	-	46	-

Źródło: Nadleśnictwo Dębno

#### Nadleśnictwo Różańsko

- Przy Nadleśnictwie działa Posterunek Straży Leśnej. W celu wykrywania szkodnictwa leśnego Nadleśnictwo posiada niezbędny sprzęt do monitorowania lasu, tj. foto-pułapka, noktowizor oraz kamera interwencyjna.

#### **2.4.5. Cel operacyjny V. Wdrożenie zasad turystyki zrównoważonej na obszarach chronionych oraz promocja przyrodniczych walorów turystycznych**

- **Działanie ekologiczne: Dostosowanie infrastruktury turystycznej oraz zasad zarządzania ruchem turystycznym do oszacowanych poziomów chłonności i pojemności turystycznej oraz Opracowanie i wdrożenie systemów informacyjnych o przyrodniczych - walorach turystycznych województwa spójnych z zintegrowanymi systemami zarządzania obszarami chronionymi**

#### ZPKWL (dotyczy Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego w granicach powiatu)

- Bieżąca konserwacja i naprawa tablic granicznych BGPK;
- Obsługa strony internetowej [www.zpkwl.gorzow.pl](http://www.zpkwl.gorzow.pl).

#### ZPKWZ (dotyczy Parku Krajobrazowego „Ujście Warty” w granicach powiatu)

- Bieżąca konserwacja i naprawa tablic granicznych PKUW;
- Obsługa strony internetowej [www.zpkwz.pl](http://www.zpkwz.pl).

## **2.5. PRIORYTET V. POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO POPRZEZ OBNIŻENIE NATĘŻENIA HAŁASU DO POZIOMU OBOWIĄZUJĄCYCH STANDARDÓW**

### **2.5.1. Cel operacyjny I. Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas**

- **Działanie ekologiczne: Opracowanie wynikających z map akustycznych Programów ochrony przed hałasem**

#### ZZDW w Koszalinie

- W 2016 roku został wykonany pomiar i analiza hałasu komunikacyjnego oraz sporządzenie map akustycznych dla dróg wojewódzkich na terenie województwa zachodniopomorskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie (o łącznej wartości 65 928 zł brutto). W ramach tego opracowania pomiar i analiza hałasu wraz z mapą akustyczną został wykonany m. in. dla przejścia przez Barlinek – DW nr 151, wyniki i analiza jest dostępna na stronie internetowej [www.zzdw.koszalin.pl](http://www.zzdw.koszalin.pl).

- **Działanie ekologiczne: Kontrola jednostek gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu**

#### WIOŚ w Szczecinie

- Zadanie realizowane przez WIOŚ w Szczecinie poprzez kontrole podmiotów korzystających ze środowiska (w latach 2016-2017 WIOŚ przeprowadził 126 kontroli na terenie powiatu).

#### Starosta Myśliborski

- W latach 2016-2017 Starosta nie wydawał decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu dla podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie powiatu.

### **2.5.2. Cel operacyjny II. Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców:**

- **Działanie ekologiczne: Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców ponadnormatywnym hałasem poprzez: budowę obwodnic i dróg alternatywnych do istniejących (wraz ze skutecznymi zabezpieczeniami akustycznymi), przeprowadzenie remontu nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg, zastosowanie zmniejszenia prędkości pojazdów**
- Szczegółowy opis zadań zrealizowanych w poszczególnych gminach z zakresu modernizacji dróg przedstawiono przy działaniu ekologicznym: redukcja zanieczyszczeń pochodzących z transportu poprzez budowę oraz modernizację dróg i ciągów komunikacyjnych.

### ZZDW w Koszalinie i Gmina Barlinek

- Budowa obejścia m. Barlinek w ciągu drogi nr 151 - Obejmuje budowę obejścia drogowego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 151 od ul. 31 Stycznia do ul. Pełczyckiej, w tym skrzyżowania z ul. 31 Stycznia i ul. Pełczycką oraz rond z ul. Dworcową oraz ul. Św. Bonifacego, mają być dodatkowo wykonane elementy poprawiające bezpieczeństwo i oddziaływanie na otoczenie, w tym: ustawienie ekranów przeciwhałasowych, nasadzenia zieleni ochronnej.
  - Gmina Barlinek, w ramach zawartego porozumienia z Województwem Zachodniopomorskim, przekaze zgodnie z umową dotację celową w wysokości ok.- 25 % wartości robót budowlanych oraz pokryje koszty odszkodowań za przejmowane na potrzeby realizacji obejścia grunty.
  - Wydatkowano 131.362.000 zł.
- **Działanie ekologiczne: Opracowanie i wdrożenie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska oraz utworzenie obszarów ograniczonego użytkowania (w przypadku braku innych technicznych możliwości)**

### Gmina Barlinek

- Uchwałą Nr XXV/296/2016 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 25 sierpnia 2016 r. przyjęto „Plan Zrównoważonej mobilności miejskiej 2016-2026”. Jednymi z głównych priorytetów Planu jest:
  - Ograniczanie prędkości pojazdów poprzez wprowadzenia stref ograniczenia prędkości do 40 i 30 km/h.
  - Dążenie do wyłączenia ruchu ciężkiego z centrum miasta.
  - Uspokajanie ruchu.

### Gmina Dębno

- Uchwałą Nr XXXI/217/2016 Rady Miejskiej Dębna z dnia 30 listopada 2016 r. przyjęto „Plan zrównoważonej mobilności miejskiej dla Gminy Dębno”, który zakłada m.in.:
  - Stosowanie elementów systemów zarządzania ruchem pojazdów w obrębie miasta.
  - Przeniesienie ruchu tranzytowego możliwie daleko od głównych zabudowań miasta, odciążając ulice i skrzyżowania.
  - Redukcje prędkości pojazdów w strefach o dużym natężeniu ruchu pieszego zwiększając bezpieczeństwo i wygodę pieszych.
  - Ograniczenie ruchu samochodowego w obszarach miasta o walorach turystycznych na rzecz ruchu pieszego (i rowerowego).

- **Działanie ekologiczne: Zapewnienie przestrzegania zasady strefowania (rozgraniczania terenów o zróżnicowanej funkcji) w planowaniu przestrzennym, oraz wprowadzenie zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów**

#### Gminy powiatu

- Działanie realizowane przez poszczególne gminy poprzez uwzględnianie w procesie planowania przestrzennego (wskazywanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów, podlegających ochronie akustycznej).

## **2.6. PRIORYTET VI. OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI**

### **2.6.1. Cel operacyjny I. Ochrona mieszkańców przed negatywnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych**

- **Działanie ekologiczne: Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi (w tym zasad lokalizacji instalacji emitujących pola elektromagnetyczne z uwzględnieniem walorów krajobrazowych)**

#### Gminy powiatu

- Zadanie realizowane przez poszczególne gminy w procesie planowania przestrzennego poprzez:
  - Wyznaczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego korytarzy technicznych w rejonie przebiegu napowietrznych linii elektroenergetycznych emitujących pole elektromagnetyczne.
  - Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na poziomie mpzp oraz wprowadzenie zagadnienia pól elektromagnetycznych do mpzp.

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie przestrzegania obowiązujących pomiarów prawem dotyczącym ochrony środowiska**

#### Starosta Myśliborski

- Dokonano analizy pomiarów pól elektromagnetycznych, które były przedkładane przez prowadzących instalacje emitujące pola elektromagnetyczne.
- Liczba złożonych sprawozdań z analizy pomiarów pól elektromagnetycznych z instalacji na terenie powiatu w 2016 r.: 23.
- Liczba przekroczeń: 0.

#### WIOŚ w Szczecinie

- W latach 2016-2017 WIOŚ na terenie powiatu myśliborskiego przeprowadził

9 kontroli stacji bazowych łączności bezprzewodowej. Żadna z kontroli nie wykazała naruszeń.

- Pomiary monitoringowe pól elektromagnetycznych (PEM) prowadzone są w cyklu trzyletnim, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

W roku 2016 powtórzony został pomiar natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w środowisku, w przedziale częstotliwości od 3 MHz do 3000 MHz w Barlinku przy Rynku. Zmierzona wartość wyniosła 0,82 V/m, tym samym była znacznie poniżej wartości dopuszczalnej (7 V/m), określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów.

Na podstawie art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzi, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, z wyszczególnieniem terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności. Rejestr ten dostępny jest na stronie internetowej [www.wios.szczecin.pl](http://www.wios.szczecin.pl). W 2016 roku na terenie powiatu myśliborskiego nie odnotowano zagrożonych obszarów.

- **Działanie ekologiczne: Skuteczne uniemożliwianie dostępu do strefy o podwyższonym poziomie emisji pól elektromagnetycznych oraz informowanie o jej szkodliwości**

Działanie realizowane w ramach następujących działań ekologicznych:

- Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi (w tym zasad lokalizacji instalacji emitujących pola elektromagnetyczne z uwzględnieniem walorów krajobrazowych).
- Prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie przestrzegania obowiązujących pomiarów prawem dotyczącym ochrony środowiska.

- **Działanie ekologiczne: Wnikliwe prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć**

#### RDOŚ w Szczecinie

- Przez obszar Gminy Myślibórz planowany jest przebieg odcinka planowanej do budowy linii elektroenergetycznej 400 kV Krajnik – Baczyna.
- Zgodnie z bazą danych o ocenach oddziaływania na środowisko (baza ooś) prowadzoną przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w dniu 27.12.2016 r. wpłynął wniosek dotyczący postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko dla budowy linii elektroenergetycznej 400 kV Krajnik – Baczyna.

- Zgodnie ze złożoną kartą informacyjną przedsięwzięcia szerokość obszaru (pasa) dla dwutorowej linii 400 kV z pionowym ułożeniem przewodów fazowych, w którym natężenie pola elektrycznego może (w niektórych sytuacjach) przekraczać wartość 1 kV/m, wynosi maksymalnie 56 m (w zależności od długości poprzeczników oraz wysokości nad poziomem terenu najniższego przewodu fazowego). W związku z powyższym nie przewiduje się przekroczeń poza pasem technologicznym o łącznej szerokości 70 m. Liczne obliczenia oraz doświadczenie w eksploatacji linii wykazują, iż natężenie pola magnetycznego pod liniami 400 kV nie przekracza nigdzie dopuszczalnych przepisami wartości dla miejsc dostępnych dla ludzi. Mając na uwadze doświadczenie, doniesienia monitoringowe jak również zastosowanie materiałów spełniających wymóg najlepszej dostępnej technologii, przewiduje się, że trasa linii w żadnym miejscu nie przekroczy dopuszczalnych natężeń pola elektromagnetycznego określonych przepisami i Normami Polskimi.
- Zgodnie z informacją z dnia 28.02.2018 r., która zamieszczona została na stronie [www.liniaKrajnikBaczyna.pl](http://www.liniaKrajnikBaczyna.pl) wykonawca przesłał do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (RDOŚ) w Szczecinie przygotowany raport oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla zadania Budowa linii 400 kV Krajnik - Baczyna.

#### 2.6.2. Cel operacyjny II. Monitoring pól elektromagnetycznych

- **Działanie ekologiczne: Monitorowanie oraz ocena poziomów pól elektromagnetycznych emitowanych na terenach zurbanizowanych i w miejscach przebywania ludzi**
  - Szczegółowy opis działania przedstawiono przy działaniu ekologicznym: prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie przestrzegania obowiązujących pomiarów prawem dotyczącym ochrony środowiska.
- **Działanie ekologiczne: Wykonywanie pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku zgodnie z wymogami przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska**
  - Szczegółowy opis działania przedstawiono przy działaniu ekologicznym: prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie przestrzegania obowiązujących pomiarów prawem dotyczącym ochrony środowiska.

### 2.7. PRIORYTET VII. MINIMALIZACJA SKUTKÓW WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII PRZEMYSŁOWYCH ORAZ OGRANICZENIE RYZYKA ICH WYSTĄPIENIA

#### 2.7.1. Cel operacyjny I. Zmniejszenie zagrożenia i minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych, w tym zakładów dużego ryzyka wystąpienia awarii przemysłowej**

#### WIOŚ w Szczecinie

- Zgodnie z obowiązującymi zasadami, zakłady planowane do kontroli typowane są wg następujących kategorii:
  - Kategoria I – ryzyko najwyższe – kontrole co roku, np. zakłady dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii (ZDR); stacje demontażu pojazdów; zakłady przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego; wielkoprzemysłowe fermy tuczu trzody chlewnej wymagające pozwolenia zintegrowanego;
  - Kategoria II – ryzyko wysokie – kontrole co dwa lata lub rzadziej, np. zakłady zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii (ZZR); oczyszczalnie ścieków powyżej 2000 RLM;
  - Kategoria III – ryzyko średnie – kontrole raz na trzy lata lub rzadziej, np. pozostali potencjalni sprawcy poważnych awarii, inni niż zaliczeni do kategorii I i II; oczyszczalnie ścieków poniżej 2000 RLM; składowiska odpadów oraz spalarnie odpadów inne niż zaliczone do kategorii I i II;
  - Kategoria IV – ryzyko niskie – kontrole raz na cztery lata lub rzadziej, np. zakłady inne niż zaliczone do kategorii I, II i III, które wymagają uregulowania stanu formalno – prawnego korzystania ze środowiska w formie decyzji administracyjnej;
  - Kategoria V – pozostałe instalacje nie objęte systemem planowania rocznego: podmioty nie wymagające pozwoleń na korzystanie ze środowiska w formie decyzji administracyjnej, które zostały poddane doraźnie kontroli, z powodu wniosku o podjęcie interwencji, wydanie zaświadczenia lub z innych powodów.
- Zakładami należącymi do kategorii I, które w latach 2016-2017 kontrolowane były na terenie powiatu przez WIOŚ w Szczecinie są:
  - GASPOL S.A. Rozlewnia Gazu Płynnego w Barlinku;
  - Podmiot prywatny, Barlinek;
  - PGNiG S.A. w Warszawie - Oddział w Zielonej Górze Kopalnia Ropy Naftowej i Gazu Ziarnego Dębno;
  - AGRIPAM Sp. z o.o. - Ferma Trzody Chlewnej Cychry.
- W latach 2016-2017 WIOŚ w Szczecinie na terenie powiatu myśliborskiego przeprowadził 126 kontroli zakładów (w tym 15 kontroli zakładów zaliczanych do kat. I), w wyniku których odnotowano 79 naruszeń (w tym 6 w zakładach I kat.)
- W kolejnej tabeli przedstawiono szczegółowe dane dotyczące przeprowadzonych przez WIOŚ kontroli zakładów na terenie powiatu w latach 2016-2017.

**Tabela 14. Kontrola zakładów korzystających ze środowiska na terenie powiatu przez WIOŚ w Szczecinie**

Kategoria zakładu	Liczba kontroli	Liczba naruszeń
I	15	6
II	9	6
III	22	16
IV	39	21
V	41	30
Łącznie	126	79

Źródło: WIOŚ w Szczecinie

- **Działanie ekologiczne: Wyposażenie służb monitoringu w odpowiedni sprzęt umożliwiający podjęcie działań ratowniczych dla wszystkich możliwych scenariuszy awarii, katastrofy**

#### Gmina Barlinek

- Gmina w latach 2016 - 2017 dofinansowywała działania OSP: doposażenie – zakup drukarki - 239,85 zł; zakup tabletu - 2 500,00 zł; zakup deski ortopedycznej z zabezpieczeniem – 1 050,00 zł; zakup agregatów prądotwórczych - 11 058,00 zł; zakup drabiny z platformą - 348,00 zł.

#### Gmina Boleszkowice

- W 2017 r. zakupiono dla OSP Boleszkowice samochód specjalny, pożarniczy, średni, ratowniczo-gaśniczy z napędem 4x4, marki Stolarczyk/MAN wraz z wyposażeniem (pakiet ochrony indywidualnej strażaka 6 kompletów), 15 % udział Gminy Boleszkowice, 85 % udział RPO WZ 2014-2020.

#### Gmina Dębno

- W kolejnej tabeli zamieszczono wykaz zakupionego wyposażenia OSP w latach 2016-2017.

**Tabela 15. Wykaz zakupionego wyposażenia dla jednostek OSP na terenie Gminy Dębno**

Lp.	Nazwa sprzętu	Ilość	Wartość zakupu [zł]	Dofinansowanie (udział) Gminy [zł]
1.	Pompa szlamowa	2	14 550	3 060
2.	Rozpieracz kolumnowy do narzędzi ratowniczych	1	24 000	10 000
3.	Granulat, sorbent do ropopochodnych	60 kg	295	295
4.	Neutralizator do ropopochodnych	5 l	492	492
5.	Opryskiwacz do neutralizatorów	6	1 019	1 019
6.	Bosak	1	578	578
7.	Tłumica	3	424	424
8.	Węże tłoczne	54 szt.	9 178	9 178
9.	Latarka akumulatorowa	4	1 230	1 230
10.	Smok ssawny	1	680	680
11.	Mostek przejazdowy	2	740	740
12.	Topór ciężki	1	350	350
13.	Nożyce do prętów	1	250	250
14.	Rozdzielacz	1	680	680
15.	Osprzęt do wyciągarek	2	967	967
16.	Piła spalinowa	3	10 257	10 257
17.	Przyczepa specjalna na sprzęt	1	29 951	18 500
18.	Radiotelefon nasobny	1	2 600	1 700
19.	Przecinarka do betonu i stali	1	3 900	900

Źródło: Gmina Dębno

#### Gmina Myślibórz

- w 2016 r. zakupiono:
  - ubrania Top Fire – 324,00 zł dla OSP Otanów;
  - zestaw medyczny -1.499,00 zł dla OSP Otanów;
  - 2 pary butów – 979,00 zł dla OSP Derczewo;
  - latarki z uchwytami – 1.334,00 zł dla OSP Derczewo (3 szt.) i OSP Rów (3 szt.);
  - węże W52 – 3.050,00 zł dla wszystkich OSP;
  - 2 pary butów – 819,00 zł dla OSP Kierzków;
  - stojak hydrantowy – 1.450,00 zł dla OSP Kierzków (1 szt.) i OSP Otanów (1 szt.);



- ubrania koszarowe – 1.365,00 zł dla OSP Derczewo;
- buty – 1.247,00 zł dla OSP Rów;
- 2 pary butów – 972,00 zł dla OSP Derczewo;
- tłumice i kamizelki – 3.653,00 zł dla OSP Sulimierz;
- ubrania Top Fire – 324,00 zł dla OSP Otanów.
- w 2017 r. zakupiono:
  - maszt oświetleniowy – 2.190,00 zł dla OSP Kierzków;
  - klucz hydrantowy – 393,00 zł dla OSP Derczewo;
  - aparaty fotograficzne – 3.610,00 zł dla OSP Derczewo, Otanów, Rów;
  - buty – 3.610,00 zł po 2 pary dla OSP Sulimierz, Otanów, Ławy i Myślibórz;
  - ubrania Top Fire – 320,00 zł dla OSP Otanów;
  - torba OSP R1 – 2.061,00 zł dla OSP Otanów;
  - węże – 540,00 zł dla każdej jednostki OSP;
  - kamizelki do pracy w wodzie – 1.542,00 zł dla OSP Ławy i Kierzków;
  - mostki przejazdowe – 848,00 zł dla PSP Myślibórz;
  - szelki do pracy na wysokości – 640,00 zł dla OSP Kierzków;
  - ubrania koszarowe – 2.093,00 zł po jednej sztuce dla każdej jednostki OSP;
  - pilarka – 4.854,00 zł dla OSP Kierzków;
  - 2 pary butów – 1.156,00 zł dla OSP Kierzków.
- Ponadto Gmina Myślibórz finansowała zakup paliwa i drobnych części do sprzętu dla poszczególnych OSP.

#### Gmina Nowogródek Pomorski

- W roku 2016 r. Gmina dofinansowywała doposażenie OSP na kwotę 8 753,00 zł, a w roku 2017 r. na kwotę 4 650,00 zł.

### **2.7.2. Cel operacyjny II. Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych**

- **Działanie ekologiczne: Wspieranie działalności jednostek reagowania kryzysowego**

#### Gminy powiatu

- Dofinansowywanie doposażenia OSP (szczegółowe dane dotyczące doposażania OSP przedstawiono przy działaniu ekologicznym: wyposażenie służb monitoringu w odpowiedni sprzęt umożliwiający podjęcie działań ratowniczych dla wszystkich możliwych scenariuszy awarii, katastrofy).

#### Gmina Barlinek

- Dla poprawienia bezpieczeństwa ludności Gmina Barlinek posiada w ramach struktur Ochotniczych Straży Pożarnych jednostkę działającą w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, która jest jednostką specjalizującą się między innymi w usuwaniu substancji niebezpiecznych dostających się do środowiska w wyniku zaistnienia kolizji czy wypadku drogowego.

### Gmina Dębno

- Najpoważniejsze bezpośrednie zagrożenia dla środowiska i stanu bezpieczeństwa ludzi, mogą wywołać awarie w kopalniach ropy naftowej i gazu ziemnego oraz w ekspedycie przeładunkowym w Barnówku. Do awarii takich może dojść w rejonie miejscowości: Różańsko, Barnówko-Mostno-Buszewo. W celu zminimalizowania skutków zagrożenia i podjęcia odpowiednich działań na wypadek wystąpienia zagrożenia opracowano Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego oraz powołany jest Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego (GZZK). Komórka zarządzania kryzysowego ściśle współpracuje z Kopalnią Nafty i Gazu, na bieżąco przekazywane są informacje o prowadzonych pracach wiertniczych i innych czynnościach. Raz w roku GZZK uczestniczy w ćwiczeniach, które są przeprowadzane wspólnie ze PSP i pogotowiem górniczym Kopalni.

### KPPSP Myślibórz

- Organizowanie szkoleń dla OSP dotyczących kierowania działaniami ratowniczymi. Zakres szkolenia obejmuje m.in.:
  - Rozpoznanie i organizację działań ratowniczych podczas zdarzeń chemiczno-ekologicznych.
  - Rozpoznanie i organizację działań ratowniczych podczas lokalnych podtopień i powodzi.
  - Wypracowanie decyzji podczas akcji gaśniczych.
  - Rozpoznanie i organizację działań ratowniczych podczas katastrof budowlanych.
  - Rozpoznanie i organizację działań ratowniczych w transporcie drogowym, szynowym i lotniczym.

### **2.7.3. Cel operacyjny III. Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych**

- **Działanie ekologiczne: Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców**

### Gmina Barlinek

- W dniu 29.11.2017 r. w sali OSP Barlinek odbyły się ćwiczenia aplikacyjne na Zakładzie Dużego Ryzyka - Rozlewni Gazu LPG GASPOL S.A. w Barlinku, pn. STRUMIEŃ-2017. Głównym celem ćwiczenia było testowanie zewnętrznego i wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego w zakresie likwidacji zagrożeń mogących wystąpić na terenie narażonym na skutki awarii przemysłowej położonym w zakładzie i poza zakładem o dużym ryzyku. Na potrzeby ćwiczenia przyjęto scenariusz zdarzenia, w którym doszło do strumieniowego pożaru autocysterny, na stanowisku rozładunku i załadunku autocystern. W ćwiczeniach udział wzięli przedstawiciele:
  - Rozlewni Gazu LPG GASPOL S.A. w Barlinku,
  - KW PSP w Szczecinie,
  - KP PSP w Myśliborzu,
  - WIOŚ w Szczecinie,

- KP Policji w Myśliborzu,
  - Ochotniczej Straży Pożarnej,
  - Zarządzania Kryzysowego,
  - Urzędu Gminy Barlinek,
  - Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego,
  - Lotniczego Pogotowia Ratunkowego,
  - BARLINEK S.A.
- W ramach dyskusji nad przyjętymi złożeniami do prowadzenia działań, wypracowano wnioski i uwagi, które należy uwzględnić przy aktualizacji planów operacyjnych oraz Powiatowego Planu Ratowniczego.

#### KPPSP Myślibórz

- Dnia 23.08.2017 r. na terenie Ośrodka Szkolenia i Wychowania OHP w Rowie odbyło się spotkanie strażaków z JRG Myślibórz z dziećmi odbywającymi letni wypoczynek. W ramach programu „Kręci mnie bezpieczeństwo” zaprezentowano: sposoby udzielania pierwszej pomocy oraz działanie i przeznaczenie sprzętu ratowniczego, omówiono również zachowanie się podczas sytuacji niebezpiecznych. W zajęciach wzięło udział ok. 21 dzieci wraz z opiekunami.

## **2.8. PRIORYTET VIII. ZRÓWNOWAŻONA GOSPODARKA ZASOBAMI NATURALNYMI**

### **2.8.1. Cel operacyjny I. Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego**

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie bieżącej kontroli w zakresie wydawanych koncesji oraz eliminacja nielegalnego ich wydobywania**

#### Geolog Powiatowy

- Starosta Myśliborski w latach 2016-2017 nie wydawał koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż. Na terenie powiatu myśliborskiego obecnie nie ma złóż objętych właściwością Starosty, tym samym nie prowadzono kontroli w zakresie wydanych koncesji.

#### Geolog Wojewódzki

- Marszałek Województwa w latach 2016-2017 wydał dwie decyzje zmieniające koncesje na wydobywanie kopalin ze złóż oraz jedną koncesję na wydobywanie kopalin dla złoża kruszyw naturalnych „Chłopowo”, gm. Myślibórz (użytkownik złoża Szczecińskie Kopalnie Surowców Mineralnych S.A., koncesja ważna do dn. 31.12.2065 r.). Na terenie powiatu myśliborskiego obecnie znajduje się 5 złóż objętych właściwością Marszałka. W okresie sprawozdawczym prowadzono na bieżąco kontrole opłat eksploatacyjnych za wydobyte kopaliny.
- W kolejnej tabeli przedstawiono wykaz koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż na terenie powiatu dla których organem odpowiedzialnym jest Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego.

**Tabela 16. Wykaz obowiązujących koncesji na eksploatację kopalni na terenie powiatu wydanych przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego**

Nazwa przedsiębiorcy (aktualny)	Numer koncesji oraz data i znak decyzji zmieniającej koncesje	Gmina	Złoże	Rodzaj kopaliny	Data wydania koncesji	Data ważności koncesji
MDW S.A przeniesione na MDW KRUSZYWA Sp. z o. o.	WOŚ.III.7422.6.2012.ZZ przen. WOŚ.III.7422.21.2016.ZZ z dnia 12.12.2016 r.	Boleszkowice	Namyślin Wielopole	KN	28.08.2012	31.12.2042
MINERAŁY Sp. z o.o.	OŚ-g-7512/E/3/96 Woj. Gorzowski, przen. DOŚ-III-ZN-7515/11/2006 z dnia 02.10.2006	Boleszkowice	Chlewice	KN	23.12.1996	22.12.2021
MOEBIUS-BAU Polska przeniesiona na podmiot prywatny	WRiOŚ-II-ZN-7515/6/2007 zm. WRiOŚ-III-ZZ-7515/3/10 z dnia 9 lipca 2010 r., zm. WOŚ.III.7422.16.2017.ZZ z dnia 4.08.2017	Nowogródek Pom.	Golin	KN	9.07.2007	31.07.2037
podmiot prywatny	WRiOŚ-III-ZZ-7515/2/10, zm. WOŚ-III.7422.5.2014 z dnia 24.04.2014	Barlinek	Płonno 1	KN	16.08.2011	30.06.2044
Szczecińskie Kopalnie Surowców Mineralnych S.A.	WOŚ.III.7422.16.216.ZZ	Myślibórz	Chłopowo	KN	11.10.2017	31.12.2065

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

### Minister Środowiska

- Na terenie powiatu myśliborskiego znajdują się 4 złoża kopalni, które objęte są właściwością Ministra Środowiska. W kolejnej tabeli przedstawiono wykaz obowiązujących koncesji na terenie powiatu myśliborskiego na wydobywanie kopalni wydanych przez Ministra Środowiska.

**Tabela 17. Wykaz obowiązujących koncesji na eksploatację kopalni na terenie powiatu wydanych przez Ministra Środowiska**

Przedsiębiorca	Nr koncesji	Złoże	Kopalina	Data udzielenia	Data obowiązywania
PGNiG S.A.	6/97	Barnówko - Mostno - Buszewo (BMB)	ropa naftowa, gaz ziemny, siarka współwystępująca	04.04.1997	04.04.2032
PGNiG S.A.	19/98	Cychry	gaz ziemny	10.11.1998	10.11.2033
PGNiG S.A.	6/2014	Gajewo	ropa naftowa, gaz ziemny towarzyszący	31.12.2014	31.12.2027
PGNiG S.A.	51/96	Różańsko	gaz ziemny	07.01.1997	07.01.2027

Źródło: Ministerstwo Środowiska

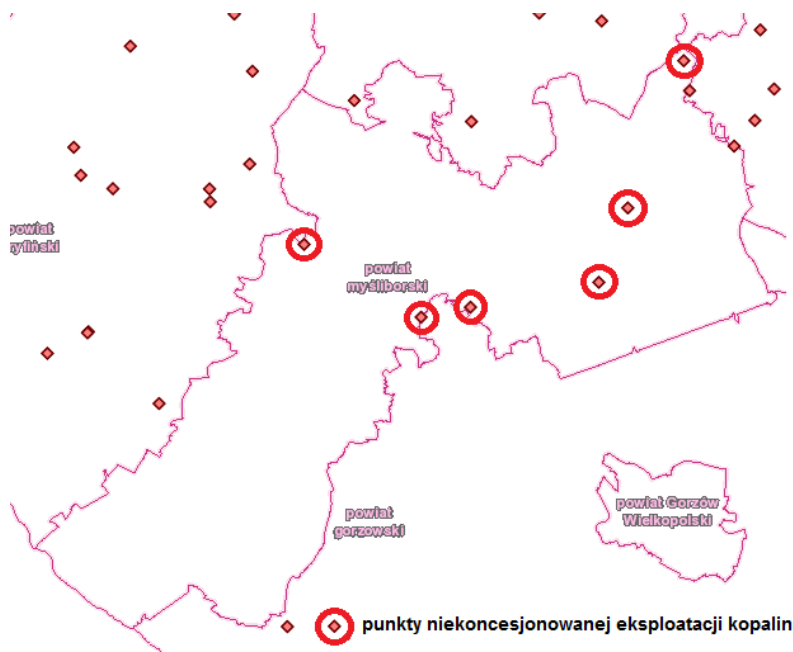
### WIOŚ w Szczecinie

- W latach 2016-2017 WIOŚ przeprowadził 6 kontroli Kopalni Ropy Naftowej i Gazu Ziarnego Dębno oraz 1 kontrolę zakładu „Minerały” Sp. z o.o. – Zakład Kaleńsko. Dwie z przeprowadzonych kontroli wykazały naruszenie. Wydano 2 decyzje pokontrolne oraz udzielono 1 pouczenia.

### OUG w Poznaniu

- Zgodnie z mapą geośrodowiskową Polski na terenie powiatu zinwentaryzowano 6 punktów niekoncesjonowanej eksploatacji kopalin (3 punkty w gminie Barlinek, 2 punkty w gminie Myślibórz, 1 punkt w gminie Nowogródek Pomorski) i wszystkie one dotyczą jednego rodzaju kopalin – kruszyw naturalnych.

Na kolejnej rycinie przedstawiono lokalizację punktów niekoncesjonowanej eksploatacji kopalin na terenie powiatu myśliborskiego.



- Od 1 stycznia 2015 r. organy nadzoru górniczego są właściwe do ustalania opłaty podwyższonej w przypadku działalności wykonywanej bez wymaganej koncesji albo bez zatwierdzonego albo podlegającego zgłoszeniu projektu robót geologicznych, w zakresie niezastrzeżonym dla ministra właściwego do spraw środowiska.
- **Działanie ekologiczne: Ochrona obszarów występowania złóż kopalin poprzez sporządzanie wytycznych do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego**

### Gmina Dębno

- W dniu 26.10.2017 r. Rada Miejska Dębno przyjęła uchwałę Nr XLVI/305/2017 w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębno.
- W zakresie złóż kopalin Studium wprowadza następujące zapisy dotyczące złóż kopalin:
  - Złóża kopalin stanowią zasób przyrodniczy i podlegają ochronie, która polega na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz na kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących.
  - Występujące ropa naftowa i gaz ziemny zaliczają się najważniejszych zasobów naturalnych na obszarze gminy i podlegają eksploatacji na zasadach określonych w koncesjach. Z kolei złoża kruszywa naturalnego „Dyszno”, ze względu

na powszechność występowania kopaliny, nie ma istotnego znaczenia gospodarczego.

- Przewiduje się dalszą eksploatację złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. W związku z tym na poziomie studium nie określa się szczegółowych ograniczeń i zakazów dotyczących zagospodarowania terenu, w tym zakresie. Jednocześnie ustalenia planów miejscowych w zakresie przeznaczenia nie mogą powodować niezgodności tego przeznaczenia lub sposobu korzystania z nieruchomości z działalnością określoną w aktualnych koncesjach. W szczególności ustalenia te powinny zapewniać możliwość racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny.
  - Przewiduje się powierzchniową eksploatację złoża kruszywa naturalnego „Dyszno”. W związku z tym w celu ochrony jego zasobów zakazuje się lokalizowania zabudowy nie związanej z działalnością górniczą ograniczającej lub uniemożliwiającej eksploatację.
  - Nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.
  - Nie wskazuje się obiektów i obszarów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.
- **Działanie ekologiczne: Uwzględnienie w planach zagospodarowania, przestrzennego wszystkich znanych złóż w granicach ich udokumentowania wraz z zapisami o ochronie ich obszarów przed trwałym zainwestowaniem**

#### Gminy powiatu

- Działanie realizowane w sposób ciągły przez poszczególne gminy powiatu w chwili sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego na terenie występowania złóż kopaliny.

- **Działanie ekologiczne: Wykorzystanie nowoczesnych technik poszukiwawczych i wydobywczych**

#### PGNiG S.A. Oddział w Zielonej Górze (dotyczy KRNiGZ Dębno)

- Na terenie KRNiGZ Dębno wdrożono procedury cyklicznych badań stanu technicznego rurociągów doodwiertowych metodą tłoków inteligentnych. W kolejnej tabeli przedstawiono szczegółowe informacje.

**Tabela 18. Dane dotyczące badań stanu technicznego rurociągów doodwiertowych metodą tłoków inteligentnych na terenie KRNiGZ Dębno**

Rok	Rodzaj rurociągu	Długość
2016	Rurociąg DN250 relacji Ośrodek Grupy Buszewo – Ośrodek Centralny Barnówko	5326,0 m
2017	Buszewo-13 - OG Buszewo, DN80 / 3"	1216,0 m
	Buszewo-11- OG Buszewo, DN80 / 3"	957,0 m
	Buszewo-5- OG Buszewo, DN80 / 3"	2163,0 m
	Buszewo-12 - OG Buszewo, DN80 / 3"	4211,3 m
	Buszewo-17 - OG Buszewo, DN80 / 3"	1587,0 m
	Buszewo-6 - OG Buszewo, DN80 / 3"	3666,0 m
	Buszewo-7 - OG Buszewo, DN80 / 3"	2326,3 m
	Barnówko-4 - OC Barnówko. DN100 /4"	4493,0 m

Źródło: PGNiG S.A. Oddział w Zielonej Górze

- Do budowy i modernizacji rurociągów dodowiertowych zastosowano tworzywa sztuczne i materiały kompozytowe, które charakteryzują się zdecydowanie wyższą odpornością na procesy korozyjne w stosunku do dotychczas stosowanych wyrobów stalowych. Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje:
    - Rok 2017 - Budowa rurociągu do przetłaczania cieczy technologicznej z Ośrodka Centralnego Barnówko do Ośrodka Grupowego – Polietylen.
    - Rok 2017/2018 - Modernizacja rurociągu relacji Ośrodek Grupowy Buszewo – Ośrodek Centralny Barnówko metodą reliningu – Kompozyty.
  - Na etapie sporządzania dokumentacji projektowej znajduje się zadanie „Modernizacja układu rurociągów przesyłowych w celu obniżenia ciśnienia pracy OG Buszewo”. Inwestycja wynika z konieczności obniżenia ciśnienia pod jakim płyn złożowy z niektórych odwiertów złoża Buszewo będzie transportowany na OC Barnówko i ma na celu utrzymanie na dotychczasowym poziomie eksploatację pozostałych odwiertów.
  - W latach 2016 – 2017 prowadzone były prace przedprojektowe dla następujących zadań:
    - „Rozbudowa KRNiGZ Dębno - zagospodarowanie złoża Różańsko”. Realizacja inwestycji pozwoli na zwiększenie stopnia szczypania zasobów złoża gazu ziemnego Różańsko.
    - „Przygotowanie gazu ziemnego ze złoża Cychry do przekazania odbiorcy zewnętrznemu”. Realizacja zadania pozwoli na zwiększenie stopnia szczypania zasobów złoża gazu ziemnego Cychry.
  - W 2016 r. zakończono budowę strefy przyodwiertowej Gajewo wraz z przyłączami (Zagospodarowanie złoża ropy naftowej Gajewo). Zadanie ma na celu minimalizację strat w eksploatowanych złożach, poprzez zwiększenie stopnia szczypania zasobów złoża.
  - W 2017 r. zakończono budowę instalacji do zatłaczania gazu nadmiarowego do złoża BMB. Zastosowanie wtórnej metody eksploatacji ograniczy spadek ciśnienia złożowego i umożliwi utrzymanie wydobywania na pożądanym poziomie, a tym samym zminimalizuje straty w eksploatowanym złożu.
  - W latach 2016 – 2017 zrealizowano inwestycję polegającą na budowie instalacji odsalania ropy naftowej KRNiGZ Dębno i nawadniania złoża BMB. Zadanie ma na celu minimalizację strat w eksploatowanych złożach poprzez zwiększenie stopnia szczypania zasobów złoża.
  - W końcowej fazie realizacji znajdują się następujące inwestycje:
    - zagospodarowanie odwiertów: Barnówko-21k, Barnówko-22k, Mostno-21k;
    - budowa rurociągu cieczy technologicznej relacji Ośrodek Centralny Barnówko – instalacja przyodwiertowa Buszewo-8.Ww. przedsięwzięcia mają na celu minimalizację strat w eksploatowanych złożach poprzez zwiększenie stopnia szczypania zasobów złoża.
- **Działanie ekologiczne: Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin**
- Opisano przy działaniu ekologicznym: Prowadzenie bieżącej kontroli w zakresie wydawanych koncesji oraz eliminacja nielegalnego ich wydobywania.

- **Działanie ekologiczne: Współdziałanie organów administracji publicznej w tworzeniu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem kopalni i ich ochroną przed trwałym zainwestowaniem nie górniczym**

Gmina Dębno

- Działanie zrealizowane podczas procedury sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębno, które uchwalone zostało przez Radę Miejską Dębna w dniu 26.10.2017 r. uchwałą Nr XLVII/305/2017.

- **Działanie ekologiczne: Ochrona niezagospodarowanych złóż kopalni w procesie planowania przestrzennego.**

Geolog powiatowy

- W 2016 r. Starosta jako organ administracji geologicznej zaopiniował 1 projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Gminy powiatu

- Działanie realizowane w sposób ciągły przez poszczególne gminy powiatu w chwili sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego na terenie występowania złóż kopalni.

**2.9. PRIORYTET IX. OCHRONA GLEB PRZED NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ REKULTYWACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH**

**2.9.1. Cel operacyjny I. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa i innych rodzajów działalności gospodarczej**

- **Działanie ekologiczne: Promocja rolnictwa ekologicznego i zintegrowanego, poprzez szkolenia rolników (zgodnych z wymogami ochrony środowiska i przyrody)**

ZODR

- Działanie zrealizowane przez ZODR w Barzkowicach poprzez organizację szkoleń. W kolejnych tabelach przedstawiono wykaz przeprowadzonych szkoleń przez ZODR w Barzkowicach na terenie powiatu w latach 2016-2017.

**Tabela 19. Szkolenia prowadzone przez ZODR na terenie powiatu w 2016 r.**

Tematyka szkolenia	Liczba szkoleń w 2016 r.
Agroturystyka w gospodarstwie rolnym	2
Kompleksowa uprawa rzepaku ozimego	2
Sprzedaż bezpośrednia w gospodarstwie rolnym, produkty produkcji podstawowej, przetwórstwo	1
Restrukturyzacja gospodarstw rolnych w ramach PROW 2014-2020	2
Dopłaty do materiału siewnego	4
Szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem	4



Tematyka szkolenia	Liczba szkoleń w 2016 r.
sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie - szkolenie podstawowe	
Odmiany zbóż zalecane do uprawy na terenie województwa zachodniopomorskiego	1
Pielęgnacja i użytkowanie trwałych użytków zielonych	2
Nowoczesna technologia uprawy ziemniaków	1
Technologia uprawy roślin motylkowatych, strączkowych	1
Technologia uprawy zbóż i rzepaku	2
PROW 2014-2020 Modernizacja gospodarstw rolnych	6
Założenia programu rolno-środowiskowo - klimatycznego 2014 - 2020	3
Rolnictwo ekologiczne - zasady przestawiania gospodarstw	3
Szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie - szkolenie uzupełniające	4
PROW 2014-2020 - cele i priorytety Programu	1
Dopłaty bezpośrednie w 2016 roku	8
Wapnowanie oraz zastosowanie poplonów w celu poprawy jakości gleby	1
Zasady prowadzenia upraw rolniczych w gospodarstwie ekologicznym	2
Prowadzenie dokumentacji w gospodarstwie ekologicznym	2
Estetyzacja gospodarstw rolnych	1
Zasady prowadzenia upraw warzywnych sadowniczych, jagodowych w gospodarstwie ekologicznym	1
Prowadzenie rejestru rolnośrodowiskowego	1
Rolnictwo zrównoważone 2014-2020	1
Odnawialne źródła energii	2
Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie na przykładzie uprawy gryki	1

Źródło: ZODR w Barzkowicach

**Tabela 20. Szkolenia prowadzone przez ZODR na terenie powiatu w 2017 r.**

Tematyka szkolenia	Liczba szkoleń w 2017 r.
Technologia produkcji roślinnej	4
Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	4
Normy i wymagania wzajemnej zgodności (w tym dobrostan zwierząt)	2
Sprzedaż produktów ekologicznych	1
Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	1
Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia	1
Systemy żywności	1
Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW 2007-2017 i 2014-2020	3
Prowadzenie produkcji rolniczej na obszarach szczególnie narażonych (OSN)	2
Zasady integrowanej ochrony roślin	1
Zasady integrowanej produkcji	1
Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	1
Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	1
Produkcja metodami ekologicznymi	1
Programy rolnośrodowiskowy i Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	1
Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami	1
Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	1
Szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie - szkolenie uzupełniające	3

Źródło: ZODR w Barzkowicach

- **Działanie ekologiczne: Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi**

#### ZODR

- Działanie zrealizowane przez ZODR w Barzkowicach poprzez organizację następujących szkoleń:
  - Stosowanie środków ochrony roślin;
  - Produkcja metodami ekologicznymi;
  - Programy rolnośrodowiskowy i działania rolno-środowiskowo-klimatyczne;
  - Rolnictwo zrównoważone.
- **Działanie ekologiczne: Ochrona gleb przed erozją i zakwaszeniem, ograniczenie zjawisk nadmiernej eksploatacji i zanieczyszczenia gleb również w innych sektorach gospodarki oraz ochrona gleb przed zakwaszeniem oraz działania zmierzające do odkwaszenia gleb**

#### PGNiG S.A. Oddział w Zielonej Górze (dotyczy KRNiGZ Dębno)

- Przeprowadzono następujące modernizacje i remonty wpływające na poprawę ochrony gleb i wód podziemnych:
  - na terenie Ekspedytu Barnówko - przebudowa stanowiska do oddolnego załadunku i rozładunku ropy naftowej;
  - na terenie KRNiGZ Dębno:
    - przebudowa rurociągów spustowych od instalacji stabilizacji, stabilizacji bis, kompresorów gazów LP, uzdatniania gazu, frakcjonowania węglowodorów oraz platform sit molekularnych i wymrażania LTS do podziemnego systemu spustowego;
    - przebudowa rurociągów wody złożowej z separatorów instalacji wstępnej separacji, separacji bis, stabilizacji, stabilizacji bis, sit molekularnych i aminy;
    - remont tacy ociekowej wiaty magazynowej;
    - remont odcinków rurociągów płynu złożowego relacji strefy przyodwiertowe Buszewo-5, Buszewo-11, Buszewo-12, Buszewo-13 - OG Buszewo.

#### Starosta Myśliborski

- Powiat Myśliborski w celu zapewnienia warunków dla skutecznego zarządzania ryzykiem osuwiskowym tj. związanym z geozagrożeniami, zlecił wykonanie „Rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy na obszarze gminy Dębno i gminy Barlinek w powiecie myśliborskim”.
- Rejestr sporządzono w listopadzie 2016 r. zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20.06.2007 r. w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi oraz „Instrukcją opracowania Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi w skali 1:10 000” (PIG, Warszawa, Grabowski i in., 2008).
- Na obszarze Gminy Barlinek i Gminy Dębno w powiecie myśliborskim, wykartowano łącznie trzynaście (13) osuwisk, w tym: trzy (3) okresowo aktywne, dwa (2) ciągle aktywne, siedem (7) nieaktywnych oraz jedno (1) osuwisko, gdzie stwierdzono dwa stopnie aktywności (okresowo aktywne i ciągle aktywne). Dla każdego osuwiska sporządzono kartę rejestracyjną, gdzie podano podstawowe informacje o obiekcie.

Karty, te w formie cyfrowej, dostępne są m.in. w internetowej bazie SOPO. Wielkość osuwisk jest zróżnicowana od bardzo małych (powierzchnia poniżej 0,5 ha) do średnich (powierzchnia od 1-4 ha). Udokumentowano 12 osuwisk małych i bardzo małych i 1 osuwisko średnie (o powierzchni ok. 4 ha, Gmina Barlinek).

- Na terenie Gminy Barlinek i Gminy Dębno wyróżniono 18 terenów zagrożonych ruchami masowymi, tj. takich miejsc na których można spodziewać się rozwoju ruchów masowych w przyszłości. Na terenie Gminy Barlinek wyznaczono ich siedem (7) – trzy (3) z nich wykartowano na terenie miasta Barlinek. Na terenie Gminy Dębno wyznaczono ich jedenaście (11). Dla każdego terenu zagrożonego sporządzono kartę rejestracyjną, gdzie podano podstawowe informacje o obiekcie. Karty te dostępne są w internetowej bazie SOPO oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Myśliborzu w zakładce Informacje -> Ochrona Środowiska -> Rejestr osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.
- Koszt wykonania: 37.515,00 zł (środki własne powiatu).

## 2.9.2. Cel operacyjny II. Inwentaryzacja i rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych

- **Działanie ekologiczne: Rozwój systemu identyfikacji i monitoringu terenów zdegradowanych, w tym: prowadzenie monitoringu azotu mineralnego w glebie, prowadzenie monitoringu azotu i fosforu w wodach do głębokości 90 cm pod powierzchnią gleby, prowadzenie monitoringu siarki siarczanowej i ogólnej w glebie**

### OSChR w Gorzowie Wielkopolskim

- liczba punktów monitoringu azotowego na terenie powiatu myśliborskiego:  
w 2016 r. – 7; w 2017 r. – 7;
- liczba punktów monitoringu wody na terenie powiatu myśliborskiego:  
w 2016 r. – 2; w 2017 r. – 2;
- liczba przeprowadzonych poradnictw nawozowych na terenie powiatu myśliborskiego:  
w 2016 r. – 6; w 2017 r. – 6;
- liczba wykonanych badań zawartości węgla organicznego na terenie powiatu myśliborskiego:  
w 2016 r. – 14; w 2017 r. – 78;
- ilość przebadanych próbek gleb na terenie powiatu myśliborskiego pod kątem kategorii agronomicznej, odczynu, potrzeb wapnowania, zawartości fosforu, potasu i magnezu:  
w 2016 r. – 1 441; w 2017 r. – 637;
- ilość przebadanych próbek gleb na terenie powiatu myśliborskiego pod kątem zasobności w mikroelementy:  
w 2016 r. – 14; w 2017 r. – 16.

## 2.10. PRIORYTET X. WZROST ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW

### 2.10.1. Cel operacyjny I. Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie działań dotyczących możliwości wykorzystania alternatywnych źródeł energii oraz poszanowania energii (np. kampanii, szkoleń, konferencji itp.)**
  - Opisano przy działaniu ekologicznym: upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego i poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii.
  
- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie działań podnoszących wiedzę z zakresu właściwej gospodarki odpadami (np. szkolenia, konferencje, kampanie)**
  - Opisano przy działaniu ekologicznym: intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno – edukacyjnej w tym zakresie.
  
- **Działanie ekologiczne: Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno-promocyjne**
  - Opisano przy działaniu ekologicznym: edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody.
  
- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie działań mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie wpływu na jakość wód nieprawidłowej gospodarki ściekowej w domostwach i gospodarstwach rolnych (np. spotkania, prelekcje, szkolenia)**
  - Opisano przy działaniu ekologicznym: edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody.
  
- **Działanie ekologiczne: Organizowanie szkoleń dla rolników z zakresu właściwego nawożenia, promocji rolnictwa ekologicznego, stosowania dobrych praktyk rolniczych i ochrony gleb**
  - Opisano przy działaniu ekologicznym: promowanie i rozpowszechnianie stosowania tzw. dobrych praktyk rolniczych, które zapewniają lepsze wykorzystywanie potencjału biologicznego gleb, przy jednoczesnym zmniejszeniu negatywnego oddziaływania na środowisko nawozów i środków ochrony roślin.

## **2.10.2. Cel operacyjny II. Tworzenie proekologicznych wzorców zachowań, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, w odniesieniu do pozostałych komponentów**

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie działań mających na celu rozwiązanie aktualnych problemów środowiskowych (np. przez prowadzenie projektów, akcji, kampanii, szkoleń, itp.)**

### Gmina Dębno

- Zadanie realizowane w latach 2016-2017 głównie przez poszczególne placówki oświatowe:
  - Czyste powietrze wokół nas – program - zwrócenie uwagi na problemy związane z zanieczyszczeniem powietrza;
  - „Wśród pól” - szkółka leśna w Barnówku - realizacja kampanii miliarda drzew dla planety - zmniejszenie przyczyn i skutków klimatycznych;
  - Dzień Czystego Powietrza - happening „To nie krasnoludki palą śmieci” - kształtowanie poczucia współodpowiedzialności za stan środowiska naturalnego.

### Gmina Myślibórz

- Zorganizowano konkurs plastyczny pn. „Dbam o czyste powietrze”, skierowany do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu gminy Myślibórz - Celem konkursu było podniesienie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży szkolnej w zakresie ochrony powietrza, oraz rodziców, którzy wspierali dzieci w ich twórczej pracy.
- Zlecono przygotowanie i druk kalendarzy na 2017 r. w formacie A2 – 200 szt., w których zamieszczono 12 zwycięskich prac, wyłonionych w ww. konkursie plastycznym. Kalendarze przekazano wszystkim uczestnikom konkursu (83 osoby), a także rozdysponowano je pomiędzy placówki oświatowe, świetlice wiejskie i mieszkańców miasta i gminy Myślibórz - Celem przygotowania kalendarzy było zwrócenie uwagi mieszkańców gminy na problem dotyczący zanieczyszczania powietrza.
- Zorganizowano konkurs plastyczny pn. „Nie dla niskiej emisji”. Konkurs skierowany był do uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Myślibórz. Zadaniem jego uczestników było wykonanie najlepszego plakatu o tematyce ekologicznej, którego motywem przewodnim było zjawisko „niskiej emisji”.

### Powiat Myśliborski

- *Zadanie realizowane przez następujące jednostki: Zespół Szkół i Placówek w Smolnicy, Zespół Szkół im. Noblistów Polskich w Myśliborzu, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Barlinku, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 w Myśliborzu, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Dębnie, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Renicach:*
  - Nauczyciele przedmiotów: biologii, przyrody, chemii i geografii na lekcjach poruszają tematykę związaną z zanieczyszczeniem wody, gleb, powietrza; skutki zanieczyszczeń (efekt cieplarniany, dziura ozonowa, smog; oszczędzanie wody i prądu.
  - Pomoc w usuwaniu skutków klęski żywiołowej – orkan Ksawery.

- Akcja „Sprzątanie Świata”.
- Organizowanie dni Ziemi oraz dni Ochrony Środowiska.
- Organizowanie Olimpiad Wiedzy Ekologicznej.
- Organizowanie pogadarek dla młodzieży dotyczących:
  - Surowców energetycznych - ich wykorzystanie i wpływ na środowisko.
  - Właściwego wykorzystania wody w naszych gospodarstwach domowych
  - Alternatywnych źródeł energii.
  - Wpływu działalności człowieka na środowisko przyrodnicze.
- **Działanie ekologiczne: Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia środowiska**
  - Opisano przy działaniu ekologicznym: edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców.
- **Działanie ekologiczne: Działania promujące i podnoszące poziom wiedzy dot. walorów środowiska przyrodniczego.**

#### Gmina Barlinek

- Wszelkiego rodzaju edukacja ekologiczna prowadzona jest w szkołach i przedszkolach - np. tydzień ekologiczny, pogadanki, spotkania warsztaty, konkursy, działania w terenie. Zadanie realizowane przez: Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki ul. Jeziorna i Gimnazjum ul. Leśna, Szkoła Podstawowa nr 4 im. Henryka Sienkiewicza ul. Kombatantów i Gimnazjum ul. Kombatantów, Szkoła Podstawowa w Mostkowie im. Jana Pawła II, Przedszkole miejskie nr 2 „Pod Topolą” ul. Kombatantów, Przedszkole miejskie nr 1 im. Janiny Porazińskiej ul. Kombatantów, a także Niepubliczne Przedszkole Językowe „W wiśniowym sadzie” ul. Stodolna, Montessori Schol ul. Gorzowska, Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Radosna” Dziedzice 45, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. kpt. hm. Andrzeja Romockiego „Morro” ul. Szosowa.

#### Gmina Dębno

- Zadanie realizowane w latach 2016-2017 głównie przez poszczególne placówki oświatowe:
- konkurs przyrodniczy „PN Ujście Warty” - przygotowanie uczniów do konkursu przyrodniczego na temat Parku Narodowego „Ujście Warty” (położenie, roślinność, zwierzęta, trasy turystyczne i edukacyjne);
- szkolny konkurs przyrodniczy „Dzień Ziemi” dla klas I-III - zmagania między klasowe o tematyce ekologicznej;
- szkolny konkurs przyrodniczy „Dzień Ziemi” dla klas IV-VI - zmagania między klasowe o tematyce ekologicznej;
- międzyszkolny konkurs „Walory Krajoznawczo - Przyrodnicze Naszego Rejonu” - promowanie i pogłębienie wiedzy o walorach krajoznawczych i przyrodniczych

powiatu myśliborskiego, gorzowskiego, gryfińskiego oraz PN „Ujście Warty”, „Drawieńskiego” i „Wolińskiego”;

- konkurs „Szanuj Zieleń” - szerzenie wiadomości ekologicznej w kl. I-III;
- przygotowanie i przeprowadzenie szkolnego konkursu wiedzy ekologicznej - wzbogacanie wiedzy o środowisku jego zagrożeniach i ochronie uwrażliwienie na potrzeby, zwiększenie świadomości na temat zmian zachodzących w przyrodzie;
- przygotowanie uczniów do udziału w konkursach pozaszkolnych: 1. Olimpiada Ekologiczna w Zielinie; 2. Udział w konkursie wiedzy o przyrodniczej w Cychrach; 3. Udział w konkursie fotografii przyrodniczej - wzbogacanie wiedzy o środowisku jego zagrożeniach i ochronie uwrażliwienie na potrzeby, zwiększenie świadomości na temat zmian zachodzących w przyrodzie;
- ratujemy kasztanowce - zgrabienie opadłych liści kasztanowca, edukacja z zakresu biologii szkodnika, gazetka szkolna;
- sejmik ekologiczny - przybliżenie tematyki zjawisk globalnych, powstałych na skutek działalności człowieka;
- Akcja Milion drzew do końca 2017r. - sadzenie drzew, edukacja z zakresu roli drzew, jaką pełnią w przyrodzie, zajęcia terenowe;
- konkurs z okazji Dnia Ziemi - poznanie gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną;
- akcja Listy do Ziemi - wzrost świadomości ekologicznej;
- konkursy lekcyjne - rozpoznawanie pospolitych gatunków roślin nagonasiennych i okrytonasiennych;
- warsztaty - spotkania z leśnikiem - kształtowanie postaw proekologicznych, uświadamianie potrzeby dbania o bliższe i dalsze środowisko;
- zbiórka suchego chleba dla zwierząt leśnych - wspieranie pracy leśnika poprzez gromadzenie pożywienia na okres zimowy dla zwierzyny leśnej;
- dokarmianie ptaków w okresie zimowym - uwrażliwienie uczniów na kwestię dbania o środowisko naturalne;
- zbiórka kasztanów - wspieranie pracy leśników w dokarmianiu zwierzyny leśnej w okresie zimowym;
- Konkurs plastyczny pt. „Dużo zyskamy, gdy o czyste środowisko zadbamy”;
- spotkania przyrodników;
- wiosna akcja sprzątanie terenów gminy „Naszej małej ojczyzny” - propagowanie ekologicznych postaw, ochrona przyrody;
- konkurs „Karmnik” - ochrona ptaków, postawy sprzyjające środowisku;
- nie wypalaj traw – warsztaty - jak zapobiegać powstaniu pożarów;
- akcja społeczna „jeszcze żywy karp” - poszerzenie wiedzy uczniów o bioróżnorodności.

### Gmina Myślibórz

- Dofinansowano konkurs ekologiczny organizowany przez Szkołę Podstawową Nr 3 w Myśliborzu pn. XII Gminny Turniej Ekologiczny „Z przyrodą za pan brat”.
- Dofinansowano konkursy ekologiczne, organizowane przez Szkołę Podstawową Nr 3 w Myśliborzu w ramach tygodnia ekologicznego pod hasłem „Ziemia błękitna planeta”.
- Dofinansowano wyjazd członków Szkolnego Koła Ligi Ochrony Przyrody w ZS w MOW w Renicach do Szczecina (warsztaty ekologiczne).
- Dofinansowano wyjazd członków Szkolnego Koła Ligi Ochrony Przyrody w Szkole

Podstawowej w Nawrocku do Wolińskiego Parku Narodowego.

- Dofinansowano wyjazd członków Szkolnego Koła Ligi Ochrony Przyrody w Szkole Podstawowej w Nawrocku do Szczecina (warsztaty ekologiczne).
- Dofinansowano konkurs ekologiczny, organizowany przez Koło Nr 1 Polskiego Związku Wędkarskiego w Myśliborzu pn. „Z ekologią na Ty”.
- Zakupiono rośliny ozdobne celem wysadzenia ich na terenie Szkoły Podstawowej w Golenicach w ramach realizacji projektu ekologicznego.

### Powiat Myśliborski

- *Zadanie realizowane przez następujące jednostki: Zespół Szkół i Placówek w Smolnicy, Zespół Szkół im. Noblistów Polskich w Myśliborzu, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Barlinku, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 w Myśliborzu, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Dębnie, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Renicach, Dom Wczasów Dziecięcych w Myśliborzu.*

Poniżej podano przykłady realizowanych działań:

- Dom Wczasów Dziecięcych w Myśliborzu
  - Placówka działa w oparciu o program edukacyjny „Zielona Szkoła”, którego celem jest m. in. rozwijanie u wychowanków chęci poznawania świata, kształtowania u nich postaw szacunku wobec przyrody oraz motywowanie do działań na rzecz ochrony środowiska. Wychowankowie przebywający w DWD podejmują działania na rzecz ochrony przyrody w najbliższym otoczeniu, np. segregując odpady (nakrętki), dokarmiając ptactwo wodne, oszczędzają energię i wodę. Ponadto organizowane podczas zajęć wycieczki do Wolińskiego Parku Narodowego, Parku Dinozaurów w Nowinach Wielkich, ogrodu dendrologicznego w Przelewicach, wycieczki rowerowe, wspierają dostrzeganie przez dzieci środowiska przyrodniczego.
- Zespół Szkół i Placówek w Smolnicy
  - Sadzenie lasu w ramach współpracy z Zakładem Usług Leśnych (wychowankowie MOS) III-V 2017.
  - Akcja „Dokarmiamy ptaki zimą” (uczniowie ZSiP), wykonanie karmników, „Pomóżmy zwierzętom przetrwać zimą” - pogadanki w świetlicy szkolnej.
  - Akcja „Dbamy o kasztanowce” (grabienie liści, zbieranie kasztanów-przekazane do nadleśnictwa).
  - Międzyszkolny konkurs o tematyce łowieckiej „Zwierzęta bliżej nas”.
  - Sprzątanie terenu w parku przypałacowym (wyznaczony teren dla grupy wychowawczej MOS).
  - Porządkowanie okolic cmentarza w Smolnicy.
- Pozostałe placówki:
  - Organizowanie dni Ziemi oraz dni Ochrony Środowiska.
  - Organizowanie i uczestnictwo w konkursach i olimpiadach wiedzy ekologicznej.
  - Organizowanie spotkań i pogadanek dla młodzieży.
  - Uczestnictwo w gminnym konkursie ekologicznym „Przyroda gminy Dębno”.
  - Prowadzono cykle lekcji w zakresie przyrody:
    - Biotechnologia w ochronie środowiska;
    - Ochrona przyrody i środowiska;
    - Sposoby ochrony przyrody w Polsce i na świecie;
    - Bioróżnorodność i jej ochrona w Polsce i na świecie.



### 2.10.3. Cel operacyjny III. Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem

- **Działanie ekologiczne: Utworzenie i utrzymanie systemu do zarządzania informacjami o stanie środowiska**

#### WIOŚ w Szczecinie

- Prowadzenie systemu GEOPOMERANIA ([www.geopomerania.pl](http://www.geopomerania.pl)), który ma na celu udostępnienie informacji o stanie środowiska województwa zachodniopomorskiego szerokiemu gronu odbiorców;
- WIOŚ w Szczecinie udostępnia usługę WMS, dzięki której możliwe jest wyświetlanie sieci punktów pomiarowych monitoringu oraz oceny stanu środowiska województwa zachodniopomorskiego w serwisach mapowych oraz w aplikacjach GIS typu desktop.

- **Działanie ekologiczne: Utworzenie platformy internetowej do prezentowania danych o stanie środowiska**

#### WIOŚ w Szczecinie

- Bieżące informacje o stanie środowiska przyrodniczego zamieszczane są na stronie [www.wios.szczecin.pl](http://www.wios.szczecin.pl), w zakładce publikacje.
- Bieżące informacje o jakości powietrza atmosferycznego zamieszczane są na stronie internetowej [www.powietrze.wios.szczecin.pl](http://www.powietrze.wios.szczecin.pl).

## 3. OPIS REALIZOWANYCH ZADAŃ W RAMACH POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2024

### 3.1. OBSZAR INTERWENCJI: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA

#### 3.1.1. Cel: Poprawa jakości powietrza w strefie zachodnio-pomorskiej poprzez stałą redukcję emisji pyłów, gazów do wymaganych standardów

##### 3.1.1.1. Kierunek interwencji: zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji powierzchniowej poprzez realizację założeń programu ochrony powietrza, ze szczególnym zwróceniem uwagi na przekroczenia standardów dobowych dla pyłu PM 10

- **Zadanie: termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i zbiorowego zamieszkania**
- Zadanie opisano przy działaniu ekologicznym: Ograniczanie niskiej emisji z sektora komunalnego, poprzez działania termomodernizacyjne budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych
- **Zadanie: kontrola obowiązków mieszkańców w zakresie użytkowania indywidualnych źródeł ciepła**

#### Gminy powiatu

- W celu poinformowania mieszkańców o zakazie spalania odpadów w piecach i szkodliwości tego procederu, na stronach internetowych poszczególnych gmin oraz na tablicach ogłoszeń w sołectwach zamieszczano informację w tej sprawie. Spalanie odpadów w piecach jest zabronione i karalne na podstawie przepisów ustawy o odpadach. Stwierdzone przypadki spalania odpadów kierowane były na Policję, która prowadziła stosowne postępowanie.
- **Zadanie: wymiana indywidualnych źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych i użyteczności publicznej oraz montaż instalacji OZE**

#### Gmina Barlinek

- W latach 2016-2017 została wydana jedna decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dotycząca instalacji OZE:
  - Decyzja RGN.VIII.6220.12.2017 – dotyczy przedsięwzięcia „Budowa farmy fotowoltaicznej w miejscowości Płonno na działkach nr 242/5 i 237/2 obręb Płonno, gmina Barlinek”.

#### Gmina Boleszkowice

- W 2017 r. dokonano dostawy i montażu 1 szt. lampy solarnej w m. Boleszkowice.

#### Gmina Myślibórz

- W 2017 r. (II półrocze) Gmina Myślibórz udzielała dofinansowania do wymiany źródeł ciepła w lokalach i budynkach mieszkalnych, należących do osób fizycznych, położonych na terenie gminy. Udzielono dotacji dla 9 osób na łączną kwotę 45.000,00 zł.
- **Zadanie: rozbudowa systemu gazowniczego i ciepłowniczego w miejscach gdzie jest to ekonomicznie uzasadnione**

#### PSG Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Szczecinie

- Na terenie Powiatu Myśliborskiego PSG sp. z o.o. posiada dystrybucyjną sieć gazową wysokiego, średniego i niskiego ciśnienia wykonaną z rur stalowych oraz z rur z polietylenu (PE). W/w sieć gazowa ułożona jest na terenach trzech gmin, tj.:

gm. Barlinek, gm. Dębno i gm. Boleszkowice. Dystrybucyjną siecią gazową PSG rozprowadzany jest gaz ziemny grupy E wg PN-C- 04750:2011. Dane dotyczące rozwoju sieci gazowej na terenie powiatu należącej do PSG Sp. z o.o.:

- Przyrost długości gazociągów:
    - w 2016 r – 1 784 m;
    - w 2017 r. – 4 376 m.
  - Przyrost długości przyłączy gazowych:
    - w 2016 r – 241 m;
    - w 2017 r. – 291 m.
  - Przyrost liczby przyłączy gazowych:
    - w 2016 r – 30 szt.;
    - w 2017 r. – 30 szt.
  - Liczba przyłączonych nowych odbiorców:
    - w 2016 r – 406 szt.;
    - w 2017 r. – 491 szt.
- 
- Dane dotyczące rozbudowy systemu ciepłowniczego opisano przy działaniu ekologicznym: Podłączenie budynków do sieci ciepłowniczej
- 
- **Zadanie: rozpowszechnianie informacji edukacyjnych wśród mieszkańców w zakresie ochrony powietrza**

#### Gmina Boleszkowice

- W 2017 r. przyjęto do realizacji Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Boleszkowice, który został poddany konsultacjom społecznym.

#### Gmina Dębno

- Zadanie realizowane w latach 2016-2017 głównie przez poszczególne placówki oświatowe:
  - Czyste powietrze wokół nas – program - zwrócenie uwagi na problemy związane z zanieczyszczeniem powietrza;
  - „Wśród pól” - szkółka leśna w Barnówku - realizacja kampanii miliarda drzew dla planety - zmniejszenie przyczyn i skutków klimatycznych;
  - Dzień Czystego Powietrza - happening „To nie krasnoludki palą śmieci” - kształtowanie poczucia współodpowiedzialności za stan środowiska naturalnego.

#### Gmina Myślibórz

- Zorganizowano konkurs plastyczny pn. „Dbam o czyste powietrze”, skierowany do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu gminy Myślibórz - Celem konkursu było podniesienie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży szkolnej w zakresie ochrony powietrza, oraz rodziców, którzy wspierali dzieci w ich twórczej pracy.
- Zlecono przygotowanie i druk kalendarzy na 2017 r. w formacie A2 – 200 szt., w których zamieszczono 12 zwycięskich prac, wyłonionych w ww. konkursie plastycznym. Kalendarze przekazano wszystkim uczestnikom konkursu (83 osoby), a także rozdysponowano je pomiędzy placówki oświatowe, świetlice wiejskie

i mieszkańców miasta i gminy Myślibórz - Celem przygotowania kalendarzy było zwrócenie uwagi mieszkańców gminy na problem dotyczący zanieczyszczania powietrza.

- Zorganizowano konkurs plastyczny pn. „Nie dla niskiej emisji”. Konkurs skierowany był do uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Myślibórz. Zadaniem jego uczestników było wykonanie najlepszego plakatu o tematyce ekologicznej, którego motywem przewodnim było zjawisko „niskiej emisji”.

#### SEC Barlinek Sp. z o.o.

- Przedsiębiorstwo uczestniczy w programie ciepło systemowe. Ciepło systemowe oferowane przez SEC Barlinek zostało wytypowane do certyfikacji w ramach „Programu Promocji Ciepła Systemowego”. Proces certyfikacji został przeprowadzony w okresie wrzesień - listopad 2017 r. przez Instytut Certyfikacji Emisji Budynków. Jest to pierwszy w świecie system oceniający budynki ze względu na ich emisję zanieczyszczeń do powietrza. Końcowym wynikiem oceny są certyfikaty jakości budynku „PreQurs” oraz znaki jakości serii „NO SMOG”. Znaki jakości wykorzystuje się również do oceny ciepła systemowego, które dostarczone do budynku czynią go wolnym od niskiej emisji i bezpośredniej emisji zanieczyszczeń do powietrza.

#### **3.1.1.2. Kierunek interwencji: zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji liniowej**

- **Zadanie: bieżąca modernizacja układu komunikacyjnego**

- Zadanie opisano przy działaniu ekologicznym: Redukcja zanieczyszczeń pochodzących z transportu poprzez budowę oraz modernizację dróg i ciągów komunikacyjnych

#### **3.1.1.3. Kierunek interwencji: zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w zakresie emisji punktowej**

- **Zadanie: kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymania zapisów decyzji administracyjnych**

#### WIOŚ w Szczecinie

- W latach 2016-2017 WIOŚ przeprowadził 3 kontrole SEC Barlinek Sp. z o.o. oraz 2 kontrole SEC Myślibórz Sp. z o.o. Dwie z przeprowadzonych kontroli wykazały naruszenie. W wyniku kontroli wystawiono 1 mandat oraz 2 zarządzenia pokontrolne.

#### Barlinek Inwestycje Sp. z o.o.

- zakup i montaż nowej instalacji (filtr workowy typu DFN o skuteczności 99%) odpylania dla trzech kotłów wodnych (2 x BWE i 1 VIMA) opalanych biomasą;
- obecnie (kwiecień 2018 r.) Spółka kończy realizację dużej inwestycji polegającej

na zastąpieniu starej kotłowni (3 x kocioł WR5), nowoczesną elektrociepłownią opalaną biomasą i wyposażoną w elektrofiltr o dużej skuteczności odpylania na planowanym poziomie < 30 mg/m<sup>3</sup>.

- **Zadanie: monitorowanie zgłaszanych instalacji technologicznych, z których emisja nie wymaga pozwolenia**

#### Starosta Myśliborski

- Zadanie realizowane na bieżąco na podstawie przekazywanych badań automonitoringowych.

### **3.2. OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIA HAŁASEM**

#### **3.2.1. Cel: Zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska**

##### **3.2.1.1. Kierunek interwencji: zmniejszenie emisji hałasu komunikacyjnego**

- **Zadanie: budowa obwodnic w miejscach gdzie jest to ekonomicznie i przestrzennie możliwe**

#### ZZDW w Koszalinie i Gmina Barlinek

- Budowa obejścia m. Barlinek w ciągu drogi nr 151: obejmuje budowę obejścia drogowego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 151 od ul. 31 Stycznia do ul. Pełczyckiej, w tym skrzyżowania z ul. 31 Stycznia i ul. Pełczycką oraz rond z ul. Dworcową oraz ul. Św. Bonifacego, mają być dodatkowo wykonane elementy poprawiające bezpieczeństwo i oddziaływanie na otoczenie, w tym: ustawienie ekranów przeciwhałasowych, nasadzenia zieleni ochronnej. Gmina Barlinek, w ramach zawartego porozumienia z Województwem Zachodniopomorskim, przekaże zgodnie z umową dotację celową w wysokości ok. - 25 % wartości robót budowlanych oraz pokryje koszty odszkodowań za przejmowane na potrzeby realizacji obejścia grunty.

- **Zadanie: podejmowanie działań organizacyjnych związanych z utrzymaniem ruchu**

#### Gmina Barlinek

- Uchwałą Nr XXV/296/2016 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 25 sierpnia 2016 r. przyjęto „Plan Zrównoważonej mobilności miejskiej 2016-2026”. Jednymi z głównych priorytetów Planu jest:
  - Ograniczanie prędkości pojazdów poprzez wprowadzenia stref ograniczenia prędkości do 40 i 30 km/h.

- Dążenie do wyłączenia ruchu ciężkiego z centrum miasta.
- Uspokajanie ruchu.

#### Gmina Dębno

- Uchwałą Nr XXXI/217/2016 Rady Miejskiej Dębna z dnia 30 listopada 2016 r. przyjęto „Plan zrównoważonej mobilności miejskiej dla Gminy Dębno”, który zakłada m.in.:
  - Stosowanie elementów systemów zarządzania ruchem pojazdów w obrębie miasta.
  - Przeniesienie ruchu tranzytowego możliwie daleko od głównych zabudowań miasta, odciążając ulice i skrzyżowania.
  - Redukcje prędkości pojazdów w strefach o dużym natężeniu ruchu pieszego zwiększając bezpieczeństwo i wygodę pieszych.
  - Ograniczenie ruchu samochodowego w obszarach miasta o walorach turystycznych na rzecz ruchu pieszego (i rowerowego).

- **Zadanie: zwiększenie długości ścieżek rowerowych**

#### Gmina Barlinek

- Budowa zatoki autobusowej przy ul. Kombatantów.  
Zakres zadania dotyczył budowy zatoki autobusowej u zbiegu ulic 11 Listopada i Kombatantów poprzez budowę nowego wjazdu z ul. Kombatantów, przystanku z wiatą przystankową i chodnikami. Zadanie zostało zrealizowane i oddane do użytkowania w październiku 2017 r. Zadanie to jest częścią projektu „Budowa drogi dla rowerów z Barlinka do Pełczyc wraz z centrum przesiadkowym w Barlinku”. Wydatkowano 140 000 zł.
- Budowa drogi dla rowerów z Barlinka do Pełczyc wraz z centrum przesiadkowym w Barlinku.  
Zakres zadania dotyczy budowy ścieżki rowerowej na odcinku od ul. Dworcowej do granicy gminy Barlinek z gminą Pełczyce po terenie dawnego torowiska. Przy ul. Dworcowej planowana jest przebudowa części terenu istniejącego dworca na punkt przesiadkowy z parkingiem. W 2017 r. przygotowano odpowiednie dokumentacje na poszczególne odcinki ścieżki tj.: odcinek po dawnym torowisku, w zakresie pasa drogowego drogi wojewódzkiej nr 151 i drogi powiatowej. W drugiej połowie 2017 roku podpisana została umowa o dofinansowanie (ok. 80%) tej inwestycji z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego w ramach Kontraktu Samorządowego - Lider Pojezierzy. Planowany termin rozpoczęcia realizacji w 2018 r. zakończenie w 2019 r. Wydatkowano 102.000 zł

#### Gmina Myślibórz

- Budowa ścieżki rowerowej w Myśliborzu (opracowanie dokumentacji projektowej).

- **Zadanie: podjęcie akcji edukacyjnej dla mieszkańców w zakresie szkodliwości hałasu i promocji innych form komunikacji**

Gmina Barlinek

- Zadanie zrealizowane poprzez uchwalenie i wdrażanie Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej oraz Programu Budowy Ścieżek Rowerowych.

Gmina Dębno

- Zadanie zrealizowane poprzez uchwalenie i wdrażanie Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej.

Gmina Myślibórz

- Zadanie zrealizowane poprzez uchwalenie i wdrażanie Programu Budowy Ścieżek Rowerowych.

**3.2.1.2. Kierunek interwencji: zmniejszenie emisji hałasu przemysłowego:**

- **Zadanie: kontrola w zakresie dopuszczalnych norm emisji hałasu przemysłowego**

Starosta Myśliborski

- W latach 2016-2017 Starosta Myśliborski nie wydał decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu.

WIOŚ w Szczecinie

- Zadanie realizowane przez WIOŚ w Szczecinie poprzez kontrole podmiotów korzystających ze środowiska (w latach 2016-2017 WIOŚ przeprowadził 126 kontroli na terenie powiatu).

**3.3. OBSZAR INTERWENCJI: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE**

**3.3.1. Cel: Ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi**

**3.3.1.1. Kierunek interwencji: ograniczanie zagrożenia polami elektromagnetycznymi**

- **Zadanie: monitoring emisji pól elektromagnetycznych**

WIOŚ w Szczecinie

- W latach 2016-2017 WIOŚ na terenie powiatu myśliborskiego przeprowadził 9 kontroli stacji bazowych łączności bezprzewodowej. Żadna z kontroli nie wykazała naruszeń.

- Pomiary monitoringowe pól elektromagnetycznych (PEM) prowadzone są w cyklu trzyletnim, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

W roku 2016 powtórzony został pomiar natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w środowisku, w przedziale częstotliwości od 3 MHz do 3000 MHz w Barlinku przy Rynku. Zmierzona wartość wyniosła 0,82 V/m, tym samym była znacznie poniżej wartości dopuszczalnej (7 V/m), określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów.

Na podstawie art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzi, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, z wyszczególnieniem terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności. Rejestr ten dostępny jest na stronie internetowej [www.wios.szczecin.pl](http://www.wios.szczecin.pl).

- **Zadanie: kontrola zgłaszanych instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne**

#### Starosta Myśliborski

- W latach 2016-2017 dokonano zgłoszeń 10 instalacji wytwarzających PEM (4 w 2016 r. oraz 6 w 2017 r.).
- W 2017 r. złożono 16 analiz pomiarów pól elektromagnetycznych. Nie odnotowano przekroczeń.

#### WIOŚ w Szczecinie

- W latach 2016-2017 WIOŚ na terenie powiatu myśliborskiego przeprowadził 9 kontroli stacji bazowych łączności bezprzewodowej. Żadna z kontroli nie wykazała naruszeń.

### **3.4. OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE WODAMI**

#### **3.4.1. Cel: Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego**

##### **3.4.1.1. Kierunek interwencji: ograniczenie zasięgu oraz skutków powodzi**

- **Zadanie: modernizacja (odbudowa) urządzeń melioracji wodnych szczegółowych i podstawowych**



- Zadanie opisano przy działaniu ekologicznym: Budowa zbiorników retencyjnych, w tym realizacja Programu małej retencji dla wód dla województwa zachodniopomorskiego do roku 2015, budowa i modernizacja urządzeń melioracyjnych, zbiorników retencyjnych

### **3.4.1.2. Kierunek interwencji: zabezpieczenie przestrzenne obszarów pod kątem ochrony przeciwpowodziowej**

- **Zadanie: poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym zgodnie z Planem Zarządzania Ryzykiem Powodziowym**

#### ZZMiUW w Szczecinie

- Zadanie realizowane poprzez utrzymanie cieków naturalnych oraz urządzeń melioracji wodnych podstawowych na terenie województwa zachodniopomorskiego – wykonanie usług zwanych dalej pracami utrzymaniowymi, związanych z utrzymaniem w należytym stanie technicznym koryt cieków naturalnych i kanałów oraz zlokalizowanych na nich budowli regulacyjnych i urządzeń wodnych stanowiących urządzenia melioracji wodnych podstawowych w celu zapewnienia:
  - ochrony przed powodzią,
  - spływu lodu oraz przeciwdziałania powstawaniu niekorzystnych zjawisk lodowych,
  - warunków korzystania z wód w tym utrzymywania zwierciadła wody na poziomie umożliwiającym funkcjonowanie urządzeń wodnych,
  - działania urządzeń wodnych, w szczególności ich odpowiedniego stanu technicznego i funkcjonalnego.

### **3.4.2. Cel: Ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych w celu osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych zgodnie z założeniami RDW**

#### **3.4.2.1. Kierunek interwencji: zmniejszenie dopływu zanieczyszczeń do wód użytkowanych na cele komunalne i rekreacyjne**

- **Zadanie: realizacja współpracy w zakresie ochrony zasobów wodnych poprzez rozwój infrastruktury rekreacyjnej, także na kąpieliskach**

#### Gmina Barlinek

Szlak przygody nad Jeziorem Barlineckim: w ramach zadania planuje się realizację trasy turystycznej pieszo-rowerowej wokół Jeziora Barlineckiego oraz zagospodarowanie wzdłuż jej biegu na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

W pierwszym etapie przygotowana została dokumentacja na realizację:

- ciągu pieszo-rowerowego na odcinku od plaży miejskiej do ul. Polana Lecha wraz z pomostami i zagospodarowaniem nadbrzeża na wysokości ośrodka PUM oraz na tzw. „dzikiej plaży” przy ul. Polana Lecha,

- ciągu pieszo-rowerowego na terenie gminnym położonym wzdłuż Jeziora Barlineckiego od strony Moczkowa na odcinku o długości ok. 1 100 m, od terenów leśnych w południowej części Jeziora na wysokości ul. Wichrowej w stronę miasta poprzez działki nr 730/1, 730/2 i 730/3. Na terenie ścieżki planowane jest zagospodarowanie tzw. „spalonki” na cele rekreacyjne wraz z pomostem umożliwiającym cumowanie łodzi.

W tym zakresie inwestycja uzyskała dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego - działanie 4.9 Rozwój zasobów endogenicznych w wysokości ok. 45 % kosztów.

Wydatkowano 86 000 zł

- **Zadanie: edukacja rolników w zakresie stosowania nawozów sztucznych**

ZODR w Barzkowicach

- W latach 2016-2017 ZODR w Barzkowicach przeprowadził dla mieszkańców i rolników z obszaru powiatu myśliborskiego 141 szkoleń dotyczących m.in.:
  - stosowania środków ochrony roślin;
  - pielęgnacji i użytkowania trwałych użytków zielonych;
  - modernizacji gospodarstw rolnych;
  - założeń programu rolnośrodowiskowo – klimatycznego;
  - rolnictwa ekologicznego;
  - rolnictwa zrównoważonego;
  - wapnowania oraz zastosowania poplonów w celu poprawy jakości gleby;
  - ochrony bioróżnorodności;
  - produkcji metodami ekologicznymi;
  - gospodarki wodno-ściekowej oraz postępowania z odpadami.

- **Zadanie: kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymania zapisów decyzji administracyjnych (pozwolenia na pobór wód i zrzut ścieków)**

Starosta Myśliborski

- W latach 2016 – 2017 Starosta wydał 8 pozwoleń na pobór wód (6 w 2016 r. i 2 w 2017 r.) oraz 22 pozwolenia na wprowadzanie ścieków (po 11 w 2016 i 2017 r.).
- W ramach przeglądów wydanych pozwoleń prowadzono analizę analiz i badań automonitoringowych wykonywanych przez zakłady.

WIOŚ w Szczecinie

- W latach 2016-2017 WIOŚ przeprowadził na terenie powiatu 7 kontrole oczyszczalni ścieków. Tylko 1 kontrola nie wykazała naruszenia. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 1 decyzję pokontrolną, 2 wystąpienia pokontrolne, oraz 4 zarządzenia pokontrolne, wystawiono 2 mandaty oraz udzielono 5 pouczeń.

- **Zadanie: zmniejszenie zużycia wody na cele komunalne i przemysłowe**

#### Gminy powiatu, zakłady wodociągowe

- Zadanie realizowane poprzez bieżące utrzymanie oraz modernizację infrastruktury wodociągowej.

#### **3.4.2.2. Kierunek interwencji: racjonalne zużycie zasobów wód:**

- **Zadanie: rozbudowa sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody**
  - Opisano przy działaniu ekologicznym: Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej, budowa nowych i modernizacja istniejących ujęć i stacji uzdatniania wody.
- **Zadanie: ochrona czynnych ujęć wód podziemnych poprzez ustanawianie stref ochronnych oraz ustanowienie obszaru ochronnego dla GZWP 134**

#### RZGW w Szczecinie

- Dla wszystkich głównych zbiorników wód podziemnych znajdujących się w obszarze działania RZGW w Szczecinie zostały sporządzone i zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej, dokumentacje hydrogeologiczne określające warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych. W dokumentacjach tych wskazano granice proponowanych do ustanowienia obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych. Wyznaczone w dokumentacjach obszary będą podstawą do ustanowienia przez dyrektorów RZGW, w drodze aktów prawa miejscowego, obszarów ochronnych zbiorników (zgodnie z art.60 ustawy Prawo wodne obowiązującej od 31.12.2017 r.). Dotychczas nie ustanowiono jeszcze żadnego obszaru ochronnego. Obszary ochronne mają zostać uchwalone do końca 2021 r.

### **3.5. OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA**

#### **3.5.1. Cel: Rozbudowa systemu wodociągowo-kanalizacyjnego**

##### **3.5.1.1. Kierunek interwencji: zmniejszenie dopływu zanieczyszczeń komunalnych do wód**

- **Zadanie: rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków**
  - Zadanie opisano przy działaniach ekologicznych: Budowa i modernizacja systemów zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych na obszarach

wiejskich oraz Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych wód poprzez modernizację istniejących i budowę nowych oczyszczalni ścieków.

- **Zadanie: rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej i urządzeń oczyszczających**
  - Zadanie opisano przy działaniu ekologicznym: Budowa kanalizacji deszczowej, modernizacja kanalizacji w celu wydzielenia kanalizacji deszczowej, budowa osadników i separatorów wód opadowych i roztopowych na wylotach sieci deszczowej i odbiorników
- **Zadanie: likwidacja zbiorników bezodpływowych i kontrola mieszkańców**
  - Zadanie opisano przy działaniu ekologicznym: Prowadzenie ewidencji wszystkich zbiorników bezodpływowych wraz z ich opisem technicznym oraz przeprowadzanie kontroli częstotliwości ich opróżniania.

### 3.5.1.2. Kierunek interwencji: wymiana infrastruktury wodociągowej

- **Zadanie: likwidacja sieci wodociągowej z materiałów cementowo-azbestowych**

#### Gminy powiatu, zakłady wodociągowe

- Zadanie realizowane na bieżąco przy modernizacji i wymianie sieci wodociągowej.
- Zadanie opisano przy działaniu ekologicznym: Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej, budowa nowych i modernizacja istniejących ujęć i stacji uzdatniania wody.

### 3.5.1.3. Kierunek interwencji: poprawa stanu jakości ujmowanej wody do zaopatrzenia ludności

- **Zadanie: kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymania zapisów decyzji administracyjnych**

#### WIOŚ w Szczecinie

- Zadanie realizowane przez WIOŚ w Szczecinie poprzez kontrole podmiotów korzystających ze środowiska (w latach 2016-2017 WIOŚ przeprowadził 126 kontroli na terenie powiatu).

- **Zadanie: propagowanie działań ekologicznych związanych z oszczędzaniem zasobów wodnych i prawidłową gospodarką ściekową wśród mieszkańców**

#### Powiat Myśliborski

- Zadanie realizowane przez następujące jednostki: Zespół Szkół i Placówek w Smolnicy, Zespół Szkół im. Noblistów Polskich w Myśliborzu, Zespół Szkół

*Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Barlinku, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 w Myśliborzu, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Dębnie, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Renicach:*

- Pogadanki nt. „Woda to życie” ukierunkowane na oszczędzaniu wody w placówkach i w domu rodzinnym.
- Nauczyciele przedmiotów: biologii, przyrody, chemii i geografii na lekcjach poruszają tematykę związaną z zanieczyszczeniem wody, gleb, powietrza; skutki zanieczyszczeń (efekt cieplarniany, dziura ozonowa, smog; oszczędzanie wody i prądu.

#### Gmina Dębno

- Zadanie realizowane w latach 2016-2017 głównie przez placówki oświatowe:
  - propagowanie świadomości ekologicznej poprzez pogadanki na temat oszczędzania wody i energii - uświadomienie dzieciom korzyści płynących z oszczędności wody i energii i jaki to ma wpływ na środowisko;
  - Międzynarodowy Dzień Wody - Dzień Bałtyku – happening - uświadamianie problemu niedoboru wody i sposobów jej oszczędzania.

#### PWiK Sp. z o.o. Dębno

- PWiK Sp. z o.o. w Dębnie w roku 2017 prowadziło działania edukacyjne z zakresu oszczędności wody oraz oczyszczania ścieków. W ramach działań pracownicy wodociągów udali się do miejskiego przedszkola gdzie przeprowadzili pogadankę, konkursy i quizy. Korzystając z przypadającego na 22 marca Światowego Dnia Wody została zorganizowana również wycieczka na stację uzdatniania wody w Dębnie, gdzie najmłodszy mogli zobaczyć procesy technologiczne uzdatniania wody. Podsumowaniem działań edukacyjnych roku 2017 były Dni Dębna gdzie Przedsiębiorstwo zorganizowało stoisko mające na celu promowanie picia wody z kranu. Towarzyszyło temu hasło „Woda smaczna woda zdrowa prosto z kranu siły doda”.

### **3.6. OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY GEOLOGICZNE**

#### **3.6.1. Cel: Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi**

##### **3.6.1.1. Kierunek interwencji: ograniczanie presji na wykorzystanie zasobów powierzchni ziemi**

- **Zadanie: kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymywania zapisów decyzji administracyjnych (koncesji), w tym rekultywacji gruntów**

#### Starosta Myśliborski

- W latach 2016-2017 Starosta wydał 9 decyzji uznających zakończenie rekultywacji (1 w 2016 r. oraz 8 w 2017 r.).
- Starosta Myśliborski w latach 2016-2017 nie wydawał koncesji na wydobywanie

kopalin ze złóż. Na terenie powiatu myśliborskiego obecnie nie ma złóż objętych właściwością Starosty, tym samym nie prowadzono kontroli w zakresie wydanych koncesji.

#### Geolog Wojewódzki

- Marszałek Województwa w latach 2016-2017 wydał dwie decyzje zmieniające koncesje na wydobywanie kopalin ze złóż oraz jedną koncesję na wydobywanie kopalin dla złoża kruszyw naturalnych „Chłopowo”, gm. Myślibórz (użytkownik złoża Szczecińskie Kopalnie Surowców Mineralnych S.A., koncesja ważna do dn. 31.12.2065 r.). Na terenie powiatu myśliborskiego obecnie znajduje się 5 złóż objętych właściwością Marszałka.
- Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego w latach 2016-2017 prowadził na bieżąco nadzór nad realizacją wydanych koncesji na eksploatację kopalin,

#### OUG w Poznaniu

- OUG w Poznaniu w latach 2016-2017 prowadził na bieżąco nadzór nad realizacją wydanych koncesji na eksploatację kopalin.

#### WIOŚ w Szczecinie

- W latach 2016-2017 WIOŚ przeprowadził 6 kontroli Kopalni Ropy Naftowej i Gazu Ziemi Dębno oraz 1 kontrolę zakładu „Minerały” Sp. z o.o. – Zakład Kaleńsko. Dwie z przeprowadzonych kontroli wykazały naruszenie. Wydano 2 decyzje pokontrolne oraz udzielono 1 pouczenia.

- **Zadanie: zmniejszenie wydobycia surowców mineralnych poprzez zmiany technologiczne w zakładach górniczych**
- Zadanie opisano przy działaniu ekologicznym: Wykorzystanie nowoczesnych technik poszukiwawczych i wydobywczych.

### **3.7. OBSZAR INTERWENCJI: GLEBY**

#### **3.7.1. Cel: Ochrona i rekultywacja gleb**

##### **3.7.1.1. Kierunek interwencji: ochrona zasobów gleb przed degradacją fizykochemiczną**

- **Zadanie: rekultywacja obszarów zdegradowanych przez składowanie odpadów**

#### Gmina Boleszkowice:

- Rozpoczęto rekultywację składowiska odpadów komunalnych w m. Boleszkowice.

- **Zadanie: rekultywacja obszarów zdegradowanych przez działalność przemysłową**

Starosta Myśliborski

- W latach 2016-2017 Starosta wydał 9 decyzji uznających zakończenie rekultywacji (1 w 2016 r. oraz 8 w 2017 r.).

- **Zadanie: wykonanie prac terenowych i dokumentacji w zakresie zagrożenia ruchami masowymi dla gmin: Boleszkowice, Nowogródek Pomorski i Myślibórz**

Starosta Myśliborski

- Powiat Myśliborski w celu zapewnienia warunków dla skutecznego zarządzania ryzykiem osuwiskowym tj. związanym z geozagrożeniami, zlecił wykonanie „Rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy na obszarze gminy Dębno i gminy Barlinek w powiecie myśliborskim”. Rejestr sporządzono w listopadzie 2016 r.
- Rejestr dla pozostałych gmin powiatu zostanie sporządzony w latach kolejnych.

**3.8. OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW**

**3.8.1. Cel: Skuteczny rozwój systemu gospodarki odpadami komunalnymi i innymi niż komunalne (w tym niebezpiecznymi) poprzez racjonalne gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami**

**3.8.1.1. Kierunek interwencji: dostosowywanie systemów gospodarowania odpadami komunalnymi mające na celu poprawę świadomości ekologicznej wśród mieszkańców**

- **Zadanie: kontynuacja działań inwestycyjnych i edukacyjnych w zakresie potrzeb segregacji odpadów komunalnych**

Gmina Boleszkowice

- W 2017 r. Gmina Boleszkowice w ramach projektu pn. „Jestem EKO - dbam o swój świat”, przeprowadziła festyn promujący zdrowy styl życia. Akcja była szeroko rozpowszechniona. W ramach eventu rozpropagowano: druk 2 banery promocyjne, 20 szt. Plakatów, 100 szt. długopisów ekologicznych, 150 szt. smyczy z logo, materiały plastyczne oraz nagrody w konkursach. Celem projektu było, poprzez serie warsztatów i konkursów, podniesienie świadomości pro-ekologicznej. Pokazano sposoby poprawy jakości życia poprzez działania ekologiczne takie jak: zmniejszenie ilości odpadów komunalnych, piętnowanie negatywnych wzorców oraz wprowadzanie pozytywnych działań - zwiększenie recyklingu, dbałość o czyste pobocza, tereny

zielone, otoczone większą troską terenów zielonych wraz z ich unikalną florą i fauną. Według szacunków gminy w festynie uczestniczyło ok 500 osób.

- W ramach funkcjonowania Zespołu Szkół w Boleszkowicach organizowane są coroczne akcje sprzątania świata. Dodatkowo tematyka dotycząca zagadnień proekologicznych (głównie segregacja odpadów) poruszana jest przy okazji zebrań wiejskich w sołectwach, a tematyka dotycząca gospodarki odpadami omawiana jest podczas sesji Rady Gminy.
- Związek Gmin Dolnej Odry w 2017 r. prowadził akcję edukacyjną dotyczącą promowania ekologicznego stylu życia i prawidłowej segregacji odpadów, skierowanej do uczniów szkół podstawowych i gimnazjów na terenie ZGDO, w tym dla Zespołu Szkół w Boleszkowicach. Akcja zwiększyła świadomość ekologiczną dzieci i młodzieży, a pośrednio również dorosłych, ponieważ to właśnie postawa dzieci i młodzieży może wykreować u dorosłych odpowiednie zachowania zgodne z propagowaną ideą selektywnej zbiórki odpadów. Akcja miała na celu popularyzację postaw proekologicznych związanych z selektywną zbiórką odpadów komunalnych, a co za tym idzie - zachęcenie mieszkańców do segregacji odpadów.

#### Gmina Dębno

- Zadanie realizowane w latach 2016-2017 głównie przez poszczególne placówki oświatowe:
  - akcje sprzątania świata - propagowanie postawy proekologicznej - sprzątanie terenu wokół szkół i okolicznych terenów;
  - zbiórka surowców wtórnych - kształtowanie wśród uczniów obowiązku segregacji surowców wtórnych;
  - zbiórka makulatury - uświadamianie potrzeby segregowania i recyklingu odpadów;
  - zbiórka baterii - kształtowanie wśród dzieci i młodzieży prawidłowych postaw i nawyków poprzez działania praktyczne oraz uświadamianie im zagrożeń wynikających z nieprawidłowego postępowania z odpadami niebezpiecznymi;
  - konkurs EKO zabawka z odpadów;
  - lekcje ekologiczne na temat segregacji odpadów i recyklingu - zachowania i postawy sprzyjające środowisku;
  - zbiórka nakrętek - wyrabianie nawyku selektywnej zbiórki;
  - rady na odpady – warsztaty - nauka prawidłowej segregacji odpadów;
  - użyteczne odpady drugie życie konkurs - wykorzystanie odpadów do wykonania przedmiotów użytecznych;
  - wycieczki dzieci do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Dębnie - wdrażanie do selektywnego zbierania odpadów;
  - warsztaty ekologiczne RECAL - propagowanie selektywnej zbiórki odpadów;
  - Piknik Ekologiczny w Gliźnie - propagowanie selektywnej zbiórki odpadów.

#### Gmina Myślibórz

- Bieżące informowanie mieszkańców Miasta i Gminy Myślibórz o wszelakich zmianach dotyczących systemu gospodarki odpadami, w tym o podejmowanych uchwałach, na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Myślibórz oraz na stronie BIP Urzędu: <http://www.mysliborz.pl>, <http://bip.mysliborz.pl>, a także na tablicach ogłoszeń.



- Zlecono wykonanie składu graficznego ulotki informacyjnej w formacie A4 (składanej na 3) dotyczące selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, wraz z drukiem – 10 000 szt. Ulotki rozdysponowano pośród wszystkich właścicieli nieruchomości, od których odbierane są odpady komunalne.
- Zakup worków i rękawic na akcję „Sprzątanie Świata”.
- Przygotowano informację pn. „Zakaz palenia śmieci”, którą zamieszczono na stronie Urzędu oraz na tablicy ogłoszeń w tut. Urzędzie, a także na tablicach ogłoszeń w sołectwach - Celem przygotowania informacji było uświadomienie mieszkańców gminy o wpływie spalania odpadów na zanieczyszczenie powietrza substancjami szkodliwymi dla zdrowia i życia ludzi.
- Zorganizowano konkurs plastyczny pn. „Odpady segregujesz – dobrze postępujesz”. Konkurs skierowany był do uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Myślibórz. Zadaniem jego uczestników było wykonanie najlepszego plakatu o tematyce ekologicznej, którego motywem przewodnim była prawidłowa segregacja odpadów.

#### „EKO-MYŚL” Sp. z o.o.

- „EKO-MYŚL” Sp. z o.o. zaprasza zainteresowane szkoły, przedszkola, oraz inne zorganizowane grupy do zwiedzania prowadzonej instalacji. Zwiedzanie obejmuje wizytę na składowisku odpadów w m. Dalsze, w sortowni odpadów i kompostowni.

- **Zadanie: kontynuacja działań administracyjnych i kontroli w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi**

#### Gmina Barlinek

- Zgodnie z umową na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych z terenu Gminy Barlinek podmiot odbierający odpady przeprowadza regularne kontrole mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi. W razie stwierdzenia nieprawidłowości przekazuje Gminie informacje w cotygodniowych raportach.

#### Gmina Myślibórz

- Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w latach 2016 i 2017 prowadzono kontrole nieruchomości w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi:
  - 2016 r. - 12 kontroli nieruchomości,
  - 2017 r. - 15 kontroli nieruchomości.
- Gmina kontroluje podmioty odbierające odpady komunalne np. poprzez weryfikację sprawozdań półrocznych.

#### Gmina Dębno

- Ciągła kontrola przedsiębiorstwa, realizującego zadanie w zakresie odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych, działającego na zlecenie Gminy Dębno.

#### Gmina Boleszkowice

- Zadania realizowane na bieżąco w ramach funkcjonowania Związku Gmin Dolnej Odry.

Gmina Nowogródek Pomorski

- Wydawanie decyzji określających wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, uszczelnianie systemu.

WIOŚ w Szczecinie

- W latach 2016-2017 WIOŚ w Szczecinie przeprowadził 4 kontrole zakładu EKO-MYŚL Sp. z o.o. Jedna z kontroli wykazała naruszenie. W jej wyniku udzielono 2 pouczeń, wydano po 1 wystąpieniu i zarządzeniu pokontrolnym.

**3.8.1.2. Kierunek interwencji: intensyfikacja działań związanych z unieszkodliwianiem odpadów innych niż komunalne**

- **Zadanie: kontynuacja działań związanych z unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest**
  - Zadanie opisano przy działaniu ekologicznym: Opracowanie i realizacja działań Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Myśliborskiego na lata 2013 - 2032 oraz gminnych Programach usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
- **Zadanie: kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymania zapisów decyzji administracyjnych (w zakresie gospodarowania odpadami innymi niż komunalne)**

WIOŚ w Szczecinie

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie (WIOŚ) w latach 2016-2017 na terenie powiatu przeprowadził 4 kontrole stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji. W przypadku 3 kontroli nie stwierdzono naruszeń. W przypadku 1 kontroli stwierdzono naruszenie i wydano decyzję pokontrolną, pouczenie oraz wystąpienie pokontrolne.

PPIS

- Podczas planowanych kontroli prowadzony jest nadzór nad prawidłowością gospodarowania odpadami medycznymi w podmiotach prowadzących działalność leczniczą poprzez sprawdzenie poprawności procedury postępowania z odpadami, sprawdzenie dokumentacji, tj. kart przekazania odpadów i dokumentów potwierdzających przekazanie odpadów do unieszkodliwienia.

### 3.9. OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY PRZYRODNICZE

#### 3.9.1. Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych

##### 3.9.1.1. Kierunek interwencji: ochrona obszarów i gatunków cennych pod względem przyrodniczym

- **Zadanie: rozbudowa terenów czynnych biologicznie**

###### Gminy powiatu

- Zadanie realizowane na bieżąco przez poszczególne samorządy poprzez utrzymywanie terenów zieleni (nasadzenia drzew i krzewów).

- **Zadanie: aktualizacja inwentaryzacji przyrodniczej dla każdej jednostki**

###### ZPKWL (dotyczy Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego w granicach powiatu)

- inwentaryzacja lichenobioty z rodzaju *Usnea* na obszarze Nadleśnictwa Barlinek - lokalizacja stanowisk w systemie QGis;
- inwentaryzacja ważek na wybranych siedliskach w gminie Barlinek.

- **Zadanie: wykonanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000**

###### RDOŚ w Szczecinie

- W 2017 r. dokonano następujących zmian zarządzeń w odniesieniu do następujących obszarów na terenie powiatu myśliborskiego:
  - Obszary Natura 2000:
    - Dolina Dolnej Odry - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dn. 27 kwietnia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dn. 10.05.2017 r., poz. 2183),
    - Jezioro Kozie - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dn. 22 czerwca 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Kozie PLH320010 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dn. 23.06.2017 r., poz. 2737),
    - Pojezierze Myśliborskie - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 8 lutego 2017 r., zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Myśliborskie PLH320014 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dn. 9.02.2017 r., poz. 695).

- Rezerваты przyrody:
  - „Tchórzyno” - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Tchórzyno” (Dz. Urz. Woj. Zach. z dn. 30.08.2017 r., poz. 3596),
  - „Czapli Ostrów” - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 17 stycznia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Czapli Ostrów” (Dz. Urz. Woj. zach. z dn. 24.01.2017 r., poz. 413),
  - „Markowe Błota” – Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie przyrody „Markowe Błota” (Dz. Urz. Woj. Zach. z dn. 29.08.2017 r., poz. 3580);
  - „Markowe Błota” - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 5 września 2017 r. w sprawie planu ochrony dla rezerwatu „Markowe Błota” (Dz. Urz. Woj. Zach. z dn. 8.09.2017 r. poz. 3687).
  
- **Zadanie: ograniczenie do minimum wycinki drzew i rozwój terenów zieleni urządzonej**

#### Gminy powiatu

- Zadanie realizowane na bieżąco przez poszczególne samorządy poprzez utrzymywanie terenów zieleni (nasadzenia drzew i krzewów).
  
- **Zadanie: promocja walorów przyrodniczych powiatu i uświadamianie mieszkańcom zasad ochrony zasobów przyrodniczych**

#### Gmina Dębno

- Zadanie realizowane w latach 2016-2017 głównie przez poszczególne placówki oświatowe:
  - konkurs przyrodniczy „PN Ujście Warty” - przygotowanie uczniów do konkursu przyrodniczego na temat Parku Narodowego „Ujście Warty” (położenie, roślinność, zwierzęta, trasy turystyczne i edukacyjne);
  - szkolny konkurs przyrodniczy „Dzień Ziemi” dla klas I-III - zmagania między klasowe o tematyce ekologicznej;
  - szkolny konkurs przyrodniczy „Dzień Ziemi” dla klas IV-VI - zmagania między klasowe o tematyce ekologicznej;
  - międzyszkolny konkurs „Walory Krajoznawczo - Przyrodnicze Naszego Rejonu” - promowanie i pogłębienie wiedzy o walorach krajoznawczych i przyrodniczych powiatu myśliborskiego, gorzowskiego, gryfińskiego oraz PN „Ujście Warty”, „Drawieńskiego” i „Wolińskiego”;
  - konkurs „Szczuj Zieleń” - szerzenie wiadomości ekologicznej w kl. I-III;
  - przygotowanie i przeprowadzenie szkolnego konkursu wiedzy ekologicznej - wzbogacanie wiedzy o środowisku jego zagrożeniach i ochronie uwrażliwienie na potrzeby, zwiększenie świadomości na temat zmian zachodzących w przyrodzie;

- przygotowanie uczniów do udziału w konkursach pozaszkolnych: 1. Olimpiada Ekologiczna w Zielinie; 2. Udział w konkursie wiedzy o przyrodniczej w Cychrach; 3. Udział w konkursie fotografii przyrodniczej - wzbogacanie wiedzy o środowisku jego zagrożeniach i ochronie uwrażliwienie na potrzeby, zwiększenie świadomości na temat zmian zachodzących w przyrodzie;
- ratujemy kasztanowce - zgrabienie opadłych liści kasztanowca, edukacja z zakresu biologii szkodnika, gazetka szkolna;
- sejmik ekologiczny - przybliżenie tematyki zjawisk globalnych, powstałych na skutek działalności człowieka;
- Akcja Milion drzew do końca 2017r. - sadzenie drzew, edukacja z zakresu roli drzew, jaką pełnią w przyrodzie, zajęcia terenowe;
- konkurs z okazji Dnia Ziemi - poznanie gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną;
- akcja Listy do Ziemi - wzrost świadomości ekologicznej;
- konkursy lekcyjne - rozpoznawanie pospolitych gatunków roślin nagonasiennych i okrytonasiennych;
- warsztaty - spotkania z leśnikiem - kształtowanie postaw proekologicznych, uświadamianie potrzeby dbania o bliższe i dalsze środowisko;
- zbiórka suchego chleba dla zwierząt leśnych - wspieranie pracy leśnika poprzez gromadzenie pożywienia na okres zimowy dla zwierzyny leśnej;
- dokarmianie ptaków w okresie zimowym - uwrażliwienie uczniów na kwestię dbania o środowisko naturalne;
- zbiórka kasztanów - wspieranie pracy leśników w dokarmianiu zwierzyny leśnej w okresie zimowym;
- Konkurs plastyczny pt. „Dużo zyskamy, gdy o czyste środowisko zadamy”;
- spotkania przyrodników;
- wiosna akcja sprzątanie terenów gminy „Naszej małej ojczyzny” - propagowanie ekologicznych postaw, ochrona przyrody;
- konkurs „Karmnik” - ochrona ptaków, postawy sprzyjające środowisku;
- nie wypalaj traw – warsztaty - jak zapobiegać powstaniu pożarów;
- akcja społeczna „jeszcze żywy karp” - poszerzenie wiedzy uczniów o bioróżnorodności.

#### Gmina Myślibórz

- Dofinansowano konkurs ekologiczny organizowany przez Szkołę Podstawową Nr 3 w Myśliborzu pn. XII Gminny Turniej Ekologiczny „Z przyrodą za pan brat”.
- Dofinansowano konkursy ekologiczne, organizowane przez Szkołę Podstawową Nr 3 w Myśliborzu w ramach tygodnia ekologicznego pod hasłem „Ziemia błękitna planeta”.
- Dofinansowano wyjazd członków Szkolnego Koła Ligi Ochrony Przyrody w ZS w MOW w Renicach do Szczecina (warsztaty ekologiczne).
- Dofinansowano wyjazd członków Szkolnego Koła Ligi Ochrony Przyrody w Szkole Podstawowej w Nawrocku do Wolińskiego Parku Narodowego.
- Dofinansowano wyjazd członków Szkolnego Koła Ligi Ochrony Przyrody w Szkole Podstawowej w Nawrocku do Szczecina (warsztaty ekologiczne).
- Dofinansowano konkurs ekologiczny, organizowany przez Koło Nr 1 Polskiego Związku Wędkarskiego w Myśliborzu pn. „Z ekologią na Ty”.

- Zakupiono rośliny ozdobne celem wysadzenia ich na terenie Szkoły Podstawowej w Golenicach w ramach realizacji projektu ekologicznego.
- Ścieżki pieszo-rowerowe „Leśne szlaki”.

#### Zespół Szkół i Placówek w Smolnicy

- Sadzenie krzewów przy świetlicy wiejskiej w Smolnicy (wstępne przygotowanie terenu, porządkowanie, plewienie) – wychowankowie MOS.
- Sprzątanie terenu w parku przyspałacowym (wyznaczony teren dla grupy wychowawczej MOS).
- Akcja „Sprzątanie Świata” (uczniowie ZSiP).
- Akcja „Dokarmiamy ptaki zimą” (uczniowie ZSiP).
- Akcja „Dbamy o kasztanowce” (grabienie liści, zbieranie kasztanów-przekazane do nadleśnictwa).
- Szkolny konkurs plastyczny „Chroniąc środowiska dbamy o świat” (uczniowie gimnazjum).
- Szkoły konkurs plastyczny „Szanuj zieleń” (uczniowie SP).

#### Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Barlinku

- Dzień Ziemi pod hasłem „W kierunku natury”;
- Dzień Ochrony Środowiska;
- Sprzątanie Świata (2 razy);
- Konkursy ekologiczne, np. o parkach narodowych;
- Olimpiada Wiedzy Ekologicznej;
- zbiórka makulatury;
- zbiórka nakrętek.

#### Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Dębnie

- Gminny konkurs fotograficzny „Przyroda gminy Dębno” - 23 września 2017 r. podczas Spotkań Przyrodników w Barnówku odbyło się rozstrzygnięcie Gminnego Konkursu Fotograficznego. Tegoroczny tytuł konkursu brzmiał „Przyroda Gminy Dębno”. Zdjęć ze szkół napłynęło dużo, ponad 160. Wszystkie zdjęcia były ciekawe, pokazywały piękno naszej Małej Ojczyzny. Nie zabrakło pięknych krajobrazów, roślin i zwierząt. Każdy uczestnik mógł obejrzeć wystawę pokonkursową w szkole w Barnówku. Uczestnicy Spotkań Przyrodników wzięli również udział w pieszej wycieczce, a także zwiedzili kopalnię PGNiG.
- Etap szkolny XXXII Olimpiady Wiedzy Ekologicznej - Etap szkolny XXXII OWE dnia 11.01.2017 r. Wzięło w nim udział 12 uczniów z klas 2a, 2b LO i 2T. Tematyka Olimpiady nawiązuje do szeroko pojętych zagadnień ekologicznych, m.in. szkodliwego wpływu działalności człowieka na środowisko, dbałości o środowisko i promowania nowoczesnych technologii sprzyjających ochronie środowiska.
- Działania w ramach lekcji - Działania edukacyjne w zakresie ekologii są wpisane również w tematykę zajęć lekcyjnych z różnych przedmiotów, głównie przedmiotów przyrodniczych (m.in. biologii, chemii, przyrody, geografii, fizyki) jak również lekcji języków obcych i języka polskiego czy innych. Tematykę ekologiczną poruszają również wychowawcy w ramach godzin z wychowawcą.  
Przeprowadzono cykle lekcji w zakresie biologii i przyrody:
  - Biotechnologia w ochronie środowiska;

- Ochrona przyrody i środowiska;
  - Sposoby ochrony przyrody w Polsce i na świecie;
  - Motywy i koncepcje ochrony przyrody;
  - Woda jako cud natury;
  - Technologie przyszłości;
  - Zagrożenia bioróżnorodności;
  - Alternatywne źródła energii - mój dom przyszłości;
  - Bioróżnorodność i jej ochrona w Polsce i na świecie;
  - Obieg pierwiastków w przyrodzie;
  - Energia od słońca do żarówki.
- Lekcje z pogadankami dotyczącymi nowoczesnych technologii umożliwiających m.in. ograniczenie emisji CO<sub>2</sub>, oszczędzanie wody, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, ograniczenie ilości śmieci, poszukiwania nowych rozwiązań problemów ekologicznych. Analizowano w ramach ćwiczeń, wypełniania kart pracy, pracy w grupach największe źródła zanieczyszczeń powietrza oraz porównywano technologie tradycyjne i nowoczesne energooszczędne rozwiązania techniczne.
- Projekt edukacyjny z biologii i geografii pt. „Formy ochrony przyrody w Polsce - Parki Narodowe” - w roku szkolnym 2017/2018 w szkole prowadzony jest projekt dotyczący jednej z form ochrony przyrody w Polsce. Rozpoczął się on w październiku 2017 r. Celem projektu jest przybliżenie wiadomości na temat parków narodowych w Polsce, jako jednej z wielu form ochrony prawnej, zaktywizowanie uczniów klas pierwszych i wzbudzanie w młodzieży postaw proekologicznych.
  - Akcja sprzątanie świata – 2017.

#### Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 w Myśliborzu

- Akcja sprzątanie świata;
- Spływy kajakowe rzeka Myślą;
- Rajdy rowerowe;
- Akcje informująco- edukacyjne w zakresie ochrony środowiska;
- Pogadanki dla młodzieży:
  - Surowce energetyczne - ich wykorzystanie i wpływ na środowisko naturalne.
  - Właściwe wykorzystanie wody w naszych gospodarstwach domowych.
  - Alternatywne źródła energii.
  - Wpływ działalności człowieka a środowisko przyrodnicze.
  - Formy ochrony przyrody w Polsce i na świecie.

#### Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego (dotyczy Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego w granicach powiatu)

- zrealizowano zajęcia edukacyjne dla młodzieży w Gimnazjum nr 2 w Barlinku;
- kontynuacja corocznego konkursu wiedzy przyrodniczej dla gimnazjalistów, pt.: „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”.

### **3.9.1.2. Kierunek interwencji: ochrona zasobów leśnych przed ich nadmiernym użytkowaniem i szkodnikami**

- **Zadanie: kontrola założeń planu urządzania lasu**

#### Starosta Myśliborski

- Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa prowadzony jest przez Starostę. Na podstawie zawartych Porozumień z dnia 28 października 2010 r. (z późn. zm.) pomiędzy Starostą Myśliborskim a Nadleśniczymi Nadleśnictw: Barlinek, Dębno, Myślibórz i Różańsko część zadań starosty przekazano nadleśniczemu. Nadzór prowadzony jest w sposób fachowy i zgodnie z zasadami przyjętymi w Lasach Państwowych. Głównym zadaniem realizowanym przez służby nadleśnictwa jest doradztwo w zakresie gospodarki leśnej oraz ewidencja i legalizacja pozyskiwanego drewna.
- W 2017 r. Starosta wydał 22 decyzje ustalające zadania z zakresu gospodarki leśnej na podstawie inwentaryzacji stanu lasu oraz 8 decyzji zezwalających na pozyskanie drewna.

#### Nadleśnictwa

- Opis zadań realizowanych przez poszczególne Nadleśnictwa zawarto przy działaniu ekologicznym: Realizacja planów urządzenia lasów.

- **Zadanie: rozwój zintegrowanego systemu ochrony przeciwpożarowej w lasach**

#### Nadleśnictwa

- Opis zadania zawarto przy działaniu ekologicznym: Monitorowanie oraz ograniczanie zagrożenia pożarowego w lasach, w tym modernizacja sprzętu przeciwpożarowego oraz systemu wczesnego wykrywania pożarów lasu, modernizacja systemu obserwacji lasu, zakup kamer TV umożliwiających monitoring lasów, zakup i wymiana sprzętu patroloво-gaśniczego.

- **Zadanie: kontynuacja działań związanych z utrzymaniem i ochroną lasów**

#### Starosta Myśliborski

- W 2017 r. Starosta zlecił sporządzenie uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa dla obrębu Jezierzycy, gm. Myślibórz, o pow. ogólnej 61,52 ha i dla obr. Kinice, gm. Nowogródek Pomorski, o pow. ogólnej 20,32 ha, które będą obowiązywać w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2027 r.

#### Nadleśnictwa

- Opis zadań realizowanych przez poszczególne Nadleśnictwa zawarto przy działaniach ekologicznych:
  - Realizacja „Krajowego programu zwiększania lesistości” oraz zalesianie nowych terenów, w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków



z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych.

- Renaturalizacja obszarów leśnych, w tym obszarów wodnych-błotnych, obiektów cennych przyrodniczo, znajdujących się na terenach leśnych w tym zwiększenie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych - budowa obiektów wodno-melioracyjnych.
- Monitorowanie oraz ograniczanie występowania szkodników owadzych w lasach.

- **Zadanie: zwiększenie lesistości powiatu**

Nadleśnictwa

- Opis zadań realizowanych przez poszczególne Nadleśnictwa zawarto przy działaniu ekologicznym: Realizacja „Krajowego programu zwiększania lesistości” oraz zalesianie nowych terenów, w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych.

### **3.10. OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI**

#### **3.10.1. Cel: Przeciwdziałanie występowaniu poważnych awarii**

##### **3.10.1.1.Kierunek interwencji: zminimalizowanie możliwości wystąpienia poważnych awarii**

- **Zadanie: kontrole zakładów mogących mieć negatywny wpływ na stan środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców**

PGNiG S.A. Oddział w Zielonej Górze (dotyczy KRNiGZ Dębno)

- W okresie objętym raportem zaktualizowano następujące dokumenty dla KRNiGZ Dębno jako Zakładu Dużego Ryzyka powstania awarii przemysłowej:
  - Program Zapobiegania Awariom,
  - Raport o Bezpieczeństwie,
  - Wewnętrzny Plan Operacyjno – Ratowniczy,
  - Zgłoszenie zakładu.

WIOŚ w Szczecinie

- W latach 2016-2017 WIOŚ w Szczecinie na terenie powiatu myśliborskiego przeprowadził 126 kontroli zakładów (w tym 15 kontroli zakładów zaliczanych do kat. I), w wyniku których odnotowano 79 naruszeń (w tym 6 naruszeń w zakładach zaliczanych do kat. I).

- **Zadanie: bieżący monitoring rurociągów przesyłowych**

#### GAZ-SYSTEM S.A.

- Zadanie realizowane w ramach bieżącej działalności operatora rurociągów przesyłowych przebiegających przez teren powiatu.

### **3.10.1.2. Kierunek interwencji: zwiększenie wsparcia dla jednostek straży pożarnej**

- **Zadanie: kontynuacja dofinansowania Straży Pożarnej**

#### Gminy powiatu

- Opisano przy działaniu ekologicznym: Wyposażenie służb monitoringu w odpowiedni sprzęt umożliwiający podjęcie działań ratowniczych dla wszystkich możliwych scenariuszy awarii, katastrofy.

- **Zadanie: współdziałanie w zakresie doskonalenia systemu zarządzania kryzysowego i edukacji mieszkańców**

#### Gminy powiatu, KPPSP Myślibórz

- Opisano przy działaniu ekologicznym: Wspieranie działalności jednostek reagowania kryzysowego.

## **4. EWALUACJA WSKAŹNIKÓW MONITOROWANIA WDRAŻANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA**

W Powiatowym Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 r. wyznaczono wskaźniki, które mają być podstawą do monitorowania postępu wdrażania programu ochrony środowiska. Wartości przyjętych wskaźników dla roku 2015 r. stanowią podstawę odniesienia, natomiast dla roku 2020 r. ich wartość docelową. W niniejszym raporcie wartości wskaźników dla lat 2016/2017 przyjęto jako pośrednie. Mają one wskazywać czy realizacja programu ochrony środowiska zmierza w wyznaczonym kierunku.

W kolejnej tabeli dokonano ewaluacji przyjętych wskaźników monitorowania wdrażania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 r.

**Tabela 21. Ewaluacja wskaźników monitorowania stopnia realizacji wdrażania programu ochrony środowiska**

Wskaźnik					
Nazwa	Źródło	Wartość bazowa 2015	Wartość pośrednia 2016-2017	Wartość docelowa 2020	Ocena zmiany
<b>OBSZAR INTERWENCJI – OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA</b>					
klasa jakości powietrza w strefie zachodnio-pomorskiej (mierniki jakości powietrza: PM10, B(a)P – przekraczanie wartości dopuszczalnych oraz wartości dla klasy A)	WIOŚ	niedotrzymane poziomy dla pyłu PM10, B(a)P – klasa C, pozostałe mierniki w klasie A	niedotrzymane poziomy dla B(a)P – klasa C, pozostałe mierniki w klasie A	brak przekroczeń wartości dla klasy A dla pyłu PM10, B(a)P oraz utrzymanie klasy A dla pozostałych wskaźników	<b>pozytywna</b>
długość sieci ciepłej prowadzącej do budynków [km]	GUS	18,3	17,9	20,0	<b>negatywna</b>
czynne przyłącza gazowe do budynków mieszkalnych i niemieskalnych [szt.]	GUS	3 414	3 439	3 430	<b>pozytywna</b>
<b>OBSZAR INTERWENCJI – ZAGROŻENIE HAŁASEM</b>					
wielkość notowanych przekroczeń hałasu [dB]	WIOŚ	przekroczenia hałasu lokalnie o 10 dB	WIOŚ w latach 2016-2017 nie prowadził monitoringu hałasu na terenie powiatu	brak notowanych przekroczeń	nie można ocenić
długość ścieżek rowerowych [km]	GUS	12,9	14,2	15,0	<b>pozytywna</b>
długość nowowytwarzanych i zmodernizowanych powiatowych i gminnych dróg publicznych	GUS	drogi o nawierzchni twardej – 599,6 km drogi o nawierzchni gruntowej – 586,1 km	drogi o nawierzchni twardej – 638,1 km drogi o nawierzchni gruntowej – 584,7 km	drogi o nawierzchni twardej – 610,0 km drogi o nawierzchni gruntowej – 576 km	<b>pozytywna</b>
ilość wydanych decyzji określających dopuszczalny poziom emisji hałasu [szt.]	Powiat	obecnie 9	9 (nie wydano nowych decyzji)	nie więcej niż 10	<b>pozytywna</b>
<b>OBSZAR INTERWENCJI – POLA ELEKTROENERGETYCZNE</b>					
wyniki pomiarów wartości promieniowania elektromagnetycznego [V/m]	WIOŚ	brak przekroczeń normy	brak przekroczeń normy	utrzymanie wskaźnika poniżej normy – 7 V/m	<b>pozytywna</b>
<b>OBSZAR INTERWENCJI – GOSPODAROWANIE WODAMI</b>					
długość utrzymywanych rowów melioracyjnych	Powiat	46,547 km	2016 r. – 42,028 km 2017 r. – 41,177 km	46,547 km	<b>negatywna</b>
stopień zaawansowania prac nad planem zarządzania ryzykiem przeciwpowodziowym	RZGW, KZGW	aktualne dokumentacje dotyczące oceny ryzyka zagrożenia powodziowego, map zagrożenia i ryzyka powodziowego, plan zarządzania	Dokumentacje aktualizowane	zaktualizowane dokumentacje odpowiednio w roku 2017, 2019 i 2020	<b>pozytywna</b>

Wskaźnik					
Nazwa	Źródło	Wartość bazowa 2015	Wartość pośrednia 2016-2017	Wartość docelowa 2020	Ocena zmiany
jakość wód powierzchniowych w całej JCWP	WIOŚ	zły stan wód powierzchniowych w ramach JCW	W 2016 r. WIOŚ dokonał oceny stanu wód JCWP Myśla o wypływu z Jez. Myśliborskiego do ujścia oraz Płonia od źródeł do Dopływu spod Myśliberek – stan badanych JCWP oceniono jako zły	jakość wód zgodna z rozporządzeniem i RDW (dobry stan wód)	<b>negatywna</b>
jakość wód podziemnych w całej JCWPd	WIOŚ, PIG-PIB	dobry stan wód podziemnych w ramach JCW	Wg danych za 2016 r. stan chemiczny wszystkich JCWPd w obrębie których położony jest powiat określono jako dobry	utrzymanie jakości wód zgodnej z rozporządzeniem i RDW (dobry stan wód)	<b>pozytywna</b>
liczba skontrolowanych podmiotów i podjętych działań [szt.]	Powiat	16 (do końca roku 2014 przez Starostę)	2016 r. – 14 2017 r. – 19	minimum 5 rocznie	<b>pozytywna</b>
zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności [dam <sup>3</sup> ]	GUS	7 941,9	7 833,9	7 900,0	<b>pozytywna</b>
przekroczenia w wodach ujmowanych na cele komunalne	PSSE	brak przekroczeń	w 2016 r. PSSE 3 razy stwierdziła brak przydatności wody do spożycia	brak notowanych przekroczeń	<b>negatywna</b>
<b>OBZAR INTERWENCJI – GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA</b>					
długość sieci kanalizacyjnej	GUS	227,0	227,5	230,0	<b>pozytywna</b>
liczba przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	GUS	4 525	4 602	4 600	<b>pozytywna</b>
procent skanalizowania [%]	GUS	75,3	75,3	80,0	<b>negatywna</b>
długość sieci wodociągowej [km]	GUS	634,0	637,0	640,0	<b>pozytywna</b>
liczba gospodarstw zwodociągowanych [szt.]	GUS	7 997	8 097	7 100	<b>pozytywna</b>
procent zwodociągowania [%]	GUS	97,9	97,8	100,00	<b>negatywna</b>
odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków [%]	GUS	75,5	77,7	80,0	<b>pozytywna</b>
liczba zlikwidowanych zbiorników bezodpływowych [szt.]	GUS	0	0	10	<b>negatywna</b>
<b>OBZAR INTERWENCJI – ZASOBY GEOLOGICZNE</b>					
liczba skontrolowanych podmiotów i podjętych działań [szt.]	Powiat, Marszałek, OUG	0 (w zakresie kompetencji Starosty)	b.d.	1 rocznie	nie można ocenić
ilość wydobytych surowców: mln m <sup>3</sup> + tys. Mg	PIG	696,53 mln m <sup>3</sup> 186,09 tys. Mg	385,21 mln m <sup>3</sup> 603,94 tys. Mg	nie więcej niż zgodnie z zapisami koncesji	<b>negatywna</b>

Wskaźnik					
Nazwa	Źródło	Wartość bazowa 2015	Wartość pośrednia 2016-2017	Wartość docelowa 2020	Ocena zmiany
<b>OBSZAR INTERWENCJI – GLEBY</b>					
procent użytków rolnych w ogólnej powierzchni [%]	GUS/ Powiat	45,6	45,5 (Zgodnie ze sprawozdaniem RRW-11 w latach 2016-2017 z produkcji rolniczej na terenie powiatu wyłączono 13,18 ha gruntów)	nie mniej niż w roku bazowym	<b>negatywna</b>
zmniejszenie obecnej powierzchni składowisk odpadów [ha]	GUS	78,0	78,0	całkowita rekultywacja	nie można ocenić
powierzchnia zrehabilitowanych obszarów poeksploatacyjnych [ha]	Powiat	55,9143	Zgodnie ze sprawozdaniem RRW-11 w latach 2016-2017 na terenie powiatu zrehabilitowano 2,21 ha obszarów poeksploatacyjnych	100 % wszystkich wyrobisk	<b>pozytywna</b>
<b>OBSZAR INTERWENCJI – GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW</b>					
ilość wytworzonych odpadów gospodarczych [tys. Mg]	GUS	160,9	b.d.	159,0	nie można ocenić
ilość odzyskanych odpadów gospodarczych [tys. Mg]	GUS	105,2	b.d.	106,0	nie można ocenić
ilość powstających zmieszanych odpadów komunalnych [kg]	GUS	16 175,75	17 582,80	16 000,00	<b>negatywna</b>
ilość zdemontowanego azbestu [Mg]	baza azbestowa	996,875	1 310,103	5 357,001	<b>pozytywna</b>
<b>OBSZAR INTERWENCJI – ZASOBY PRZYRODNICZE</b>					
procent lesistości	GUS	42,0	42,0	42,5	<b>pozytywna</b>
powierzchnia lasów (w tym publicznych i prywatnych) [ha]	GUS	49 608,86 (48 928,80 + 680,06)	49 688,27 (48 992,50 + 695,77)	49 650,00	<b>pozytywna</b>
liczba obowiązujących planów ochrony / planów zadań ochronnych [szt.]	RDOŚ	11	12	15	<b>pozytywna</b>
procent powierzchni powiatu objęty obszarami prawnie chronionymi [%]	GUS	43,7	43,6	44,0	<b>negatywna</b>
powierzchnia terenów zieleni urządzonej	GUS	195,35	200,60	197,00	<b>pozytywna</b>
powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia [ha]	GUS	5,80	b.d.	5,00	nie można ocenić
<b>OBSZAR INTERWENCJI – ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI</b>					
rodzaje i liczba zdarzeń mogących spowodować nadzwyczajne zagrożenia środowiska	GIOŚ	0 zdarzeń rejestrowanych jako zdarzenia o znamionach poważnej awarii	0 zdarzeń rejestrowanych jako zdarzenia o znamionach poważnej awarii	0 zdarzeń rejestrowanych jako zdarzenia o znamionach poważnej awarii	<b>pozytywna</b>

Źródło: opracowanie własne

Spośród 39 zaproponowanych wskaźników większość wskaźników została oceniona w trendzie pozytywnym (22 wskaźniki), albo zmniejszała się presja na wykorzystanie zasobów środowiska, albo poprawił się stan środowiska, albo zwiększyła się reakcja na problemy środowiskowe.

Znamienne jest jednak, że wciąż postępuje presja na zasoby przyrodnicze, albo nie widać reakcji w postaci poprawy jakości środowiska, gdyż 11 wskaźników oceniono w trendzie negatywnym.

Negatywną ocenę uzyskało 28 % wskaźników, wśród nich wymienić należy przede wszystkim:

- złą jakość wód powierzchniowych;
- wzrost ilości powstających zmieszanych odpadów komunalnych;
- zwiększająca się presję związaną z eksploatacją kopalni;
- występujące przypadki braku przydatności wody do spożycia;
- spadek długości sieci ciepłej prowadzącej do budynków;
- brak likwidacji zbiorników bezodpływowych.

Dla 8 wskaźników nie można było ocenić trendu rozwoju ze względu na brak opublikowanych danych za lata 2016-2017.

## 5. EWALUACJA STANU ŚRODOWISKA

Oprócz ewaluacji przyjętych wskaźników podstawą do monitorowania postępu wdrażania programu ochrony środowiska jest przede wszystkim ewaluacja stanu samego środowiska, czyli określenie kierunków jego zmian na przestrzeni lat.

W rozdziale dokonano ewaluacji oraz oceny zmian stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie powiatu, porównując ich stan sprzed okresu obowiązywania programu ochrony środowiska do lat, które raportowane są w niniejszym opracowaniu (2016-2017).

### Powietrze atmosferyczne

W kolejnych tabelach przedstawiono dane dotyczące wyznaczonych w latach 2015-2017 na terenie powiatu myśliborskiego obszarach przekroczeń normatywnych stężeń zanieczyszczeń.

**Tabela 22. Obszary przekroczeń normatywnych stężeń zanieczyszczeń na terenie powiatu w roku 2015**

Obszar przekroczeń ze względu na:	Rejon	Powierzchnia [km <sup>2</sup> ]	Liczba ludności
Przekroczony poziom docelowy B(a)P	Dębno	3,8	11 798
Przekroczony poziom docelowy B(a)P	Myślibórz	5,2	7 088
Przekroczono poziom dopuszczalny PM 10	Myślibórz – centrum miasta	0,5	4 402
Łącznie powiat		9,5	23 288

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za 2015 rok

**Tabela 23. Obszary przekroczeń normatywnych stężeń zanieczyszczeń na terenie powiatu w roku 2016**

Obszar przekroczeń ze względu na	Rejon	Powierzchnia [km <sup>2</sup> ]	Liczba ludności
Przekroczony poziom docelowy B(a)P	Dębno	3,9	9 156
Przekroczony poziom docelowy B(a)P	Myślibórz	5,3	10 079
Przekroczony poziom docelowy B(a)P	Barlinek	1,3	3 075
Przekroczony poziom dopuszczalny PM 10	Myślibórz – centrum miasta	0,9	2 289
Łącznie powiat		11,4	24 599

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za 2016 rok

**Tabela 24. Obszary przekroczeń normatywnych stężeń zanieczyszczeń na terenie powiatu w roku 2017**

Obszar przekroczeń ze względu na	Rejon	Powierzchnia [km <sup>2</sup> ]	Liczba ludności
Przekroczony poziom docelowy B(a)P	Dębno (miasto i obszar wiejski)	14,5	12 561
Przekroczony poziom docelowy B(a)P	Myślibórz (miasto i obszar wiejski)	20,75	11 609
Przekroczony poziom docelowy B(a)P	Barlinek	20,25	12 499
Łącznie powiat		55,5	36 669

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za 2017 rok

Z informacji zamieszczonych w powyższych tabelach wynika, iż powierzchnia wyznaczonych na terenie powiatu obszarów przekroczeń normatywnych stężeń zanieczyszczeń oraz liczba mieszkańców wyznaczonych obszarów w latach 2015-2017 znacznie wzrosła. Zgodnie z danymi WIOŚ w Szczecinie główną przyczyną przekroczeń dopuszczalnych standardów jakości powietrza na terenie powiatu jest oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków.

## OCENA ZMIANY JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO: NEGATYWNA

### Wody powierzchniowe

Powiat myśliborski położony jest na obszarze 36 JCWP, w tym 14 jeziornych oraz 22 rzecznych. Zgodnie z danymi WIOŚ w Szczecinie w latach monitoringiem objętych było tylko 8 JCWP, co stanowi 22 %. Stan wód wszystkich badanych JCWP określono jako zły.

W kolejnej tabeli przedstawiono szczegółowe dane dotyczące stanu wód JCWP, w obrębie których położony jest powiat myśliborski.

**Tabela 25. Stan JCWP (w obrębie których położony jest powiat myśliborski) objętych monitoringiem w latach 2011-2016**

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Rok badań	Ocena stanu JCWP
Jeziorne				
1.	LW10937	Karskie Wielkie		nie badano
2.	LW10941	Rokitno		nie badano
3.	LW10943	Sulimierskie		nie badano
4.	LW10944	Łubie		nie badano
5.	LW10945	Renickie		nie badano
6.	LW10946	Myśliborskie	2014	<b>Zły</b>
7.	LW10954	Sitno Wielkie	2015	<b>Zły</b>
8.	LW10957	Jezerzyca		nie badano
9.	LW10958	Dobropolskie-Golenickie		nie badano
10.	LW10959	Czernikowskie		nie badano
11.	LW10966	Kozie		nie badano
12.	LW10967	Postne		nie badano
13.	LW10972	Ostowiec	2016	<b>Zły</b>

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Rok badań	Ocena stanu JCWP
14.	LW11025	Barlineckie	2016	<b>Zły</b>
Rzeczne				
15.	RW6000018949	Maszówek (Kanał Maszówek)		nie badano
16.	RW60000191259	Myśla od źródeł do wypływu z Jez. Myśliborskiego		nie badano
17.	RW60000191272	Pręga		nie badano
18.	RW60000191276	Dopływ z jez. Postnego		nie badano
19.	RW600001912789	Olchowy Rów		nie badano
20.	RW60000191289	Śceniawica ze Zb. Buszowo [stawy hodowlane]		nie badano
21.	RW600001912944	Kanał Sienicy		nie badano
22.	RW60000191296	Dopływ z Cychr		nie badano
23.	RW6000161976569	Kanał Młyński	2016	<b>Zły</b>
24.	RW60001718929	Kłodawka		nie badano
25.	RW60001719114	Dopływ spod Szumiłowa		nie badano
26.	RW6000181889849	Pelcz		nie badano
27.	RW6000181889869	Santoczna		nie badano
28.	RW600018191292	Kosa		nie badano
29.	RW6000181912949	Sienica bez Kanału Sienica		nie badano
30.	RW600018191298	Dopływ z Boleszkowic		nie badano
31.	RW600020191299	Myśla od wypływu z Jez. Myśliborskiego do ujścia	2011-2016	<b>Zły</b>
32.	RW60002119199	Odra od Warty do Odry Zachodniej	2012,2016	<b>Zły</b>
33.	RW60002318944	Witna		nie badano
34.	RW60002319148	Dopływ spod Porzecza		nie badano
35.	RW600023191859	Rurzyca od źródeł do Kalicy		nie badano
36.	RW600023197651	Płonia od źródeł do Dopływu spod Myśliberek	2016	<b>Zły</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Stan Środowiska w Województwie Zachodniopomorskim. Raport 2017”

## OCENA ZMIANY JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH: NEGATYWNA

### Wody podziemne

Powiat myśliborski położony jest w obrębie 4 JCWPd. Stan chemiczny wszystkich badanych JCWPd w roku 2016 r. przez PIG-PIB oceniony został jako dobry. Oznacza to poprawę, ponieważ w 2012 r. dobrym stanem chemicznych charakteryzowały się tylko JCWPd nr 23 i 24, natomiast JCWPd nr 33 i 34 znajdowały się w złym stanie chemicznym.

W kolejnej tabeli przedstawiono wyniki badań stanu chemicznego JCWPd, w obrębie których położony jest powiat myśliborski, w roku 2012 i 2016 r.

**Tabela 26. Stan chemiczny JCWPd (w obrębie których położony jest powiat myśliborski) w roku 2012 i 2016**

Nr JCWPd	2012 r.	2016 r.
23	<b>Dobry</b>	<b>Dobry</b>
24	<b>Dobry</b>	<b>Dobry</b>
33	<b>Zły</b>	<b>Dobry</b>
34	<b>Zły</b>	<b>Dobry</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie [www.mjwp.gios.gov.pl](http://www.mjwp.gios.gov.pl)

Na terenie powiatu myśliborskiego zlokalizowane są 4 punkty monitoringowe jakości wód podziemnych badanych w ramach monitoringu krajowego. Zgodnie z badaniami wykonanymi w 2016 r. w 2 punktach odnotowano II klasę jakości (dobry stan wód), w jednym punkcie III klasę jakości (umiarkowany stan wód) oraz V klasę jakości (zły stan wód). Porównując zmiany stanu wód od 2012 r. w dwóch punktach odnotowano poprawę (z III klasy na II), w jednym klasa jakości pozostała bez zmian (III). Natomiast w punkcie monitoringowym w m. Chlewice (V klasa) badano stan wód jedynie w 2016 r.

W kolejnej tabeli przedstawiono wyniki badań jakości wód podziemnych w latach



2012-2016 w ramach monitoringu krajowego w punktach pomiarowych na terenie powiatu myśliborskiego.

**Tabela 27. Klasa jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenie powiatu myśliborskiego**

Nr punktu	Miejscowość	Gmina	Klasa jakości				
			2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.
536	Głazów	Myślibórz	III	nb*	nb*	nb*	III
791	Mostno	Dębno	III	nb*	nb*	nb*	II
949	Barlinek	Barlinek	III	III	II	II	II
1309	Chlewice	Boleszkowice	nb*	nb*	nb*	nb*	V

nb\* - nie badano

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji o stanie środowiska w powiecie myśliborskim w latach 2012-2016

Tendencję zmiany jakości wód podziemnych na terenie powiatu myśliborskiego należy ocenić pozytywnie ze względu na poprawę jakości wód całych JCWPd, jak i poprawę klasy jakości w punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenie powiatu (lub brak pogorszenia klasy jakości wód w punktach pomiarowych, mimo postępującej antropopresji).

## OCENA ZMIANY JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH: POZYTYWNA

### Klimat akustyczny

W latach 2016-2017 WIOŚ w Szczecinie w ramach monitoringu środowiska na terenie powiatu myśliborskiego nie prowadził pomiarów hałasu komunikacyjnego. Zgodnie z badaniami WIOŚ hałas komunikacyjny w najistotniejszym stopniu wpływa na klimat akustyczny. Natomiast w mniejszym stopniu hałas przemysłowy i lotniczy.

Ocenę zmiany stanu klimatu akustycznego przeprowadzono na podstawie porównania wyników pomiarów natężenia emisji hałasu komunikacyjnego dla dróg o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie, które wykonane zostały na zlecenie GDDKiA oraz ZZDW w ramach opracowywania map akustycznych.

W latach 2012-2013 na terenie powiatu pomiarami objęto drogę wojewódzką nr 151 odc. Barlinek /przejście/ oraz drogę krajową nr 26 odc. Myślibórz /przejście/. Punktem wyjściowym do przeprowadzonych pomiarów hałasu były wyniki Generalnego Pomiaru Ruchu przeprowadzonego w 2010 r.

W latach 2016-2018 na terenie powiatu pomiarami objęto drogę wojewódzką nr 151 odc. Barlinek /przejście/, drogę ekspresową S3 (na całej długości na terenie powiatu), drogę krajową nr 26 odc. Myślibórz /przejście/ oraz drogę krajową nr 23 odc. Dębno /przejście/. Punktem wyjściowym do przeprowadzonych pomiarów hałasu były wyniki Generalnego Pomiaru Ruchu przeprowadzonego w 2015 r.

W kolejnych tabelach przedstawiono porównanie wyników pomiarów natężenia emisji hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu myśliborskiego, które wykonano na podstawie wyników GPR 2010 i 2015.

**Tabela 28. Wyniki pomiarów natężenia emisji hałasu komunikacyjnego w 2013 i 2016 r. dla DW 151 odc. Barlinek /przejście/ - wskaźnik LDWN (na podstawie GPR 2010 i 2015)**

wskaźnik LDWN*	Rok opracowania map akustycznych*	Powiat Myśliborski					Suma
		< 5 dB	5 - 10 dB	10 - 15 dB	15 - 20 dB	> 20 dB	
przekroczenie wartości dopuszczalnych		Stan warunków akustycznych					
		nieдобry		zły		bardzo zły	
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [ha]	2013	1,79	0,18	0	0	0	1,97
	2016	2,89	0,53	0	0	0	3,42
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie	2013	330	3	0	0	0	333
	2016	499	86	0	0	0	585
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie	2013	975	11	0	0	0	986
	2016	1459	267	0	0	0	1726

\*wskaźnik LDWN - długookresowy średni poziom dźwięku A (wskaźnik hałasu dla pory dziennej, wieczornej i nocnej)

\*w roku 2013 r. opracowane zostały mapy akustyczne na zlecenie ZZDW dla GPR 2010, natomiast dla GPR 2015 mapy akustyczne zostały opracowane w 2016 r.

Źródło: ZZDW w Koszalinie

**Tabela 29. Wyniki pomiarów natężenia emisji hałasu komunikacyjnego w 2013 i 2016 r. dla DW 151 odc. Barlinek /przejście/ - wskaźnik LN (na podstawie GPR 2010 i 2015)**

wskaźnik LN*	Rok opracowania map akustycznych*	Powiat Myśliborski					Suma
		< 5 dB	5 - 10 dB	10 - 15 dB	15 - 20 dB	> 20 dB	
przekroczenie wartości dopuszczalnych		Stan warunków akustycznych					
		nieдобry		zły		bardzo zły	
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [ha]	2013	0,69	0	0	0	0	0,69
	2016	1,08	0	0	0	0	1,08
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie	2013	291	0	0	0	0	291
	2016	418	0	0	0	0	418
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie	2013	843	0	0	0	0	843
	2016	1217	0	0	0	0	1217

\*wskaźnik LN - długookresowy średni poziom dźwięku A, wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku, rozumianych jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00 (wskaźnik hałasu dla pory nocnej)

\*w roku 2013 r. opracowane zostały mapy akustyczne na zlecenie ZZDW dla GPR 2010, natomiast dla GPR 2015 mapy akustyczne zostały opracowane w 2016 r.

Źródło: ZZDW w Koszalinie

**Tabela 30. Wyniki pomiarów natężenia emisji hałasu komunikacyjnego w 2012 i 2018 r. dla drogi S3 (na całej długości na terenie powiatu), DK nr 26 odc. Myślibórz /przejście/ oraz DK nr 23 odc. Dębno /przejście/ - wskaźnik LDWN (na podstawie GPR 2010 i 2015)**

wskaźnik LDWN*	Rok opracowania map akustycznych*	Powiat Myśliborski					Suma
		< 5 dB	5 - 10 dB	10 - 15 dB	15 - 20 dB	> 20 dB	
		Stan warunków akustycznych					
przekroczenie wartości dopuszczalnych		niedobry		zły		bardzo zły	
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [ha]	2012	2,4	1,6	1,2	0,8	0,1	6,1
	2018	2,2	0,9	0,1	0	0	3,2
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie	2012	74	58	49	33	12	226
	2018	122	86	7	0	0	215
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie	2012	230	179	151	103	39	702
	2018	397	283	23	0	0	703

\*wskaźnik LDWN - długookresowy średni poziom dźwięku A (wskaźnik hałasu dla pory dziennej, wieczornej i nocnej)

\*w roku 2012 r. opracowane zostały mapy akustyczne na zlecenie GDDKiA dla GPR 2010, natomiast dla GPR 2015 mapy akustyczne zostały opracowane w 2018 r.

Źródło: GDDKiA

**Tabela 31. Wyniki pomiarów natężenia emisji hałasu komunikacyjnego w 2012 i 2018 r. dla drogi S3 (na całej długości na terenie powiatu), DK nr 26 odc. Myślibórz /przejście/ oraz DK nr 23 odc. Dębno /przejście/ - wskaźnik LN (na podstawie GPR 2010 i 2015)**

wskaźnik LN*	Rok opracowania map akustycznych*	Powiat Myśliborski					Suma
		< 5 dB	5 - 10 dB	10 - 15 dB	15 - 20 dB	> 20 dB	
		Stan warunków akustycznych					
przekroczenie wartości dopuszczalnych		niedobry		zły		bardzo zły	
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [ha]	2012	2,3	1,4	1,1	0,5	0,01	5,31
	2018	1,8	1,1	0	0	0	2,9
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie	2012	70	55	52	51	2	230
	2018	222	84	0	0	0	306
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie	2012	217	169	161	157	8	712
	2018	721	280	0	0	0	1001

\*wskaźnik LN - długookresowy średni poziom dźwięku A, wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku, rozumianych jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00 (wskaźnik hałasu dla pory nocnej)

\*w roku 2012 r. opracowane zostały mapy akustyczne na zlecenie GDDKiA dla GPR 2010, natomiast dla GPR 2015 mapy akustyczne zostały opracowane w 2018 r.

Źródło: GDDKiA

Z analizy danych zamieszczonych w powyższych tabelach wynika, iż dla DW nr 151 odc. Barlinek /przejście/ nastąpiło pogorszenie wszystkich badanych parametrów akustycznych tj. powierzchni obszarów z przekroczonymi wartościami dopuszczalnymi emisji hałasu, liczby narażonych lokali mieszkalnych oraz mieszkańców dla obu badanych wskaźników – LDWN oraz LN.

Natomiast dla dróg krajowych objętych badaniami nastąpiła sumaryczna poprawa badanych parametrów dla wskaźnika LDWN, natomiast w przypadku wskaźnika LN odnotowano wzrost liczby lokali mieszkalnych oraz mieszkańców na obszarach o przekroczonym dopuszczalnym poziomie hałasu. Jednakże w 2018 r. (w przeciwieństwie do roku 2012) nie odnotowano żadnych parametrów dla złego i bardzo złego stanu warunków akustycznych (przekroczenia powyżej 10 dB) w przypadku wskaźnika LN.

W kolejnych tabelach przedstawiono podsumowanie wyników przeprowadzonych pomiarów natężenia hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu, wykonanych w ramach opracowywania map akustycznych dla dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie.

**Tabela 32. Podsumowanie przeprowadzonych na terenie powiatu pomiarów natężenia hałasu komunikacyjnego dla dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 mln/poj./rok (na podstawie wyników GPR 2010 i 2015) – wskaźnik LDWN**

Parametr	Wynik	
	Powierzchnia obszarów o przekroczonym dopuszczalnym poziomie hałasu [ha]	na podstawie GPR 2010
na podstawie GPR 2015		6,62
Liczba lokali mieszkalnych na obszarach o przekroczonym dopuszczalnym poziomie hałasu	na podstawie GPR 2010	559
	na podstawie GPR 2015	800
Liczba mieszkańców na obszarach o przekroczonym dopuszczalnym poziomie hałasu	na podstawie GPR 2010	1688
	na podstawie GPR 2015	2429

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDDKiA oraz ZZDW

**Tabela 33. Podsumowanie przeprowadzonych na terenie powiatu pomiarów natężenia hałasu komunikacyjnego dla dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 mln/poj./rok (na podstawie wyników GPR 2010 i 2015) – wskaźnik LN**

Parametr	Wynik	
	Powierzchnia obszarów o przekroczonym dopuszczalnym poziomie hałasu [ha]	na podstawie GPR 2010
na podstawie GPR 2015		3,98
Liczba lokali mieszkalnych na obszarach o przekroczonym dopuszczalnym poziomie hałasu	na podstawie GPR 2010	521
	na podstawie GPR 2015	724
Liczba mieszkańców na obszarach o przekroczonym dopuszczalnym poziomie hałasu	na podstawie GPR 2010	1 555
	na podstawie GPR 2015	2 218

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDDKiA oraz ZZDW

Z powyższych tabel wynika, iż pomimo spadku powierzchni obszarów o przekroczonym dopuszczalnym poziomie hałasu, na terenie powiatu myśliborskiego nastąpił wzrost liczby mieszkańców oraz lokali mieszkalnych na obszarach o przekroczonym dopuszczalnym poziomie hałasu. W związku z czym ocenę zmiany środowiska akustycznego na terenie powiatu należy ocenić negatywnie.

## OCENA ZMIANY KLIMATU AKUSTYCZNEGO: NEGATYWNA

Na terenie powiatu myśliborskiego w najbliższych latach zrealizowane zostaną dwie inwestycje, które wpłyną w sposób istotny na poprawę klimatu akustycznego tj. budowa obejścia Barlinka w ciągu DW nr 151 (w realizacji) oraz budowa obwodnicy Myśliborza.

Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM)

Na terenie powiatu myśliborskiego WIOŚ w Szczecinie prowadzi pomiary natężenia pól elektromagnetycznych w środowisku w trzech punktach pomiarowych:

- w Myśliborzu przy ul. Żeromińskiego;
- w Barlinku przy Rynku;
- w m. Różańsko (gm. Dębno).

W kolejnej tabeli przedstawiono wyniki pomiarów natężenia pól elektromagnetycznych w punktach pomiarowych na terenie powiatu w latach 2009-2016.

**Tabela 34. Wyniki pomiarów natężenia pól elektromagnetycznych w punktach pomiarowych na terenie powiatu w latach 2009-2016**

Rok pomiaru	Punkt pomiarowy		
	Myślibórz, ul. Żeromińskiego	Barlinek, Rynek	Różańsko (gm. Dębno)
	[V/m]	[V/m]	[V/m]
2009	0,28	-	-
2010	-	0,34	-
2011	-	-	-
2012	0,47	-	-
2013	-	0,23	-
2014	-	-	<0,3
2015	0,44	-	-
2016	-	0,82	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji o stanie środowiska w powiecie myśliborskim w latach 2012-2016

Wartość promieniowania elektromagnetycznego w punktach pomiarowych na terenie powiatu w latach 2009-2016 wykazuje tendencję wzrostową, jednak zmierzone wartości w każdym roku są znacznie poniżej dopuszczalnej normy wynoszącej 7 V/m. W związku z brakiem wystąpienia przekroczeń dopuszczalnej normy natężenia PEM w punktach monitoringowych na terenie powiatu w latach 2009-2016 zmiany stanu natężenia promieniowania elektromagnetycznego należy ocenić pozytywnie.

Zgodnie z danymi WIOŚ dokonując porównania wszystkich wyników pomiarów PEM na przestrzeni ostatnich kilku lat na terenie województwa nie obserwuje się znaczących zmian średnich poziomów pól elektromagnetycznych na żadnym z trzech kategorii terenów (miasta powyżej 50 tys. mieszkańców, pozostałe miasta, obszary wiejskie), mimo iż dynamiczny rozwój branży telekomunikacyjnej prowadzi do wzrostu liczby sztucznych źródeł pól elektromagnetycznych w środowisku.

## **OCENA ZMIANY PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO: POZYTYWNA**

### Gleby

Na terenie powiatu myśliborskiego nie ma zlokalizowanych punktów monitoringowych w ramach programu, „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski”, który stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym.

W związku z powyższym ocenę tendencji zmian jakości gleb na terenie powiatu przeprowadzono na podstawie badań wykonywanych przez OSChR w Gorzowie Wielkopolskim, która przebadala:

- w latach 2014-2015 - 9 032,49 ha gleb rolnych (pobrano 2 758 próbek);
- w 2016 r. – b.d. dot. powierzchni (pobrano 1 441 próbek);
- w 2017 r. – 855,00 ha gleb rolnych (pobrano 637 próbek).

W kolejnych tabelach przedstawiono wyniki przeprowadzonych przez OSChR w Gorzowie Wielkopolskim badań jakości gleb rolnych na terenie powiatu w latach 2014-2017.

**Tabela 35. Odczyn gleb rolnych na terenie powiatu myśliborskiego w latach 2014-2017 (na podstawie badań OSChR w Gorzowie Wlkp.)**

Odczyn	Rok badań		
	2014-2015	2016	2017
	Udział pobranych próbek		
Bardzo kwaśny	5%	5%	6%
Kwaśny	18%	14%	14%
Lekko kwaśny	36%	32%	41%
Obojętny	22%	26%	19%
Zasadowy	19%	23%	20%

Źródło: OSChR w Gorzowie Wielkopolskim

**Tabela 36. Potrzeby wapnowania gleb rolnych na terenie powiatu myśliborskiego w latach 2014-2017 (na podstawie badań OSChR w Gorzowie Wlkp.)**

Potrzeby wapnowania	Rok badań		
	2014-2015	2016	2017
	Udział pobranych próbek		
Konieczne	8%	6%	8%
Potrzebne	8%	7%	7%
Wskazane	12%	11%	12%
Ograniczone	17%	16%	26%
Zbędne	55%	60%	47%

Źródło: OSChR w Gorzowie Wielkopolskim

**Tabela 37. Udział gleb rolnych o bardzo niskiej zawartości makroelementów na terenie powiatu myśliborskiego w latach 2014-2017 (na podstawie badań OSChR w Gorzowie Wlkp.)**

Bardzo niska zasobność makroelementów	Rok badań		
	2014-2015	2016	2017
	Udział pobranych próbek		
Fosfor	5%	1%	3%
Potas	6%	2%	3%
Magnez	7%	3%	6%

Źródło: OSChR w Gorzowie Wielkopolskim

Z danych zawartych w poprzednich tabelach wynika, iż odczyn gleb rolnych na terenie powiatu nie wykazuje tendencji degradacji w kierunku pH bardzo kwaśnego, w związku z czym udział gleb o koniecznych potrzebach wapnowania również pozostaje na stałym poziomie. Udział gleb o bardzo niskiej zawartości makroelementów wykazuje tendencję spadkową, co jest korzystne ponieważ umożliwia stosowanie mniejszych dawek nawozowych w procesie produkcji rolnej.

## OCENA ZMIANY JAKOŚCI GLEB: POZYTYWNA

Zasoby geologiczne

W przypadku zasobów geologicznych w celu oceny zmiany ich stanu na terenie powiatu myśliborskiego posłużono się danymi zawartymi w „Bilansach złóż kopalin w Polsce” w latach 2014-2016 dotyczącymi wielkości ich wydobycia.

W latach 2014-2016 na terenie powiatu wydobycie prowadzono z 7 złóż: Cychry, BMB, Gajewo (w latach 2015-2016), Chlewice, Golin, Płonno I, Kaleńsko-Pole Zachodnie I (tylko w roku 2014).

W kolejnej tabeli przedstawiono wielkość wydobycia kopalin ze złóż zlokalizowanych na terenie powiatu myśliborskiego w latach 2014-2016.

**Tabela 38. Wielkość wydobycia kopalin ze złóż zlokalizowanych na terenie powiatu myśliborskiego w latach 2014-2016**

Rok	Złoże	Wydobycie				
		azotowy gaz ziemny [mln m <sup>3</sup> ]	gaz ziemny [mln m <sup>3</sup> ]	ropa naftowa [tys. Mg]	siarka [tys. Mg]	piaski i żwiry [tys. Mg]
2014	Cychry	14,39	-	0,82	0,05	-
	BMB	-	346,67	334,65	22,04	-
	Gajewo	-	-	-	-	-
	Chlewice	-	-	-	-	71,00
	Golin	-	-	-	-	9,00
	Płonno I	-	-	-	-	53,00
	Kaleńsko-Pole Zachodnie I	-	-	-	-	31,00
	<b>Łącznie</b>	<b>14,39</b>	<b>346,67</b>	<b>335,47</b>	<b>22,09</b>	<b>164,00</b>
2015	Cychry	15,46	-	0,70	0,05	-
	BMB	-	349,55	317,35	21,90	-
	Gajewo	-	-	0,11	-	-
	Chlewice	-	-	-	-	101,00
	Golin	-	-	-	-	39,00
	Płonno I	-	-	-	-	57,00
		<b>Łącznie</b>	<b>15,46</b>	<b>349,55</b>	<b>318,16</b>	<b>21,95</b>
2016	Cychry	13,58	-	0,55	0,05	-
	BMB	-	370,50	307,95	22,78	-
	Gajewo	-	1,13	3,61	-	-
	Chlewice	-	-	-	-	73,00
	Golin	-	-	-	-	122,00
	Płonno I	-	-	-	-	74,00
		<b>Łącznie</b>	<b>13,58</b>	<b>371,63</b>	<b>312,11</b>	<b>22,83</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Bilansów złóż kopalin w Polsce” w latach 2014-2016

Wielkość wydobycia złóż węglowodorów (gaz ziemny, ropa naftowa, siarka) w analizowanym okresie nie wykazuje znaczących tendencji zwyżkowych (niewielki wzrost wydobycia gazu ziemnego i siarki oraz niewielki spadek wydobycia azotowego gazu ziemnego i ropy naftowej). Natomiast wydobycie piasków i żwirów w latach 2014-2016 wzrosło znacznie (o 64 % - ze 164 tys. Mg w 2014 r. do 269 tys. Mg w 2016 r.).

W związku ze znacznym wzrostem presji na wydobycie złóż piasków i żwiru na terenie powiatu zdecydowano się ocenić zmiany zasobów geologicznych negatywnie.

## OCENA ZMIANY ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH: NEGATYWNA

Podsumowanie zmian stanu środowiska na terenie powiatu

W kolejnej tabeli przedstawiono podsumowanie ewaluacji zmian poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego na terenie powiatu myśliborskiego.

**Tabela 39. Podsumowanie ewaluacji zmian poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego na terenie powiatu myśliborskiego**

Oceniany element	Ocena zmiany	Uzasadnienie
Powietrze atmosferyczne	<b>Negatywna</b>	Wzrost powierzchni wyznaczonych na terenie powiatu obszarów przekroczeń normatywnych stężeń zanieczyszczeń oraz liczby mieszkańców wyznaczonych obszarów.
Wody powierzchniowe	<b>Negatywna</b>	Wszystkie badane w latach 2011-2016 JCWP na terenie powiatu posiadały zły stan ogólny wód.
Wody podziemne	<b>Pozytywna</b>	Dobry stan wód wszystkich JCWPd wg badań z 2016 r. w obrębie których położony jest powiat (poprawa w stosunku do badań z 2012 r.). Poprawa stanu wód podziemnych w punktach monitoringowych zlokalizowanych na terenie powiatu.
Klimat akustyczny	<b>Negatywna</b>	Pomimo spadku powierzchni obszarów o przekroczonym dopuszczalnym poziomie hałasu, na terenie powiatu myśliborskiego nastąpił wzrost liczby mieszkańców oraz lokali mieszkalnych na obszarach o przekroczonym dopuszczalnym poziomie hałasu.
Promieniowanie elektromagnetyczne	<b>Pozytywna</b>	Brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu promieniowania elektromagnetycznego w punktach pomiarowych na terenie powiatu w latach 2009-2016.
Gleby	<b>Pozytywna</b>	Odczyn gleb rolnych na terenie powiatu nie wykazuje tendencji degradacji w kierunku pH bardzo kwaśnego. Tendencja spadkowa udziału gleb o bardzo niskiej zawartości makroelementów. (na podstawie badań OSChr w Gorzowie Wlkp. w latach 2014-2017)
Zasoby geologiczne	<b>Negatywna</b>	Znaczny wzrost wydobycia złóż piasków i żwiru na terenie powiatu w latach 2014-2016 (wzrost presji górniczej).

Źródło: opracowanie własne

## 6. EWALUACJA ZADAŃ PRZEWIDZIANYCH DO REALIZACJI

Na podstawie przeprowadzonej oceny wskaźników realizacji programu ochrony środowiska oraz oceny zmian stanu środowiska na terenie powiatu myśliborskiego dokonano ewaluacji zadań przewidzianych do realizacji w ramach powiatowego programu ochrony środowiska.

W kolejnej tabeli przedstawiono ewaluację zadań przewidzianych do realizacji w ramach powiatowego programu ochrony środowiska.



**Tabela 40. Ewaluacja zadań przewidzianych do realizacji w ramach powiatowego programu ochrony środowiska**

Priorytet realizacji	Rodzaj zadania	Uzasadnienie
<b>Najwyższy</b>	<p>Przebudowa i modernizacja nawierzchni dróg. Budowa nowych odcinków dróg rowerowych. Budowa obwodnic. Promowanie alternatywnych środków transportu (rower, transport publiczny, pojazdy elektryczne).</p>	<p>Realizacja zadań wpłynie bezpośrednio na poprawę dwóch komponentów środowiska przyrodniczego na terenie powiatu, które ocenione zostały negatywnie: powietrze atmosferyczne (ze względu na spadek emisji spalin) oraz klimat akustyczny (ze względu na spadek emisji hałasu komunikacyjnego). Realizacja wskazanych zadań pośrednio pozytywnie wpłynie także na jakość środowiska wodnego oraz jakość gleb.</p>
<b>Najwyższy</b>	<p>Zadania związane z ograniczeniem „niskiej emisji”, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- termomodernizacja budynków;</li> <li>- wymiana przestarzałych źródeł grzewczych;</li> <li>- zmiana paliw opałowych (paliw stałych - węgla, miału i drewna na paliwa gazowe, olejowe, ciepło sieciowe);</li> <li>- wzrost wykorzystania instalacji OZE takich jak: kolektory słoneczne, pompy ciepła;</li> <li>- działania edukacyjne (w tym m.in. o szkodliwości spalania odpadów w paleniskach domowych);</li> <li>- działania kontrolne związane z zakazem spalania odpadów oraz jakości używanego opału.</li> </ul>	<p>Realizacja zadań wpłynie bezpośrednio na największy problem środowiskowy na terenie powiatu, czyli tzw. „niską emisję” (emisja zanieczyszczeń powstała w wyniku ogrzewania gospodarstw domowych).</p>
<b>Wysoki</b>	<p>Zadania związane z rozwojem gospodarki wodno-ściekowej, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej;</li> <li>- modernizacja oczyszczalni ścieków;</li> <li>- modernizacja infrastruktury wodociągowej;</li> <li>- kontrola zbiorników bezodpływowych (częstotliwości opróżniania);</li> <li>- działania edukacyjne o ochronie jakości wód.</li> </ul>	<p>Realizacja zadań wpłynie bezpośrednio na poprawę stanu środowiska wodnego na terenie powiatu, szczególnie wód powierzchniowych, które znajdują się w stanie złym.</p>
<b>Wysoki</b>	<p>Realizacja zadań wpływających na ograniczenie odpływu związków azotu z terenów rolniczych.</p>	<p>Realizacja zadań wpłynie bezpośrednio na poprawę stanu środowiska wodnego na terenie powiatu, szczególnie wód powierzchniowych, które znajdują się w stanie złym. Realizacja zadań pośrednio pozytywnie wpłynie także na jakość gleb.</p>
<b>Wysoki</b>	<p>Realizacja działań związanych z ochroną zasobów kopalin, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- wprowadzanie nowych technologii ograniczających straty przy wydobyciu;</li> <li>- prawidłowa rekultywacja obszarów poeksploatacyjnych;</li> <li>- działania administracyjno-kontrolne związane ze zgodnym z udzieloną koncesją wydobyciem kopalin.</li> </ul>	<p>Region powiatu myśliborskiego posiada istotne w skali krajowej złoża węglowodorów, z których prowadzona jest eksploatacja. W związku z czym bardzo istotnym jest prowadzenie prawidłowej i zrównoważonej działalności wydobywczej. Niekontrolowana (nieprawidłowa) eksploatacja kopalin może doprowadzić do nieodwracalnych negatywnych zmian w środowisku</p>

Priorytet realizacji	Rodzaj zadania	Uzasadnienie
		(np. obniżenie zwierciadła wód podziemnych, zanieczyszczenia powietrza, gleb oraz wód).
<b>Od średniego do niskiego</b>	Pozostałe zadania wskazane do realizacji w ramach powiatowego programu ochrony środowiska	<p>Priorytet realizacji najwyższy i wysoki otrzymały zadania, których realizacja bezpośrednio wpłynie na poprawę najistotniejszych problemów środowiskowych na terenie powiatu tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- poprawę jakości powietrza;</li> <li>- poprawę stanu wód powierzchniowych;</li> <li>- poprawę klimatu akustycznego;</li> <li>- ochronę i zrównoważone wydobycie kopalin.</li> </ul> <p>Pozostałe zadania wskazane do realizacji (choć istotne) w mniejszym stopniu wpłyną na poprawę najważniejszych problemów środowiskowych na terenie powiatu.</p>

Źródło: opracowanie własne

## 7. PODSUMOWANIE

W latach 2016-2017 na terenie powiatu myśliborskiego realizowano szereg działań wpływających na poprawę stanu środowiska przyrodniczego. Zgodnie z zapisami powiatowych programów ochrony środowiska, które obowiązywały w tych latach realizowane zadania dotyczyły:

- Poprawy jakości powietrza atmosferycznego;
- Poprawy stanu wód powierzchniowych i podziemnych;
- Prawidłowego postępowania z odpadami;
- Ochrony zasobów przyrodniczych;
- Poprawy klimatu akustycznego;
- Ochrony przed polami elektromagnetycznymi;
- Minimalizacji wystąpienia poważnych awarii;
- Prowadzenie zrównoważonej gospodarki zasobami naturalnymi;
- Ochrony gleb;
- Wzrostu świadomości ekologicznej;

W zakresie poprawy jakości powietrza atmosferycznego realizowano na szeroką skalę działania inwestycyjne takie jak: termomodernizacja budynków, modernizacja dróg, rozwój i modernizacja infrastruktury ciepłowniczej i gazowniczej. Realizowanymi działaniami nie inwestycyjnymi było przede wszystkim opracowywanie i wdrażanie dokumentacji strategicznych takich jak: Plany Gospodarki Niskoemisyjnej, Program Ograniczenia Niskiej Emisji (Gm. Myślibórz), Program Zrównoważonej Mobilności Miejskiej czy Programy Budowy Ścieżek Rowerowych.

W zakresie poprawy stanu wód powierzchniowych przede wszystkim prowadzono rozbudowę, bieżące utrzymanie i modernizację infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (gminy, zakłady wod.-kan.). Wszystkie gminy oraz Starosta reprezentujący Skarb Państwa prowadzili bieżące utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych. Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie realizował zadanie poprzez utrzymanie cieków naturalnych oraz urządzeń melioracji wodnych podstawowych – wykonanie prac utrzymaniowych, związanych z utrzymaniem w należyłym stanie technicznym koryt cieków naturalnych i kanałów oraz zlokalizowanych na nich budowli regulacyjnych i urządzeń wodnych.

W latach 2016-2017 gminy kontynuowały prowadzenie gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi. Na terenie wszystkich gmin powiatu prowadzone jest selektywne zbieranie odpadów komunalnych. W latach 2016-2017 wszystkie gminy powiatu osiągnęły wymagane poziomy ograniczenia składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. W analizowanych latach prowadzono również demontaż i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest.

Ochrona zasobów przyrodniczych realizowana była przez ustanawianie nowych form ochrony przyrody oraz opracowywanie planów ochrony dla istniejących na terenie powiatu obszarów Natura 2000 oraz rezerwatów przyrody. Nadleśnictwa prowadziły szereg działań związanych z ochroną różnorodności leśnej tj. odnawianie i zalesianie gruntów, prowadzenie waloryzacji przyrodniczej, prowadzenie prac pielęgnacyjnych.

Działaniami, które w największym stopniu wpłynęły na poprawę klimatu akustycznego były modernizacje dróg oraz budowa nowych odcinków dróg rowerowych.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi realizowana była głównie na etapie

planowania przestrzennego oraz poprzez prowadzenie monitoringu i kontroli instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.

Minimalizacja wystąpienia poważnych awarii polegała na prowadzeniu kontroli zakładów przez WIOŚ w Szczecinie, doposażaniu jednostek OSP, organizowaniu szkoleń oraz ćwiczeń w zakładach ZDR.

Ochrona zasobów naturalnych realizowana była przez prowadzenie bieżącej kontroli w zakresie wydawanych koncesji oraz eliminacja nielegalnego ich wydobywania oraz poprzez wykorzystywanie nowoczesnych technik poszukiwawczych i wydobywczych.

W zakresie ochrony gleb prowadzono przede wszystkim działania miękkie tj. szkolenia organizowane przez Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach oraz monitoring jakości gleb przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Gorzowie Wielkopolskim.

Wzrost świadomości ekologicznej realizowany był głównie przez działania placówek oświatowych funkcjonujących na terenie gminy – organizowano szereg konkursów, festynów oraz akcji ekologicznych.

W raporcie przeprowadzono również ewaluację wskaźników monitorowania stopnia realizacji wdrażania powiatowego programu ochrony środowiska oraz ewaluację zmian poszczególnych komponentów stanu środowiska przyrodniczego.

Z przeprowadzonej analizy wynika, iż mimo realizowania na szeroką skalę zadań wpływających na poprawę jakości powietrza atmosferycznego (m.in. modernizacje i remonty dróg, termomodernizacje budynków) to jakość powietrza na terenie powiatu ulega pogorszeniu (wzrost powierzchni oraz liczby mieszkańców wyznaczonych na terenie powiatu obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu).

Realizacja zadań z zakresu modernizacji i rozbudowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej z pewnością przyczyniła się do poprawy stanu wód podziemnych (poprawa jakości wód podziemnych wszystkich JCWPd, w obrębie których położony jest powiat). Jednak jakość wód powierzchniowych wszystkich JCWP badanych przez WIOŚ w Szczecinie w latach 2011-2016, w obrębie których położony jest powiat jest zła.

Natężenie ruchu pojazdów silnikowych na drogach objętych GPR w 2010 r. i 2015 r. na terenie powiatu znacznie wzrosło, co spowodowało pogorszenie klimatu akustycznego na terenie powiatu. Dlatego ważnym jest kontynuacja zadań z zakresu modernizacji nawierzchni dróg, budowy obwodnic miast, budowy dróg rowerowych oraz promowania alternatywnych środków transportu (komunikacja publiczna, rower, pojazdy elektryczne).

Wyniki badań promieniowania elektromagnetycznego w punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenie powiatu wykazują wartości znacznie niższe od poziomu dopuszczalnego, mimo wzrostu liczby sztucznych źródeł pól elektromagnetycznych w środowisku (stacje bazowe łączności bezprzewodowej).

Zgodnie z badaniami gleb rolnych prowadzonymi na terenie powiatu przez OSChR w Gorzowie Wielkopolskim w latach 2014-2017 wynika, iż odczyn gleb rolnych na terenie powiatu nie wykazuje tendencji degradacji w kierunku pH bardzo kwaśnego, w związku z czym udział gleb o koniecznych potrzebach wapnowania również pozostaje na stałym poziomie. Udział gleb o bardzo niskiej zawartości makroelementów wykazuje tendencję spadkową, co jest korzystne ponieważ umożliwia stosowanie mniejszych dawek nawozowych w procesie produkcji rolnej.

W zakresie zasobów naturalnych wielkość wydobywania złóż węglowodorów (gaz ziemny, ropa naftowa, siarka) w latach 2014-2016 na terenie powiatu nie wykazuje znaczących tendencji zwyżkowych (niewielki wzrost wydobywania gazu ziemnego i siarki oraz niewielki spadek wydobywania azotowego gazu ziemnego i ropy naftowej). Natomiast

wydobycie piasków i żwirów w latach 2014-2016 wzrosło znacznie (o 64 % - ze 164 tys. Mg w 2014 r. do 269 tys. Mg w 2016 r.).

W raporcie dokonano również ewaluacji zadań przewidzianych do realizacji w ramach powiatowego programu ochrony środowiska biorąc pod uwagę zmiany stanu środowiska. Z ewaluacji tej wynika, iż w pierwszej kolejności na terenie powiatu należy realizować inwestycje wpływające na ograniczenie emisji liniowej (komunikacyjnej) oraz tzw. „niskiej emisji”. Kolejnymi w hierarchii zadaniami do realizacji są inwestycje wpływające na poprawę jakości środowiska wodnego (rozwój i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz realizacja zadań wpływających na ograniczenie odpływu związków azotu z terenów rolniczych) oraz zadania związane z ochroną i racjonalną gospodarką zasobami naturalnymi.

Podsumowując należy stwierdzić, że zadania zaplanowane do realizacji w ramach powiatowego programu ochrony środowiska są stopniowo realizowane. Należy pamiętać, iż nawet realizacja wszystkich zadań nie przełoży się w sposób natychmiastowy na poprawę stanu środowiska przyrodniczego na terenie powiatu. Proces ten jest długotrwały i efekty realizacji zadań, które wykonywane są obecnie, mogą być widoczne dopiero w dłuższej perspektywie. Istotnym jest również aby działania pro-środowiskowe były prowadzone systematycznie nie tylko na terenie powiatu myśliborskiego, ale również w całym regionie.

**SPIS TABEL**

Tabela 1. Objąsnienie skrótów użytych w opracowaniu (spis alfabetyczny) .....	6
Tabela 2. Wykaz działań termomodernizacyjnych przeprowadzonych przez Wspólnoty Mieszkaniowe oraz BTBS Sp. z o.o. na terenie Barlinka .....	11
Tabela 3. Zestawienie remontów we wspólnotach mieszkaniowych zarządzanych przez PGKiM w Gminie Myślibórz .....	11
Tabela 4. Zestawienie działań podjętych w zakresie zmiany sposobu ogrzewania przez BTBS Sp. z o.o. ....	14
Tabela 5. Wykaz kontroli SEC Barlinek Sp. z o.o. oraz SEC Myślibórz Sp. z o.o. przez WIOŚ w Szczecinie .....	25
Tabela 6. Zestawienie działań PWK „Płonia” Sp. z o.o. z zakresu budowy sieci kanalizacyjnych .....	30
Tabela 7. Zestawienie działań dotyczących sieci wodociągowych realizowanych przez PWK „Płonia” Sp. z o.o. ....	46
Tabela 8. Wykaz kontroli zakładu EKO-MYŚL Sp. z o.o. przeprowadzonych przez WIOŚ w Szczecinie .....	53
Tabela 9. Dane dotyczące składowiska odpadów na terenie powiatu myśliborskiego .....	54
Tabela 10. Działania edukacyjne prowadzone przez Nadleśnictwo Dębno w 2016 r. ....	67
Tabela 11. Działania edukacyjne prowadzone przez Nadleśnictwo Dębno w 2017 r. ....	67
Tabela 12. Wykaz zabiegów ochronnych wykonanych przez Nadleśnictwo Dębno .....	69
Tabela 13. Dane dotyczące szkodnictwa leśnego na terenie Nadleśnictwa Dębno .....	73
Tabela 14. Kontrola zakładów korzystających ze środowiska na terenie powiatu przez WIOŚ w Szczecinie .....	79
Tabela 15. Wykaz zakupionego wyposażenia dla jednostek OSP na terenie Gminy Dębno .....	80
Tabela 16. Wykaz obowiązujących koncesji na eksploatację kopalin na terenie powiatu wydanych przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego .....	84
Tabela 17. Wykaz obowiązujących koncesji na eksploatację kopalin na terenie powiatu wydanych przez Ministra Środowiska .....	84
Tabela 18. Dane dotyczące badań stanu technicznego rurociągów doodwiertowych metodą tłoków inteligentnych na terenie KRNiGZ Dębno .....	86
Tabela 19. Szkolenia prowadzone przez ZODR na terenie powiatu w 2016 r. ....	88
Tabela 20. Szkolenia prowadzone przez ZODR na terenie powiatu w 2017 r. ....	89
Tabela 21. Ewaluacja wskaźników monitorowania stopnia realizacji wdrażania programu ochrony środowiska .....	123
Tabela 22. Obszary przekroczeń normatywnych stężeń zanieczyszczeń na terenie powiatu w roku 2015 .....	126
Tabela 23. Obszary przekroczeń normatywnych stężeń zanieczyszczeń na terenie powiatu w roku 2016 .....	127
Tabela 24. Obszary przekroczeń normatywnych stężeń zanieczyszczeń na terenie powiatu w roku 2017 .....	127
Tabela 25. Stan JCWP (w obrębie których położony jest powiat myśliborski) objętych monitoringiem w latach 2011-2016 .....	127
Tabela 26. Stan chemiczny JCWPd (w obrębie których położony jest powiat myśliborski) w roku 2012 i 2016 .....	128
Tabela 27. Klasa jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenie powiatu myśliborskiego .....	129
Tabela 28. Wyniki pomiarów natężenia emisji hałasu komunikacyjnego w 2013 i 2016 r. dla DW 151 odc. Barlinek /przejście/ - wskaźnik LDWN (na podstawie GPR 2010 i 2015) .....	130
Tabela 29. Wyniki pomiarów natężenia emisji hałasu komunikacyjnego w 2013 i 2016 r. dla DW 151 odc. Barlinek /przejście/ - wskaźnik LN (na podstawie GPR 2010 i 2015) .....	130
Tabela 30. Wyniki pomiarów natężenia emisji hałasu komunikacyjnego w 2012 i 2018 r. dla drogi S3 (na całej długości na terenie powiatu), DK nr 26 odc. Myślibórz /przejście/ oraz DK nr 23 odc. Dębno /przejście/ - wskaźnik LDWN (na podstawie GPR 2010 i 2015) .....	131
Tabela 31. Wyniki pomiarów natężenia emisji hałasu komunikacyjnego w 2012 i 2018 r. dla drogi S3 (na całej długości na terenie powiatu), DK nr 26 odc. Myślibórz /przejście/ oraz DK nr 23 odc. Dębno /przejście/ - wskaźnik LN (na podstawie GPR 2010 i 2015) .....	131
Tabela 32. Podsumowanie przeprowadzonych na terenie powiatu pomiarów natężenia hałasu komunikacyjnego dla dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 mln/poj./rok (na podstawie wyników GPR 2010 i 2015) – wskaźnik LDWN .....	132
Tabela 33. Podsumowanie przeprowadzonych na terenie powiatu pomiarów natężenia hałasu	

komunikacyjnego dla dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 mln/poj./rok (na podstawie wyników GPR 2010 i 2015) – wskaźnik LN .....	132
Tabela 34. Wyniki pomiarów natężenia pól elektromagnetycznych w punktach pomiarowych na terenie powiatu w latach 2009-2016.....	133
Tabela 35. Odczyn gleb rolnych na terenie powiatu myśliborskiego w latach 2014-2017 (na podstawie badań OSChR w Gorzowie Wlkp.) .....	134
Tabela 36. Potrzeby wapnowania gleb rolnych na terenie powiatu myśliborskiego w latach 2014-2017 (na podstawie badań OSChR w Gorzowie Wlkp.).....	134
Tabela 37. Udział gleb rolnych o bardzo niskiej zawartości makroelementów na terenie powiatu myśliborskiego w latach 2014-2017 (na podstawie badań OSChR w Gorzowie Wlkp.)....	134
Tabela 38. Wielkość wydobycia kopalin ze złóż zlokalizowanych na terenie powiatu myśliborskiego w latach 2014-2016 .....	135
Tabela 39. Podsumowanie ewaluacji zmian poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego na terenie powiatu myśliborskiego .....	136
Tabela 40. Ewaluacja zadań przewidzianych do realizacji w ramach powiatowego programu ochrony środowiska .....	137